

EKOIQ

YEŞİL İŞ / YEŞİL YAŞAM

MART 2014 SAYI 37

IQ

CLIMATE
VOLUNTEERS
İKLİM GÖNÜLLÖLERİ
Karbon Nötr Yayın

**İklim Değişiyor;
Ya Davos'un İklimi?**

**Kim Bu Bilinçli
Elektrik Tüketicisi?**

**Melsa Ararat:
“Geleceğin Şirket Hukuku,
Toplumsal Fayda Odaklı Olacak”**

SEÇİMLERİMİZ & GELECEĞİMİZ

**Yerel Seçimler için
“Sürdürülebilir Kentler Şartı”**

Yerel Adaylara 32 Soru

Yaşanabilir Kentleri Nasıl Kuracağız?

www.ekoiq.com

9 TL (KDV DAHİL)

Ürünlerimizin Performansıyl Çevre Etiketini hak ettik!

Türkiye'nin lider çimento ve yapı malzemeleri üreticisi Akçansa olarak, Çevre Etiketine layık görüldük ve performansımızla sürdürülebilir inşaat anlayışımızı tescillemiş olduk.

Ürünlerimizi geliştirirken izlediğimiz yaşam döngüsü ve şeffaflık yaklaşımımız doğrultusunda çalışmalarımızı sürdürüyor, hedeflerimizi her geçen gün bir adım daha ileriye taşımaya devam ediyoruz.

Sürdürülebilirlik performansımız

- Türkiye'de sektörün ilk sürdürülebilirlik raporunu yayınladık.
- CEM I 42.5R ve Safkan Çimento (CEM I/VA-S 42.5R) ürünlerimiz için Çevre Etiketini aldık.
- 3. Köprü Projesi'ne özel korozyona karşı dirençli, uzun ömürlü +100 Beton'u geliştirdik.
- DGNB, LEED, BREEAM sertifikalı yeşil binalara çözüm ortağı olduk.

Barış Doğru
baris@ekoik.com

Hangi Seçimi Seçeceğiz?

Hayat seçimlerimizin toplamından ibarettir diye çok bilinen bir söz var. Büyük kısmı doğru ama seçimlerimizi belirleyen başka zorunluluklar olduğu da apaçık bir gerçek. Özgür irade için, o iradenin oluşma sürecindeki tüm kanalların açık, engelsiz, eşitlikçi ve şeffaf olması lazım. Kabul etmek lazım ki dünya henüz böyle bir yer değil. Dolayısıyla seçimlerimiz, bizim seçimlerimiz mi, biraz da ontolojik bir tartışma.

Ancak birçok noktada bu tartışma hiç de ilerletici değil hatta insanın kendi iradesini küçümsediği, azımsadığı için biraz da ket vurucu. Mademki kararlarımız, doğru bilgi akışları ve iletişimlerle kendi özgür irademizden zuhur etmiyor, o halde, neden uğraşyoruz ki? Buradan gidilecek en yakın durak, ne yazık ki sinizm oluyor...

*

Ama işin bir başka boyutu daha var: Ne demek bu seçim? Sözelimi Türkiye birkaç aydır "Her şey seçim ve sandık mı?" tartışmasının içinde. Şu anda da, bir yerel seçim sathı mahalline girmiş durumdayız. Ne yazık ki hala yerel yönetim konularına giremediğimiz bir yerel seçim yaşıyoruz. İşin daha da kötüsü, üst perdeden sürüp giden tartışmalar da, gerçek hayatın sorunlarıyla ilgili değil. Sadece dolaymlarla, demokrasi ve katılımcılığı ele alabiliyor, üzerine laf söyleyebiliriz.

Belki soruyu şöyle formüle etmek daha doğru: Seçimleri-

miz sandıktan mı ibaret? Dört veya beş yılda bir, gerçek sorunların tartışılmadığı seçimlerde o adaya veya bu partiye oy vermek mi, seçim yapmak? 21. yüzyılım, herkesi anlık olarak birbirine bağlayan muhteşem iletişim olanaklarında, temsili demokrasinin elinden gelen bu kadar mıdır? Gerçekte seçimlerimizi, her gün yapıp ettiklerimizle, sosyal medyadaki tepkilerimizle, market raflarındaki seçimlerimizle, sivil toplum kuruluşlarındaki çalışma ve tepkilerimizle göstermiyor muyuz, göstermez miyiz?

Bugünümüzü ve yarınımızı etkileyecek seçimlerimizi çok daha geniş bir

kavrayışla ele almanın zamanı çoktan gelmedi mi? İrademizi biri veya birilerine bu kadar uzun süreler teslim ederek, gezegenin, ülkenin, şehrimizin, mahallemizin sorunlarını çözmemiz mümkün mü? Bu sorulara, kolayca evet demek bizce çok da mümkün görünmüyor.

*

Hâlbuki bugün belki de başka bir seçim yapmalıyız. Geçmiş yüzyılların alışkanlıklarını yırtıp atan bir seçim. Bu seçimin asıl sorusu ise şu: İrademizi ve geleceğimizi sorgusuz ve sualsiz, 4-5 yıl boyunca, herhangi bir geri çekme-alma olasılığı olmaksızın teslim etmeye devam edecek miyiz, etmeyecek miyiz? Kararlarımızı ve seçimlerimizi her yeni durum için yeniden değerlendirip, gözden geçirip ele alacak mıyız? Seçimlerimizi, sadece -kendi adıma hiç küçümsemiyorum- sandık başlarında mı, yoksa çarşıda pazarda, işyerlerimizde, sivil toplum kuruluşlarında, belediye meclisi toplantılarında da yapacak mıyız? Çarşıdaki balıkçımızın yasal ve ahlaki sınırların altındaki boylarda çinekop satıp satmayacağı konusundaki seçimini etkilemeyen bir hayat pratiğinin gerçek bir pozitif etkisi olduğu kuşku.

Seçimlerde gerçekten kazanmamızı sağlayacak olan, sanırım sandığı da, sağlam bir kamu denetçiliği ve doğa ombudsmanlığına da üstelenen böylesi bü-tüncül bir duruş olacak...

EKOLOGOS Sürdürülebilirlik Yönetim ve İletişim Hizmetleri Ltd. Şti. adına sahibi
Barış Doğru

Genel Yayın Yönetmeni (Sorumlu)
Barış Doğru baris@ekoIQ.com

Art Direktör
Özlem Sarar D. ozlem@ekoIQ.com

Editörler
Balkan Talu
Özgür Çakır

Fotoğraf Editörü
Özgür Güvenç

Redaksiyon
Şöhret Baltaş

Katkıda Bulunanlar
Gizem Acıyan, Emrah Kurum, Özgür Öztürk,
Serra Tütiz, Caner Demir, Hulusi Barlas

Abonelik dergi@ekoIQ.com
Tel: (90) 216 349 40 97-98 Faks: (90) 216 348 34 77

Yayın ve Yönetim Adresi:
EKOLOGOS Sürdürülebilirlik Yönetim ve İletişim Hizmetleri Ltd. Şti.
Osmanağa Mahallesi, Serasker Caddesi, Sönmez Apt. No: 35/2
Kadıköy, İstanbul
Tel: (90) 216 349 40 97-98 Faks: (90) 216 348 34 77

Basım Yeri: Tor Ofset San. Tic. Ltd. Şti.
Hadımköy Yolu Akçaburgaz Mah. 4. Bölge 9. Cad. 116. Sokak
No: 2 Esenyurt - İSTANBUL Tel: (90) 212 - 886 34 74 pbx

Ayda bir yayınlanır. Yaygın Süreli Yayın ISSN 1309-441-6

Danışma Kurulu

Aynur Acar, Marmara Belediyeler Birliği Çevre Yönetim Merkezi Direktörü
Prof. Dr. Melsa Ararat, CDP Türkiye Direktörü
Prof. Dr. Nuri Azbar, Ege Üniversitesi, Çevre Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü

Dr. Erhan Baş, Bilim İlaç A.Ş. Genel Müdürü
Dr. Barış Gencer Baykan, Yeditepe Üniversitesi Kamu Yönetimi Bölümü
Sibel Bülay, ulaşım uzmanı, EMBARQ Yönetim Kurulu üyesi
Konca Çalkıvık, İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği Genel Sekreteri

F. Fatma Çelenk, Soyak Holding Kurumsal İletişim Koordinatörü
Prof. Dr. Nüzhet Dalfes, İTÜ Avrasya Yer Bilimleri Enstitüsü Müdürü
Ebru Şenel Erim, Unilever Türkiye Kurumsal İletişim Müdürü
Aykan Gülten, Coca-Cola Kurumsal İlişkiler Müdürü
Ebru İlhan, Eczacıbaşı Kurumsal İletişim ve Sürdürülebilir Kalkınma Uzmanı

Prof. Dr. Selahattin İncecik, İTÜ Uçak ve Uzay Bilimleri Fakültesi, Meteoroloji Mühendisliği Bölümü
Bahar Keskin, CSR Consulting Turkey, Yönetici Ortak
Cihan Koral Malak, İMSAD Sürdürülebilirlik Komitesi
Prof. Dr. M. Pınar Mengüç, Özyeğin Üniversitesi, Enerji, Çevre ve Ekonomi Merkezi Direktörü

Dr. Uygur Özesmi, change.org Türkiye Direktörü
Aysun Sayın, Boyner Holding Kurumsal Sosyal Sorumluluk ve Sürdürülebilirlik Müdürü
Rifat Ünal Sayman, REC, Bölgesel Çevre Merkezi Türkiye Direktörü
Neylan Süer, Bosch Ev Aletleri Pazarlama Müdürü
Ergem Şenyuva, Climate Project Türkiye Temsilcisi, Yeşilist.com kurucusu
Cavit Vardarlılar, MESS Entegre Geri Kazanım ve Enerji, Çevre Projesi Genel Müdürü

İÇİNDEKİLER

20 Sürdürülebilirliği Nasıl Bilirsiniz?

Avrupa'nın en köklü yatırım şirketlerinden biri olan ROBECOSAM tarafından yayınlanan "Ülke Sürdürülebilirlik Çerçevesi" raporu hak ve özgürlükler konusuna da eğiliyor; kurumunuzdaki çalışanların sizden ne kadar razı olduğuna da...

24 "Geleceğin Şirket Hukuku, Toplumsal Fayda Odaklı Olacak"

Her biri önemli bir yatırımcı grubunu temsil eden birçok iş STK'sının, Borsa İstanbul'un çağrısıyla oluşturduğu bir Sürdürülebilirlik Platformu konusundaki sorularımızı Prof. Dr. Melsa Ararat yanıtladı.

27 Dosya: Yerel Seçimler için "Sürdürülebilir Kentler Şartı"

Ulusal politikanın çalkantıları arasında, gündemin arka sıralarına doğru süpürülmeye çalışılsa da, hem demokrasi, hem de sürdürülebilirlik çabaları açısından "İklim Dostu Belediyecilik" yaklaşımının temel ilkelerini duyurmayı bir yurttaşlık görevi kabul ediyoruz.

38 Yerel Adaylara 32 Soru

Bu sorular, kentlerimizi yönetmeye adaylar için. Yanıtlaması hiç de kolay olmayan 32 soruyu, çevre STK'ları yöneticileri ve akademisyen dostlarımız hazırladı. Çarşıda pazarda, twitter'da facebook'ta, adayları gördüğünüz yerde sormanız için...

42 Yaşanabilir Kentleri Nasıl Kuracağız?

Sibel Bülay, EKOIQ için Türkiye'nin yedi kentini dolaştı ve yerel yönetim adaylarının "Yaşanabilir Kentler" konusundaki algılarını araştırdı.

52 BIOFACH'ın 25. Yılından İzlenimler

1983 yılında mütevazı bir panayır gibi başlayan ama geçen 25 yılda dünyanın en büyük organik ürünler fuarına dönüşen BIOFACH, dünyanın dört bir yanından ekoloji ve organik sevdalılarını, girişimcilerini, uzmanlarını yine mıknaş gibi kendine çekti.

58 Kim Bu Bilinçli Elektrik Tüketicisi?

“Aramızda Elektrik Var” kitabıyla dikkatimizi çeken enerji danışmanı Fiğen Özer, “Sistemle savaşmak sadece tüketiciyi yıpratır. Kazandıracak olan farkında olmaktır” diyor.

64 İklim Değişiyor; Ya Davos’un İklimi?

Dünyaya iktisadi ve siyasi olarak yön veren önemli otoritelerin her yıl buluştuğu Davos Dünya Ekonomik Forumu’nda, “Ekonomik kalkınma ve iklim değişikliğine uyumun birlikte yürütülmesi” konusu gündemdedi.

70 “Sürdürülebilirlik Tercih Değil, Sorumluluk”

Türkiye’nin önemli lastik üreticilerinden Brisa’nın İnsan Kaynakları ve Kurumsal Gelişim Direktörü Nilgün Özkan, sürdürülebilirlik çalışmalarını EKOIQ’ya anlattı.

76 Güneş, İkinci Bir “Altına Hücum” Yaratacak mı?

Patladı patlayacak! Son birkaç yıldır güneş enerjisi alanına her baktığımızda benzer bir ses duyuyoruz. En son BusinessGreen’de benzer bir içeriğe sahip ciddi bir yazı görünce, bunu EKOIQ okurlarıyla paylaşmadan edemedik.

78 İlham Verici Bir Belediyecilik Deneyimi: Katılımcı Bütçe

Katılımcı bütçe deneyimi, yereli çok da tartışmadığımız bir yerel seçim sürecinde olan Türkiye’de umarız belediye başkanlığına aday olan bazı isimler tarafından dikkate alınıp tartışılır.

HER SAYIDA

4 Haberler Gaziantep, ilk Çevre Dostu Kamu Binası dönüşümünü başlattı; asbestli borularımızı değiştirin; EKOIQ, Sürdürülebilirliğe katkılarından dolayı ödüllendirildi; 350 bin Dolar, bir siyah gergedan eder mi? “Nükleerden Vazgeç, Tencere/ Tava Hazır”...

56 Veriler Gökçe Vahapoğlu: Biyoteknoloji Ekinleri, 18 Yılda 100 Kat Artmış; Karbon Hesaplamalarında “Yanıltan Rakamlar”; Gelişmiş Ülkelerde Hanehalkı Yeşillenmek İstiyor...

62 Son Buzul Erimedenden Levent Kurnaz: Yerel Yönetimler ve İklim Politikası

68 Akademiden Sürdürülebilirlik Akademisi’nden Perakende Dünyasında Sürdürülebilirlik Açılımı; Karbon Avcıları Çalışmaları Devam Ediyor.

69 Sürdürülebilir Markalar Semra Sevinç: Perakende Sektörü ve Sürdürülebilir İş Modelleri

74 İş Dünyasından Konca Çalkıvık: Sürdürülebilir Bir Dünya İçin Büyük Fikirlerle İhtiyaç Var

84 Alternatif Enerji Elektrikli Araba Komadan Çıkıyor mu? Güneş Enerjisi ile Bedava Amerika Turu; Leonardo Di Caprio İlk Elektrikli Araba Yarışı Serisinde!

86 Yeşil Günlük Cihan Koral Malak: Buğday Derneği Bağımsız Gönüllüleri Buluştu; 1. Türkiye Paylaşım Ekonomisi Buluşması

90 Sosyal Medyadan Özgür Öztürk: Sürdürülebilirlik konuları sosyal medyada nasıl anlatılıyor? Dünyanın en büyük güneş enerjisi tesisi Amerika’da; 2050’de şehirlerde günlük 8 milyon tondan fazla atık oluşacak...

92 Gözümüzden Kaçmayanlar Gözde İvgin: Bir ayda av tüfeğiyle 22 sokak köpeğini öldürmek kaç para? Büyük set resifine kömür tehdidi; “İstanbullular manda sütünü çok özleyecek”

96 Kitap Global Değişimi Yaratan 6 Dinamik: GELECEK; Benim Küçük Deneylerim - Sürdürülebilir Dünya; Sürdürülebilir ve Dirençli Topluluklar İçin.

350 Bin Dolar, Bir Siyah Gergedan Eder mi?

ABD'de Corey Knowlton adlı bir avcı Namibya'da avlanması için 350 bin dolar karşılığında izin alınması gereken siyah gergedanları öldürmek için, bu parayı gözden çıkardığını açıkladı. Hayvanları sevdiğini ve onlara önem verdiğini dile getiren Knowlton siyah gergedanlarla ilgili daha fazla bilgi edinmek istediğini dile getirdi. Namibya hükümeti 2012 yılında yılda beş siyah gergedanın avlanmasına izin vermişti.

"Türkiye'de Çevre Sorumluluk Sigortasına Yönelik Talep Artıyor"

ACE Group, şirketlerin gitgide daha fazla çevresel riskle karşılaşması, dünya çapında kanun ve mevzuat kapsamalarının giderek genişlemesi ve uyumluluk zorunluluklarının artması sonucunda, Türkiye'de çevre sorumluluk sigortasına yönelik talebin de arttığına dikkat çekti. Çevresel riskler, ACE'in EMEA 2013 Artan Riskler Barometresi'nde ikinci sırada yer alıyor. Buna göre Avrupa, Ortadoğu ve Afrika (EMEA) bölgesindeki şirketlerin %42'si çevresel riskleri, ticari işlemlerini mali anlamda olumsuz etkileme ihtimali en yüksek yeni risklerden biri olarak görüyor. Şirketlerin yaklaşık %73'ü, hissedarlarının çevresel riskleri daha fazla ciddiye almaya başladığını belirtirken, Türkiye ile Ortadoğu ve Kuzey Afrika (MENA) bölgelerinde ise, şirketlerin yüzde 38'i çevresel riskleri en önemli artan riskler listesinde üçüncü sırada gösteriyor.

Toyota'dan Kablosuz Şarj

Hibrid otomobil üretiminde dünya lideri Toyota, bir yeniliğe daha imza atarak elektrik motorlu otomobiller için kablosuz pil şarj sistemi testlerine başlayacağını duyurdu. Hibrid otomobil satışları 6 milyonu aşan Toyota, Plug-in Hybrid ve elektrik motoru ile çalışan araçlar için yeni geliştirdiği kablosuz pil şarj sisteminin teknik testlerine Şubat ayı sonunda başlayacak. Kablosuz şarj

sistemiyle elektrik motorlu otomobillerin aküleri 90 dakikada şarj edilebilecek. Toyota tarafından yapılan açıklamada; yeni kablosuz şarj sisteminde manyetik rezonans teknolojisi kullanıldı. Yakın gelecekte pazara sunulması planlanan manyetik rezonans iletici aktarım sistemi; zeminde bulunan bir bobin sayesinde elektriği araçta bulunan ikinci bobine iletiyor ve akünün şarj olmasını sağlıyor.

Bir Kibrit Kutusunda 40 Hamsi

Hamsi avının Karadeniz'in Türk karasularında bu yıl erken sona ermesinin ardından Gürcistan ve Abhazyaya kıyılarına yönelen balıkçıların burada çok küçük balıkları avladıkları, bu durumun gelecek yıllarda hamsi varlığını olumsuz etkileyeceği belirtildi. Sinop Korucuk Su Ürünleri Kooperatifi Başkanı **Talat Baş**, "Balıkçılarımız bakanlıktan izin alarak Gürcistan ve Abhazyaya sularına giderek, bir kibrit kutusuna 40 tane giren hamsiyi avlayıp yem fabrikalarına veriyorlar. Böyle giderse önümüzdeki 5-10 yıl içinde hamsiyi bitirecekler" dedi.

Gaziantep, İlk Çevre Dostu Kamu Binası Dönüşümünü Başlattı

Ülkemizin en çevreci belediyesi olmaya aday Gaziantep Büyükşehir Belediyesi; "Şehir Çöplerinden Enerji Üretme", "Arıtma Tesisi Çamurlarından Elektrik Üretme", "Eko Kent Planlaması", "Karbonsuz Şehir İklim Eylem Planı" vb. yapmış olduğu birçok projeye, bu kez kendi binasının enerji ve çevre dostu dönüşümü projesi ile "Yeşil Şehir" olmaya doğru hızla devam ediyor. Gaziantep Büyükşehir Belediye Binası'nda Kalkınma Ajansı Projesi kapsamında VEN ESCO A.Ş. tarafından detaylı enerji verimliliği etüdü yapılarak; enerji tasarrufu potansiyelinin belirlenmesi, enerji tüketiminin ve maliyetlerinin azaltılması için enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik alınabilecek önlemlerin tespiti yapıldı ve uygulanacak olanlar projelendirildi. Darısı diğer belediyelerimizin başına.

Sıcacık evlerin
rüzgarlı günleri
sevmesini
sağlayan kimya
yaratıyoruz.

BASF'nin yenilikçi çözümleriyle üretilen rüzgar türbinleri, yüksek hızda rüzgara ve sert hava koşullarına dayanabiliyor. Ürünlerimiz, rüzgar türbinlerinin üretim ve kurulum aşamasında daha verimli, temelden kanat uçlarına kadar daha dayanıklı olmasına yardımcı oluyor. Bu şekilde iklim dostu bir enerji kaynağı olarak rüzgar gücünün gelişimine destek oluyoruz. Artık yüksek hızda rüzgar, temiz enerji anlamına geliyor. Çünkü BASF'de biz kimya yaratıyoruz.

www.wecreatechemistry.com

 BASF
The Chemical Company

Nükleerden Vazgeç, Tencere/Tava Hazır

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı **Taner Yıldız**'in "tencere-tavali tasarruf çağrısı" yaptığı **Greenpeace**, Çevre ve Şehircilik Bakanı İdris Güllüce'den Akkuyu Nükleer Santrali'nin üçüncü ÇED raporunu iade etmesini istedi. Rosatom şirketinin Akkuyu'da kurulacak Türkiye'nin ilk nükleer santraliyle ilgili ÇED raporunu üçüncü kez Bakanlığa sunmaya hazırlandığını kaydeden Greenpeace, sosyal medyada kampanya başlattı.

IFC'den Çimko'nun Sürdürülebilir Büyümesine Destek

Dünya Bankası Grubu kuruluşu IFC, Sanko Holding kuruluşu Çimko'ya enerji verimliliği ve hazır beton alanındaki yatırımları için yaklaşık 65 milyon dolar tutarında kredi paketi sağladığını duyurdu. IFC'nin oluşturduğu finansman paketinin 40 milyon dolar tutarındaki kısmı IFC tarafından sağlanırken, 18 milyon Euro'luk kısmı IFC'nin liderliğinde BNP Paribas Fortis SA/NV tarafından sendikasyon kredisi olarak temin edildi.

Kredi anlaşmasının Çimko'nun pazardaki rekabet gücünü sağlamaştırması ve şirketin Güneydoğu Anadolu'da sağladığı istihdamı artırmasına katkıda bulunması hedefleniyor. Çimko IFC'den aldığı kredi ile hem yüksek miktarda enerji tasarrufu sağlayacak hem de karbon salımını azaltacak enerji verimliliği yatırımları gerçekleştirecek. IFC'nin enerji verimliliği, çevresel ve sosyal sürdürülebilirlik konularında vereceği danışmanlık hizmetleri Çimko'nun sürdürülebilir büyüme programlarına da katkı sağlayacak.

TUI, Yunus Gösterilerine Hayır Dedi

Türkiye'de ve dünya çapında yunus parklarına karşı yürüttüğü eylemleriyle tanınan Alman Balina ve Yunus Koruma Forumu (WDSF) ile dünyanın en büyük tur operatörlerinden TUI arasında bir süredir devam eden görüşmeler sonuca ulaştı. 120 ülkede faaliyet gösteren tur operatörü TUI'nin sözcüsü **Mario Köpers**, Almanya'nın önde gelen haftalık gazetesi Die Zeit'a verdiği demeçte yunus parklarına yönelik tüm turların yeni dönemde TUI kataloglarından çıkarıldığını açıkladı. Japonya'nın Taiji Koyu'ndaki kanlı yunus avı ve ticaretinin dünya kamuoyunu sarstığı bir dönemde TUI'nin harekete geçtiğini vurgulayan

WDSF Başkanı Jürgen Ortmüller, kampanyayla ilgili olarak, "Bu örnek adım ile yalnızca hayvan koruma anlayışına ve uygulamalarına dair önemli bir başarı elde edilmedi. İptal edilen TUI turları, aynı zamanda yunus parklarına **ekonomik açıdan büyük bir darbe** daha indirmiş oldu" dedi.

Şerifali'de Yeni Fotovoltaik Sistem

Binalarda fotovoltaik enerji kullanımı konusunda proje, ekipman tedariki ve taahhüt hizmetleri sunan Mimta EkoYapı'nın kardeş kuruluşu MimtaSolar, en son Ataşehir Şerifali'deki **Klimaplus Enerji ve Klima Teknolojileri** binasının çatısında 12 kWp gücünde bir kurulum gerçekleştirdi. Ana firma Mimta'nın üretim ve taahhüt kabiliyetlerinden de faydalanılarak kurulan sistem 46 adet Mitsubishi monokristal PV panel ve 3 adet monofaze invertörden oluşuyor.

Siz Hayal Edin Yeter!

Kredi Kayıt Bürosu, üniversite öğrencilerinin sosyal sorumluluk konularında farkındalıklarını ve toplumsal sorunlara karşı duyarlılıklarını artırmak amacıyla bir sosyal sorumluluk yarışması başlatıyor. Türkiye genelindeki tüm lisans öğrencilerinin katılabileceği "Hayal Edin Gerçekleştirilelim" isimli yarışmada **Çevre, Eğitim, Sağlık, Spor, Kültür Sanat ve Toplumsal konulardaki projeler** yarışacak. Yarışmada ilk 30 arasına giren projelerden biri Kredi Kayıt Bürosu tarafından hayata geçirilecek, jüri tarafından seçilen yarışmanın birincisi ise büyük ödül olan "İngiltere'de 2014 Yaz Dönemi Eğitim Programı"na gidebilecek. Yarışmanın son başvuru tarihi 18 Nisan 2014.

**Hayal Edin
Gerçekleştirilelim**

1 MART – 1 HAZİRAN 2014

Exercise

John Gerrard

Günümüzde, simülasyonlar ikinci el kopyalar olmaktan çıkıp, giderek eğlence, ekonomi, siyaset ve savaşların lokomotif ve oto-pilotu olmaya başladı. Gerrard, bu dünyanın portrelerini bize kendi teknolojik ortamı ile gösteriyor: Eğlence, sanayi ve savaş sektörünün operasyonlarını mümkün kılan yazılımın kullanıldığı *Exercise*, teknolojinin şiddetini ve insanın optimizasyonunu belirli bir disiplin ve koreografi içinde inceliyor.

Sizi, küreselliğin bu yönünü anlatan esrarengiz durumların sunulduğu, *Exercise* sergisine bekliyoruz.

Rumelihisarı Mah. Baltalimanı Hisar Cad. No:5
Perili Köşk 34470 Sarıyer/İstanbul

www.borusancontemporary.com

Hafta sonları 10.00-20.00 saatleri arasında ziyarete açıktır.

Borusan Contemporary ana
sayfasına ulaşmak için kodu
çihazınıza okutun.

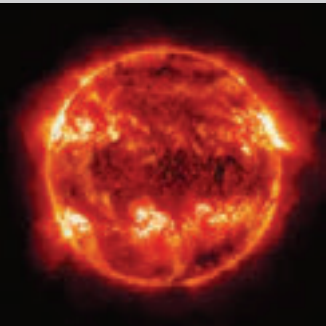

Schneider Electric, Dünyanın En Sürdürülebilir 10 Şirketinden Biri Oldu

Enerji yönetiminde dünya çapında uzman Schneider Electric, sürdürülebilirlik kriterlerindeki başarılı performansı nedeniyle Corporate Knights tarafından yayınlanan 'Dünyanın En Sürdürülebilir 100 Global Şirketi' listesinde üç basamak birden yükselerek 10. sırada yer aldı. Böylece Schneider Electric'in sürdürülebilir gelişim stratejisi, art arda üçüncü yılda da ödüllendirilmiş oldu. Kanada merkezli bağımsız bir medya ve yatırım araştırma şirketi olan Corporate Knights tarafından gerçekleştirilen çalışmanın verileri, çoğunlukla Bloomberg'den ve tümü global orta ve büyük ölçekli şirket arasından seçilen 350 şirketle doğrudan bağlantı kurularak toplandı.

Güneş Uyumuş

İngiltere'de yapılan bir araştırma sonucunda korkutucu bir iddia ortaya atıldı. Bilim insanları buzul çağının geri dönebileceğini iddia etti. Güneş yüzeyindeki aktivitelerin son 100 yılın en düşük seviyesinde olduğunu dile getiren uzmanlar, bunun "Güneşin uyku hali" diye nitelendirilebileceğini belirtiyorlar.

Başarı Öyküleri Yazmak İsteyenler

İzmir'de pilot uygulamaların ortaya çıkarılmasına yönelik İZKA ve TTGV arasında imzalanan protokol ile "İzmir Eko-verimlilik (Temiz Üretim) Programı"nın hayata geçirildiği duyuruldu. Eko-verimlilik etüt çalışmaları sayesinde temiz üretimin sağlanması için yapılması gerekli üretim iyileştirmelerinin tespit edileceği ve ilgili temiz üretim faaliyetlerinin

önerileceği pilot uygulamalar, İZKA ve TTGV desteğinden faydalanabilecek. Toplamda 500.000 TL'lik Ajans (hibe) desteğinin yanısıra 1.000.000 TL'lik TTGV (geri ödemeli) desteği de pilot uygulamaların başarı hikâyesine dönüşmesi için kullanılacak. Konu ile ilgilenen aday işletmeler için son başvuru tarihi 7 Mart.

Canlarım Benim!

WWF-Türkiye'nin, biyolojik çeşitliliği korumayı amaçlayan yerel sivil toplum kuruluşlarının projelerini desteklemek için başlattığı Türkiye'nin Canı Programı kapsamında desteklenecek projeler belli oldu. 30 Ocak 2014 tarihinde yapılan Seçici Kurul Toplantısı'nın ardından, Trabzon'daki **Ağaçbaşı Turbalıklarını**, Büyük Menderes ve Gediz Deltası'ndaki **Tepeli Pelikanları**, Muş'taki **Toy ve Telli Turnaları** ve Kırklareli'ndeki **Akkuyruklu Kartallar ve Kuğuları** korumaya yönelik projeler başlıyor.

DKV'den Yeşil Ekonomiye Destek

DKV Euro Service sponsorluğunda düzenlenen "The Eco Performance Award" (Eko Performans Ödülü) başvuruları başlatıldı. Lojistik sektöründeki sosyal ve çevresel duyarlılığa sahip olan firmalara verilecek ödülün toplam tutarı 10 bin Euro olarak belirlendi. Dalında başlı başına bir marka haline gelen, İsviçre St. Gallen Üniversitesi'nin de bilimsel destekçisi olduğu **Eko Performans Ödülü**, 2007 yılından bu yana veriliyor. Ödülü kazanan firmanın bunu çevre yararına projelerde kullanması şart koşuluyor. Başvuruların en geç 31 Mart tarihine kadar yapılması gerekiyor.

HiPP

Yaşamdaki en değerli varlık için.

Bebeğinizin anne sütünden sonra alacağı İlk Süt HiPP olsun

- ✓ Prebiyotik® ve Probiyotik® ilaveli
- ✓ Değerli Omega-3 ilaveli

İlk ve tek ORGANİK devam formülü

Anne sütünden daha doğal bir şey yoktur ve bu yüzden bebeğiniz için doğumdan itibaren en iyisi o'dur. HiPP doğadan ilham alarak organik hammaddeler ile birlikte Prebiyotik® ve Probiyotik® lifler içeren ilk devam formülünü geliştirdi. Emzirme ve hatta daha sonraki dönemlerde de bebeğinizin sağlıklı gelişimini sürdürebilmesi için en iyisini yapabilmek adına ürünlerimiz için her zaman doğayı model aldık.

Sahsen garanti ederim.

Claus Hipp

www.hipp.com.tr

Green Office'ler Güçlerini Birleştirdi

WWF-Türkiye'nin Green Office (Yeşil Ofis) programına üye 35 şirket, 11 Şubat'ta düzenlenen bir toplantıyla bir araya gelerek deneyimlerini paylaştı. 60 temsilcinin katıldığı toplantıda, TEB Leasing, çalışan bilincini artırmak için gerçekleştirdiği çalışmaları; Boyner, yeni binalarına geçişte aldığı tüm yenilikçi ve doğayla uyumlu tedbirleri; Kanyon ise teknolojiyi kullanarak kâğıtta tasarruf etmenin yöntemlerinden biri olan mobil imzaya geçişini anlattı. Türkiye'nin Green Office'e gösterdiği rağbetin kayda değer olduğunun altını çizen WWF-Türkiye Genel Müdürü Tolga Baştaç, "2011 yılında hayata geçirdiğimiz program Türkiye'deki şirketlerin istekli yaklaşımları sonucunda kısa sürede büyüyerek 2014 yılı Ocak ayı itibarıyla 35 şirketi ve 46 ofisi kapsar hale geldi. Bu 2011 yılında Green Office programını Türkiye'ye getirerek doğru bir karar verdiğimizizi gösteriyor" dedi.

Ah Akkuyu, Vah Akkuyu!

Mersin'in Gülnar ilçesine bağlı Büyükeceli Beldesi'nde kurulması planlanan Akkuyu Nükleer Santrali ile ilgili tartışmalar sürüyor. Bölgede planlanan üç termik santral ile iki çimento fabrikası için Akdeniz foklarının üreme ve barınma bölgesi olan Yeşilovacık'a liman yapılması çevrede tepki topluyor. Liman için yapılan dolgunun, koruma altındaki Akdeniz foklarının neslini yok edeceği belirtiliyor. Liman inşaatı çalışmalarını inceleyen CHP'li Aytuğ Atıcı, "Buradaki canlıların tamamı yok olacak" dedi.

Sürdürülebilir Gelecek için B Planı Hazır

Aralarında Unilever'in de bulunduğu 14 lider şirket, kurum ve kuruluş, insanlar ve gezegenin geleceği için sürdürülebilir iş modelleri oluşturmak amacıyla B Team'de (B Takımı) buluştu. B Team, Davos Zirvesi'nde, sürdürülebilir bir gelecek için iş birliği ve dayanışmanın önemine dikkat çekti. Değişen dünyayla birlikte şirketlerin başarılarının kârlılıktan çok daha fazlasına bağlı olduğu felsefesiyle hayata geçen B Team, **Dünya Ekonomik Forumu'nun Davos'ta** gerçekleşen

Doğaya Zararsız De-İyonize Saf Suyla Temizlik

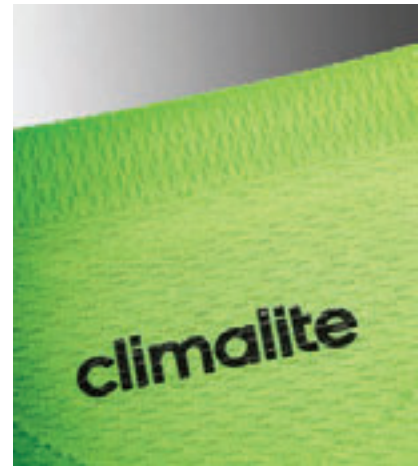
Dünyadaki sektör gelişimini, teknolojilerini ve yeni trendleri yakından takip eden On Ticaret, yeşil binaların giderek daha çok konuşulduğu Türkiye'de, çok uzun araştırmaların sonucunda bütün kimyasallarından arındırılmış DE-İYONİZE SAF SU ile temizlik sektörüne yeni bir yön getiriyor. Doğa ile uyumlu de-iyonize sistemini bünyesinde barındıran bir su arıtma ve dış cephe temizlik ünitesi ile donatılmış aracı ile hizmet verecek olan firma, uyguladığı temizlik sistemi ile belli bir yükseklikteki tüm bina ve plazalar için maliyet avantajı getirdiğini iddia ediyor. Türkiye genelinde De-İyonize saf su ile **dış cephe yıkama** ve **solar panel** temizliğinde konut ve ticari müşterilerine hizmet verecek olan firma, ücretsiz keşif ve demo gösteriler yapacağını ve rekabetçi fiyatlar sunacağını açıkladı.

geleneksel zirvesinde, barış, ortak fırsatlar ve giderek artan karşılıklı dayanışma için umutların risk altında olabileceğine dikkat çekti. İnsanların bu problemleri fark etmesinin önemine de değinilen zirvede, şirketlerin girişim, yenilik ve teknolojik güçleriyle verdikleri desteğin önemi vurgulandı.

Adidas'tan Çevreci Bir Adım Daha

Ürün geliştirme sürecinde performans ve tarzı korurken atık miktarını azaltmak yönünde devrim niteliğinde bir adım daha attığını duyuran **adidas Koşu** ve **adidas by Stella McCartney** ekipleri, yeni ürün serisinin kumaş sarfiyatını azaltmak için yürüttükleri çalışmalarda kalıp verimliliğini artırmaya odaklandığını açıkladılar. adidas, bu eşsiz tasarım ve üretim sürecinin anlatıldığı kısa bir animasyon film de hazırladı. Filmde, değişen algıların ve kurallara karşı gelişin konfor, uyum ve tarzdan taviz verilmeden, daha etkin bir tasarım süreci yaratabildiği vurgulanıyor.

MULTİ-KONFOR BİNALARDA BEŞ TEMEL İLKE

Isı geri kazanımlı mekanik havalandırma

Isı yalıtımı

Isı köprülerinden kaçınım

Nitelikli cam

%90
TASARRUF

Sızdırmazlık

Yıllık ısıtma enerji ihtiyacı
 $\leq 15\text{kWh}/(\text{m}^2 \text{ yıl})$

330.000 Ton Atıktan 6 Milyon Dolar Kazanç

Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı'nın (TTGV) yürüttüğü, BTC Şirketi'nin desteklediği İskenderun Körfezi Endüstriyel Simbiyoz Projesi'nin kapanış etkinliği olarak Ankara'da düzenlenen "Endüstriyel Simbiyoz Konferansı 2014"te, projeye elde edilen dikkate değer çevresel ve ekonomik kazanımlar kamuoyuyla paylaşıldı

Toplantıda, sekiz örnek projeye, yılda ortalama 330 bin ton atığın değerlendirilebileceği ve bu miktarın bir buçuk milyon nüfusa sahip bir kentin bir yılda ürettiği evsel katı atık miktarına eşit olduğu açıklandı. Projede ayrıca, yılda 280 bin ton ürün üretilerek 6 milyon ABD doları net kazanç sağlanabileceği ortaya kondu. 27 farklı kuruluş çalışmalarına dahil olurken, beş üniversite projeye doğrudan katkı verdi. Proje sayesinde yıllık 37 bin ton karbon azaltımı sağlanırken 6500 metreküp su tasarrufu gerçekleşti.

İztuzu'na Caretta Hastanesi

Muğla'nın Ortaca ilçesi'ndeki dünyaca ünlü İztuzu Plajı'na yapılması planlanan Caretta caretta hastanesinin bölgede yapılaşmaya neden olacağı gerekçesiyle toplanan 17 bin imza, Çevre ve Şehircilik, Orman ve Su İşleri ile Kültür ve Turizm Bakanlıkları ile Pamukkale Üniversitesi ve Denizkaplumbağaları Araştırma ve Rehabilitasyon Merkezi'ne gönderildi.

Gelecekte Çok İhtiyacımız Olacak

Özgürlük heykelini aşan boyları ve 1000 yıl yaşamalarıyla dünyanın en "güçlü" genetik özelliklerine sahip olan **Redwood** ve **Sekoya ağaçları** geleceğin dünyasını kurtarmada yardımcı olacak. Bu üstün genetik özellikler, dünyanın "nem ve oksijen dengesini" sağlamada bu ağaçlara ayrı bir önem kazandırıyor. AATA

(Archangel Ancient Tree Archive - Eski Ağaç Arşivi) gönüllüleri, dev ağaçların yok olmaması için önemli bir çalışmaya imza attılar: "Genetik Arşiv ve Klonlama!" Doğaseverler bu tür bir çalışmanın aciliyetine inanıyorlar çünkü onlara göre iklim değişikliği nedeniyle dünyanın gelecekte daha çok "dev ağaca" ihtiyacı olacak.

"Atık Plastikler Yuvaya Dönüşüyor"

PAGDER (Plastik Sanayicileri Derneği), ülkemizin çok önemli iki sosyal sorununa çözüm hedefleyen anlamlı bir projeyi başlattığını duyurdu: "**Sıcak Bir Yuva Her Canlının Hakkıdır**". Defalarca geri dönüştürülebilme özelliği taşıyan atık plastikler, artık sokak hayvanları için birer yuvaya dönüşecek. Sokağa,

çevreye atılmayıp, kaynağında ayrı toplanan her bir plastik ayrıştırılarak geri dönüşümle bir sokak hayvanının sıcak yuvasının tuğlası olacak. Bu proje ile çevre temizliği ve sokak hayvanlarının barınak sorunlarının çözümü için önemli bir adım atılmış olacak. Hayvanseverliğiyle tanınan ve bu alanda gönüllü olarak birçok çalışma

yapan **Tuna Arman**'ın proje yüzü olarak destek verdiği projeye, PAGDER'in yanı sıra Orman Su İşleri Bakanlığı-İstanbul 1. Bölge Müdürlüğü, belediyeler; İKMİB, HAYTAP (Hayvan Hakları Federasyonu) SHKD (Sahipsiz Hayvanları Koruma Derneği), BGD (Barınak Gönüllüleri Derneği) ile ÇEVKO (Çevre Koruma ve Ambalaj Atıkları Değerlendirme Vakfı) katkı sunuyor.

Gelecek turizmde, gelecek sizde.

Sürdürülebilir Turizm Destek Fonu ikinci dönemi başlıyor! Sürdürülebilir turizme katkı sağlayacak fikirleriniz varsa www.gelecekturizmde.com'a başvurunuzu yapın, biz projenizi destekleyelim, siz de turizmin geleceğini.

f gelecekturizmde

GELECEK
Kİ
TURİZMDE

ANADOLU
EFES
Geleceğe Sözümüz Var

Organik 3.0'a Hazır mısınız?

12-15 Şubat tarihlerinde Almanya, Nürnberg’de gerçekleşen, dünyanın en büyük organik ürün fuarı BioFach’ta, organik tarımın yeni açılımının lansmanı yapıldı. Organik 3.0, organik tarımda sertifikalar ötesi yeni bir organik dünyanın tanımını yapıyor. Her sene Biofach fuarına düzenli olarak katılıp, organikle ilgili yenilikleri ekolojik camiayla paylaşan Buğday ekibinin açıklamalarına göre, organik dünyası, doğayla dost yaşam, sürdürülebilir tarım, toprak refahı ve adil ticaretin yollarını arıyor. Organik 3.0 stratejisine paralel olarak, sadece organik tarım değil, toplum destekli tarım, katılımcı sertifikasyon sistemleri de masaya yatırılıyor. Ürüne doğrudan ulaşım, küçük çiftçinin, aile çiftçiliğinin desteklenmesi, toplumun gıdasına sahip çıkması gibi konular gündemi oluşturuyor. Tüm bu konular, 13-15 Ekim 2014’e Buğday Derneği organizasyonu ile İstanbul’da gerçekleştirilecek olan **18. Dünya Organik Kongresi**’nde detaylı olarak ele alınacak. Daha fazla bilgi, sponsorluk ve kayıt için: www.owc2014.org

Boğaziçi, Delhi Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi’nde

Dünya üzerindeki etkin politik, ekonomik, akademik liderleri buluşturan ve Hindistan’da düzenlenen Delhi Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi, tarihinde ilk kez Türkiye’den konuşmacı katılımıyla gerçekleştirildi. Sürdürülebilir Kalkınma üzerine dünyanın en etkin ve prestijli küresel organizasyonu olan 14. Delhi Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi’ne Boğaziçi Üniversitesi de katıldı. 8 Şubat tarihinde üniversitenin Çevre

“Kanal İstanbul, Büyük Bir Felakete Yol Açabilir”

“Hukuki, Kentsel ve Ekolojik Yönleriyle Kanal İstanbul” başlıklı panel 28 Ocak’ta İstanbul Bilgi Üniversitesi Dolapdere Kampüsü’nde düzenlendi. Panele çok sayıda öğrenci ve akademisyen katıldı. İstanbul Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyelerinden **Prof. Dr. Turgut Tarhanlı**’nın moderatörlüğünü yaptığı panelin ilk oturumunda “Kanal İstanbul” projesinin İstanbul Boğazı’na etkileri masaya yatırıldı. İTÜ Maden Fakültesi Jeoloji Mühendisliği Bölümü öğretim üyesi **Prof. Dr. Naci Görür**, “Kanal İstanbul” projesinin büyük bir çevre felaketi ve doğa tahribatına yol açması pahasına yapılmak istendiğini söyledi. Projenin, “İstanbul’daki deprem riski görmezden gelinerek yapılmaya çalışıldığını” belirten Görür, Türkiye’de bilim insanlarının projeye ilişkin değerlendirme ve araştırma yapmamasını eleştirdi.

Bilimleri Enstitüsü Müdürü **Prof. Dr. Orhan Yenigün** ile Endüstri Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi **Prof. Dr. Gürkan Kumbaroğlu** hazırladıkları ortak bildiriyle üniversite merkezli çalışmaların Türkiye’deki sürdürülebilir kalkınma üzerine etkilerini ortaya koymak üzere Zirve’ye davetli konuşmacı olarak katıldılar. Ortak bildiri, Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli Başkanı **Dr. Rajendra K. Pachauri**’nin de katıldığı oturumda sunuldu ve ilgiyle izlendi.

Bayrampaşa’da Güneş Enerjisiyle Cebinizi Şarj Edebilirsiniz

Yalıtım sektörünün lideri Filli Boya Yalıtım, yenilenebilir enerji kaynaklarına ne kadar kolay ulaşılabileceğine dikkat çekmek amacıyla geliştirdiği, güneş enerjisiyle çalışan cep telefonu şarj istasyonlarını İstanbul Bayrampaşa halkının hizmetine sundu. 25 Şubat’ta Bayrampaşa Belediye Başkanı Atilla Aydın ve Betek Boya Kamu İlişkileri ve Pazar Geliştirme Müdürü Seyhun Serdar Ayhan’ın katılımıyla açılışı yapılan Şarj İstasyonu, güneş enerjisinin günlük hayatımıza ne kadar kolay adapte edilebileceğimize dikkat çekiyor. Daha önce Ankara, İzmir ve Bursa gibi büyük şehirlerin işlek caddelerine konumlandırılan şarj istasyonları, aynı anda birden fazla telefonun ve USB bağlantılı elektrikli eşyaların şarj olmasını sağlıyor.

Bir Adım Atın! Onlara Yaşanabilir Bir Dünya Bırakın.

Evinizde atacağınız küçük adımlarla çocuklarınıza yaşanabilir bir dünya bırakın. Doğa için harekete geçin.

Asbestli Borularımızı Değiştirin

Muğla'nın Datça ilçesinde internet ortamında imza kampanyası başlatan bir grup, şehir suyu şebekesinde kullanılan 30 kilometrelik asbestli borunun değiştirilmesi için harekete geçti. Kampanyada, asbestli boruların patlaması durumunda, kanserojen maddenin suya karıştığına dikkat çekildi. Kampanyaya, çevreden gelen destekle katılım sayısı 33 bin 122'ye ulaştı. Bu rekor katılımı birlikte, boruların değiştirilmesi için İller Bankası'ndan kredi verilmesinin yolu açıldı.

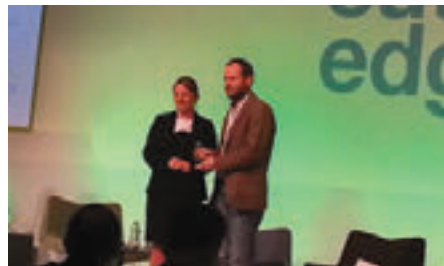
252 Kuş Türü Nereye Gidecek?

Kars-İğdir Aras Nehri Kuş Cenneti üzerinde yapılması planlanan Tuzluca Barajı ve HES'in, 252 kuş türünü barındıran Doğu Anadolu'daki en zengin kuş cennetini ve bölgedeki ekosistemi yok edeceği iddia edildi. Projenin geri çekilmesi için mücadele veren KuzeyDoğu Derneği Başkanı Doç. Dr. Çağan Şekercioğlu, iklim değişikliği ve küresel ısınma yüzünden Türkiye'nin giderek artan büyük bir kuraklık tehlikesiyle karşı karşıya olduğuna da dikkat çekti.

Yeşil Binalar "Sınırları Aştı"

Türkiye ve dünyadan sürdürülebilirlikle ilgili 'sınırları aşan' isimlerin konuşmacı olarak katıldığı, **Ulusal Yeşil Bina sertifikası** ve **Yeşil Okullar** projesinin lansmanının yapıldığı 3. Uluslararası Yeşil Binalar Zirvesi 20-21 Şubat'ta Swissotel the Bosphorus'ta gerçekleşti. Çevre Dostu Yeşil Binalar Derneği (ÇEDBİK) tarafından yapı sektörünün yeşil dönüşümüne katkı sağlamak amacıyla bu yıl üçüncü kez düzenlenen Zirve, uluslararası ve yerli pek çok 100'den fazla konuşmacı ve yaklaşık 900 katılımcıyı ağırladı. Cüneyt Özdemir'in moderatörlüğünde Zirve boyunca yaklaşık 40 oturum gerçekleşti. Zirvede yenilenebilir enerji teknolojileri, sürdürülebilirlik, yeşil finansman, yerel yönetimler, STK ve meslek odaları, yeşil bina değerlendirme sistemleri, malzeme-inovasyon, yapıda kurallar, teşvikler, yönetmelikler, sürdürülebilir kentler ve toplumlar gibi konu başlıkları altında Türkiye'den ve dünyadan onlarca güncel sürdürülebilir proje paylaşıldı.

Yapı sektörü, son yıllarda "sürdürülebilir/yeşil bina" ve "sürdürülebilir/yeşil kent" kavramlarıyla gerek ulusal gerekse uluslararası alanda performansının sınırlarını aşan örneklerle çıkıyor karşımıza. Bu çerçevede konferansın temel amacı, 21. yüzyılın başında Türkiye'de en iyinin yapılmasını teşvik etmek için ulusal ve uluslararası alanda en iyileri bir araya getirerek; tasarımda sınırları aşan projelerin, yenilikçi fikir ve modellerin zirve katılımcılarına ilham vermesini sağlamaktır.

Sektörde sürdürülebilirliği teşvik edecek "Yapıda Sürdürülebilirlik Ödülleri"nin lansmanı da bu yıl 3. Uluslararası Yeşil Binalar Zirvesi'nde yapıldı. Yeşil Binalar Zirvesi'nin kapanışında verilen **ÇEDBİK Sürdürülebilirlik Teşvik ödülleri** sahipleri ise **Akçansa, Eczacıbaşı Yapı Gereçleri, Garanti Bankası, Türkiye Müteahhitler Birliği** ve **EKOIQ** oldu. Aldığımız ödülü, EKOIQ'nun tüm dostlarına, yazarlarına, okurlarına, destekçilerine armağan ediyoruz. Bu ödülü hak ettiniz!

Etkin, esnek ve güvenli. Akıllı şebekeye hoş geldiniz.

Güvenli

Otomasyon uygulamaları ile şebeke güvenliğinizi artırın ve en gelişmiş düzenlemelere uyum sağlayın.

Etkin

Şebekenizin yük yönetimini optimize edin ve verimliliğini artırın.

Esnek

Daha fazla yeşil enerjiyi entegre edin ve eskiyen şebekenizi en ekonomik şekilde yenileyin.

Schneider Electric ile güvenilir ve esnek akıllı şebeke çözümleri

Arz ve talep eşitliğini dengelemek

Artan enerji talebi, sıkılaştıran yasal düzenlemeler ve artan performans baskısı ile birlikte dağıtım şirketlerinin misyonları aynı kalmaktadır. Son kullanıcılarına güvenilir, kaliteli elektrikli mümkün olan en etkin ve en uygun maliyetle tedarik etmek.

Günümüzde, daha fazla yenilenebilir enerjiyi entegre etmek ve talep yönetimini sağlamak için, IT sistemlerini dağıtım şebekesine entegre etmemiz gerekiyor. Bu, imkansız gibi gözükse de Schneider Electric akıllı-şebeke çözümleriyle artık değil.

Şebekenizi kolay ve verimli bir şekilde yönetin

Schneider Electric™, elektrik dağıtım şirketi müşterilerimize, servis sürekliliğini artırma, toplam sahip olma maliyetini düşürme ve şebekelerini daha kolay, daha akıllı ve güvenli bir şekilde yönetme inkanını veren standart, tip tesli yapılmış çözümler sunan akıllı-şebeke çözümünü sunmaktadır.

Dağıtım şirketleri, geniş endüstri deneyimimizden faydalanarak daha kararlı bir şebekeye sahip olabilir, müşteri memnuniyeti sağlayabilir ve arz ve talebi gittikçe karmaşıklaşan bir şebekeyi rahatlıkla dengeleyebilir. Şebekenizi, günümüzün ve geleceğin zorluklarını aşabilmek için yenileyebilirsiniz.

"İster endişeleriniz işletmeye dönük olsun, isterse daha kapsamlı talep yönetimi programı uygulama gereksiniminiz olsun, Schneider Electric hedeflerinize ulaşmada size yardımcı olacak deneyim ve uzmanlığa sahiptir".

Scott Henneberry, Akıllı Şebeke Stratejisi Başkan Yardımcısı, Schneider Electric

Rüzgar çözümlerimiz hakkında daha fazla bilgi edinin!
ÜCRETSİZ Rüzgar Çözüm Kılavuzumuzu indirin.

www.SEreply.com adresini ziyaret edin. Kod #4472p.

Entegre dağıtım şebekesi çözümlerimiz

Şebeke yönetimi, akıllı otomasyon ve servis hizmetlerimiz ile aşağıda belirtilen ürünlere sahip elektrik dağıtım çözümlerimiz daha yüksek verimlilik ve güvenilirlik sağlamaktadır.

Schneider
Electric

Suyun Günü Geldi!

Konuşmanın zamanı geldi de geçiyor. Su, İklim değişikliğine bağlı olarak gezegenin geleceği açısından en az karbon kadar kritik bir unsur haline geldi. Tabii ki aralarında temel bir farklılık var: Karbon, dünya üzerindeki etkilerimizin negatif bir çıktısıyken, su, gezegendeki varlığımızın, yaşamımızın, zirai ve sınai üretimlerimizin en temel girdisi. Klişe ama tam doğru bir ifadeyle: Hayat kaynağımız.

Hiç tükenmeyeceğini düşündüğümüz, lıkır lıkır içtiğimiz ama gerçek önemini çok zor kavradığımız bu hayati kaynağın geleceği büyük bir tehlikede. Tüm bir çoğrafa olarak, bütün kışı hem yağmur hem de kar açısından büyük bir kısırlıkla geçirmemizin sonucu olarak baraj doluluk oranları, normalin çok altına düştü bile. Bu, önümüzdeki yazın zor geçeceğinin habercisi. Ancak, tüm bahar aylarını yağmurlarla geçiresek ve baraj doluluk oranları tekrar normal seviyeleri bulsa bile, bu geçici bir rahatlama olacak, çünkü tüm veriler, su sorunu ve kısıdının çok daha kapsamlı ve süreğen bir problem olduğunu gösteriyor.

WWF Türkiye'nin OMO ve T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı'nın desteğiyle hazırlanan ve Şubat sonunda duyurulan "Türkiye'nin Su Ayak İzi Raporu" da, genel durumu bütün vahametiyile ortaya koyuyor. Önümüzdeki sayılarda, raporun bulguları üzerine daha ayrıntılı olarak gitmeye ve konuyu, gazete ve TV'lerin magazin ve felaket haberlerinin ötesine taşımaya çalışacağız, çünkü korkunun ecele faydası yok, eleştirel düşünce ve aklın faydası var...

22 Mart Dünya Su Günü, kutlu değil, sabırlı, uzun soluklu, akılcı, yaratıcı ve cesaretli bir su mücadelesinin başlangıcı olsun...

Sürdürülebilirliği Nasıl Bilirsiniz?

İyi bir sürdürülebilirlik yatırımı için ne gerekir? Sağlam bir ekonomi yönetimi ve onun için gerekli olan düzenlemeler mi? En azından vasatın üstünde olan bir çevresel yönetim performansı mı? Doğru ama eksik... Avrupa'nın en köklü yatırım şirketlerinden biri olan ROBECOSAM tarafından yayınlanan "Ülke Sürdürülebilirlik Çerçevesi" raporu hak ve özgürlükler konusuna da eğiliyor; kurumunuzdaki çalışanların sizden ne kadar razı olduğuna da. 59 farklı ülkede yapılan araştırmada en iyi ülke İsveç. Türkiye ise ne yazık ki yine gerilerde, 41. sırada yer alıyor.

 Balkan TALU

Avrupa'nın en köklü yatırım şirketlerinden biri olan ROBECOSAM tarafından yayınlanan "Ülke Sürdürülebilirlik Çerçevesi" (Country Sustainability Framework) raporu için 59 farklı ülkede araştırma yapılmış. Bu ülkelerin 21'i gelişmiş ekonomiler, 38 tanesi ise gelişmekte olan pazarlar olarak dikkat çekiyor. Rapor araştırma yapılan ülkelerde elde edilen verileri ayrıntısıyla ortaya koyuyor ve sıkı bir bilgi yığını sunuyor.

Raporun iki temel amacı olduğunu söyleyebiliriz. Birincisi, ülkelere yaşanan değişimin lokomotiflerini ortaya koymak. İkincisi ise ülkelerin güçlü ve zayıf yanlarını tespit ederek yatırımcıların orta vadede nerelere eğilebileceği konusunda bir pusula oluşturmak.

ROBECOSAM Raporu aslında üç temel kıstas üzerine oturuyor. İlk kıstas **çevresel performans**. İkinci kıstas **sosyolojik değişkenler**, üçüncü kıstas ise

yönetişim kalitesi. Her üç kıstasla ilgili farklı bir puanlama sistemi var. Genel değerlendirme 10 üzerinden yapılıyor. Raporda yapılan derecelendirme içinde notu en yüksek ülke İsveç. En kötü ülke ise Nijerya. İsveç 10 üzerinden 8,25 alırken, Nijerya sadece 2,51 alabilmiş. İklim değişikliğiyle mücadele performansı ile çeşitli spekülasyonlara sebep olan ABD 9'uncu (7,27), Çin 48'inci (4,36) sırada. Türkiye ise 41'inci (4,86) sırada bulunuyor.

Sürdürülebilirlik Top 10

İsveç	8,25
Avustralya	7,87
İsviçre	7,83
Danimarka	7,71
Norveç	7,68
Birleşik Krallık	7,57
Kanada	7,53
Finlandiya	7,36
Amerika Birleşik Devletleri	7,27
Hollanda	7,22

Çevresel Hasarın Bedeli

Çevresel performans, yatırımcıların en çok başını ağrıtan konulardan biri. İş dünyası belki çoğu zaman, çevre faktörünü dikkate almadan yola devam edebilme imkânlarını sonuna kadar zorladı. Öte yandan artık bıçak kemiğe dayandı. Çevresel hasarın, kirliliğin negatif geri dönüşleri artık büyük iş insanları tarafından da görülmeye başlandı. Hasarı telafi etmek bazen mümkün ama çok da pahalı. Devlet mi dediniz? Haklısınız. Sonuçta biyolojik çeşitliliği, su kaynaklarını, korumak, ormansızlaşmayı engellemek, hava kirliliği ya da iklim değişikliği konusunda tedbirler almak, piyasayı ona göre düzenlemek devletin görevleri arasında sayılıyor. Haklısınız da devletin bu görevleri biz vatandaşların omzundaki vergi yükünü artırıyor. Sonuçta para gene bizim cebimizden çıkıyor. Belki bu söylediklerimiz hepimizin akıl edebileceği değişkenler. Ancak ROBECOSAM de farklı değişkenleri daha büyük bir mercekle inceliyor. Mesela enerji politikaları. Burada unutmamak gerekiyor ki, sürekli fosil yakıt ithal eden ülkelerin en zayıf yanlarından biri de arz yetersizliği ve fiyatların yükselmeye devam etmesi. Bu yüzden diğer alternatifleri, yani yenilenebilir kaynakları ne kadar dikkate aldığımız büyük önem kazanıyor.

Çevresel performans başlığındaki en önemli değişkenlerden biri de ülkelerin, örneğin sel felaketleri gibi doğal afetlerle ne kadar baş edebildikleri. Rapor, çevresel performans konusunda notlama yaparken ülkelerin muhtelif doğal afetlerin yarattığı

Raporun en önemli bölümlerinden biri de Yönetişim. Toplamdaki payı %60. "Ne var bu maddede bu kadar?" diye sorduğunuz zaman "Ne yok ki" desek yeridir.

riskleri ne kadar bertaraf edebildiklerine de bakmış. Çevresel performansın not ortalamasındaki payının ise yüzde 15 olduğunu hatırlatalım.

Çalışanlarınız Sizi Seviyor mu?

Sosyolojik değişkenler göz önüne alındığında ortalama yaşam süresi, refah düzeyi, eğitim gibi klasik alt başlıklar bulunuyor. Klasik başlıkları geçtiğimizde ise iş alanındaki eşitlik başlığı göze çarpıyor. Hatta mevzu grev ve lokavt oranına kadar dayanıyor. Bu grevlere çalışanların ne kadar katılım gösterdiği de ayrıca dikkate alınıyor. Sosyolojik değişkenlerin ortalamadaki oranı yüzde 25. Grev ve lokavt maddesinin 25'lik pasta içindeki payı ise yüzde 5. Peki ROBECOSAM'ın bu çalışan dostu tavrının arkasında ne var diye sorarsanız, çalışanlar arasındaki huzursuzluğun da bir yatırım riski olarak algılandığını söyleyebiliriz. Zira Rapor'da, üretim ve ticaret alanındaki herhangi bir aksama karar vericileri felç edebilir deniyor. Diğer

bir deyişle ancak toplumsal uyum sağlanırsa sorun çözümü konusunda adımlar atılabilir ve gerekli reformlar gerçekleştirilebilir. Bir hatırlatma da bizden: Sürdürülebilirlik hiçbir zaman sadece doğal kaynakların korunmasına yönelik bir kavram olmadı. Artık sürdürülebilirlik performansları değerlendirilirken, çocuk emeği kullanılıp kullanılmadığı da dahil olmak üzere, kurumların emek güçlerine olan yaklaşımları da denetleniyor. Diğer bir deyişle bundan sonra iş dünyası çalışanlar hakkında, "Bana ne; kapıda yüzlercesi var nasıl olsa" diyemeyecek ama sendikaların da işçilerin sorunlarına bir de sürdürülebilirlik gözlüğünden bakması ve ona göre işbirliği köprüleri kurması gerekecek, şimdiden gerekiyor aslında...

Ne Kadar Sivilsiniz?

ROBECOSAM tarafından yapılan ülke notlandırmalarında en önemli değişken ise **Yönetişim**. Toplam notlamadaki yüzdelik payı 60. "Ne var bu maddede bu kadar?" diye sorduğunuz zaman "Ne yok ki" desek yeridir. Zira en önce bakılan şeylerden biri de ne kadar demokratik bir sisteme sahip olabildiğiniz mesela. Haklar ve özgürlükler konusundaki performansınız da ölçülüyor, sivil toplumun ne kadar sesini duyurabildiği de. İç çatışmalarda soğukkanlılığımızı ne kadar koruyabildiğiniz de göz önünde bulunduruluyor, terör saldırısı oranları ve yolsuzlukla mücadele performansınız da. 60'lık dilim içinde haklar ve özgürlüklerin oranı yüzde 10. Demokratik katılım (sivil toplumun etkinliği) maddesi yüzde 2,5. Çatışmalar maddesinin oranı yüzde 10'a, terör maddesinin oranı da yüzde 2,5'a tekabül ediyor. Gelin, raporun değerlendirme standartlarını tekrar hatırlatalım: Çevre

başlığı yüzde 15, toplumsal boyut yüzde 25, yönetim yüzde 60. Evet çevresel riskleri bertaraf etmeniz, enerji kaynaklarında yenilenebilir olanları daha fazla gözetmeniz gerekiyor. İnsani gelişim oranlarında aşgarinin üstünde bir rakam tutturmayı başarmalısınız. Düzgün bir eğitim sistemine sahip olmak, herhangi bir işyerinde çalışanlara huzurlu bir ortam sunmak gibi. Öte yandan geri kalan yüzde 60'lık dilime baktığımızda görüyoruz ki,

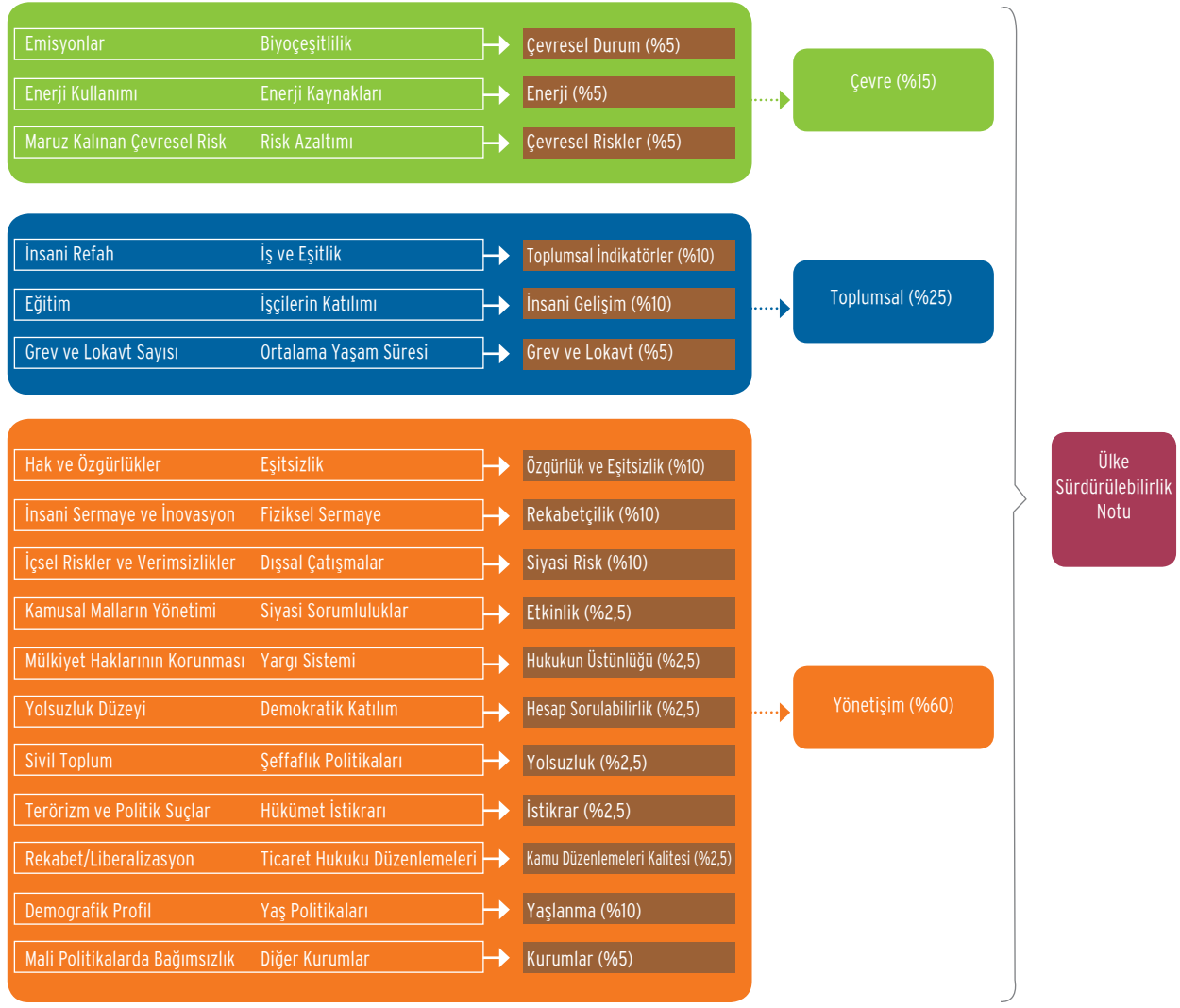

işin içine haklar ve özgürlükler, eşitlik gibi başlıklar da giriyor. Yönetimde istikrar diyoruz yine: Yani gerçekten bir hukuk devleti olup olmadığınız da sorgulanıyor, kurumlarımızın ne kadar etkin çalışabildiği de... Onun için işte size birkaç soru: Ötekine karşı kör kalarak sürdürülebilir olunabilir mi? Peki sendikalar büyük şirketlerin sürdürülebilirlik raporlarını okuyor mu? Ne alakası mı var dediniz? Puan cetveline dikkatli bakınız. ○

ROBECOSAM

Avrupa'nın en köklü yatırım şirketleri arasında anılan ROBECO 1929 yılında Hollanda Rotterdam'da bir grup iş insanı tarafından kurulmuş. ROBECOSAM ise aynı grup tarafından 1995 yılında sürdürülebilirlik yatırımı üzerinde yoğunlaşmak hedefiyle oluşturulmuş. Genel merkezi İsviçre Zürih'te bulunan ROBECOSAM, sürdürülebilirlik esaslarını benimsemiş kurumların daha başarılı olduğunu vurgulayarak, hedefini sürdürülebilirlik felsefesini harekete geçirmek olarak vurguluyor. ROBECOSAM, 2013 yılı başı itibarıyla 8,6 milyar dolarlık bir mevduatı elinde tutuyor.

Değerlendirme Tablosu Puan Cetveli

KURUMSAL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK SERTİFİKA PROGRAMI

ANKARA PROGRAMI

Yer: Bilkent Üniversitesi
Süre: 8 Nisan- 27 Mayıs

İSTANBUL PROGRAMI

Yer: Boğaziçi Üniversitesi
Süre: 3 Nisan- 27 Mayıs

Son Kayıt: 10 Mart 2014

AYRINTILI BİLGİ ve BAŞVURU İÇİN:

kurumsal-surdurulebilirlik@rec.org.tr

Tel: 0 312 491 95 30

Faks: 0 312 491 90 40

www.kurumsal-surdurulebilirlik.org

tr.linkedin.com/in/kurumsalsurdurulebilirlik

İstanbul Programı

Ankara Programı

“Geleceğin Şirket Hukuku, Toplumsal Fayda Odaklı Olacak”

Her biri önemli bir yatırımcı grubunu temsil eden birçok iş STK'sının, Borsa İstanbul'un çağrısıyla bir Sürdürülebilirlik Platformu oluşturması, gidişatın yönünün değiştiğine dair başlı başına bir haber değil mi? Bizce öyle. Platform'un çalışmalarını ve genel olarak da finans kuruluşlarının sürdürülebilirlik pozisyonlarıyla ilgili sorularımızı yanıtlayan Prof. Dr. Melsa Ararat, “Yapısal bazı sorunlarımız var ama kalkınmanın sürdürülebilir olması için gerekli altyapıyı hazırlamak gerektiğine de şüphe yok” diyor ve Emeklilik Fonlarının önemine de bir mim koyuyor.

 Barış DOĞRU

iklîm değişikliğiyle mücadelede finans piyasalarının özel bir önemi olduğunu söylemekte sakınca yok, zira paranın akış yönünü kontrol etmek, birçok şeyi değiştirebilir. Türkiye’de geçtiğimiz günlerde bu konuda önemli bir adım atıldı. Borsa İstanbul’un girişimiyle, CDP Türkiye (Carbon Disclosure Project), İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği (SKD) ve UN Global Compact Türkiye ağı gibi sürdürülebilirlik faaliyetleri gösteren organizasyonlar ile Sabancı Üniversitesi Kurumsal Yönetim

Forumu (CGFT), Türkiye Bankalar Birliği (TBB) Sürdürülebilir Büyümede Finansal Sektörünün Rolü Çalışma Grubu, Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği (TKYD), Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği (TSPAKB), TÜSİAD, Yatırımcı İlişkileri Derneği (TÜYİD) gibi doğrudan iş dünyası örgütlerinin bir araya gelmesiyle bir Sürdürülebilirlik Platformu oluşturuldu. Platformun Uzmanlar Grubu içinde yer alan, CDP Türkiye Direktörü Prof. Dr. Melsa Ararat, girişimle ilgili sorularımızı yanıtladı.

Bize biraz bu Platform’un oluşum sürecinden bahsedebilir misiniz?

Bu girişimi başlatan Borsa İstanbul. Biz de Sabancı Üniversitesi Kurumsal Yönetim Forumu olarak, Platform’un dört kurumdan oluşan Uzmanlar Grubu’nda yer alıyoruz. Platform ilk önce sürdürülebilirlik alanında Platform üyesi kurumların çalışmalarının bir envanterini çıkartmakla başladı işe.

Bu platformun işlevini nasıl görüyorsunuz? Neler hedefleniyor ve şu anda bu hedeflerin neresindesiniz?

Platform, farklı paydaşlar tarafından sürdürülebilirlik konusunda yapılan çalışmalar arasında bir sinerji yaratmayı hedefliyor. Platform ayrıca, medyada sürdürülebilirlik konusundaki farkındalığın artırılması, sürdürülebilirlik riskleri konusunda algının güçlendirilmesi ve bu konuda ortak bir bakış açısının oluşturulmasına yönelik çalışmalar yapmayı amaçlıyor. Ancak Platform henüz işin çok başında.

23 Ocak'ta, Sabancı Üniversitesi'nde uzun dönemdir beklenen Sürdürülebilirlik Endeksi ile ilgili bir çalıştay gerçekleştirildi. Bu çalıştaya, Platform'da yer alan kurumlar da davet edildi. Bu toplantının sonuçları hakkında bilgi alabilir miyiz?

Bu çalıştayı, İngiliz hükümetinden aldığımız fonla gerçekleştirdik. Esas amacımız endeks konusunda bugüne kadar nispeten dışarıda kalmış olan yatırımcıları, şirketler ve Borsa yetkilileri ile bir araya getirmek ve endeksin beklenen faydayı yaratması için gerekli adımları tartışmaktı. Üç masa etrafında yatırımcılar, şirketler ve borsa temsilcileri bir dizi soruya cevap vermeye çalıştı. Çalıştayı en temel sonucu endeksin şirketler, yatırımcılar ve toplum için faydalı olacağı konusunda mutabakatın ifade edilmesi oldu. Katılımcılar finansal olmayan ama uzun vadede finansal performansı etkileyecek olan **kurumsal yönetim, çevre ve sosyal standartlar** konusunda şirketlerin performanslarının değerlendirilmesinin, bu konularda daha iyi olan şirketlerin öne çıkmasına yardım edeceği konusunda hemfikirler. Ayrıca bu değerlendirme çalışmalarının, söz konusu konularda hassas olan yatırımcıların ilgisinin çekilmesine, yatırımcıların ve toplumun şirket davranışlarını izleyip düzeltici önlemleri talep etmesine, şirketlerin faaliyetlerinin çevre ve toplum üzerinde olumsuz

Borsa İstanbul Başkan Yardımcısı Mustafa Yılmaz'ın da bir konuşma yaptığı çalıştayı en temel sonucu endeksin şirketler, yatırımcılar ve toplum için faydalı olacağı konusunda mutabakatın ifade edilmesi oldu.

etkilerinin azaltılmasına ve bu yönde yasa ve düzenlemelerin önünün açılmasına yol açacağı konularında da görüş birliği içindeydiler. Doğal olarak endeksin teknik özellikleri, zamanlaması, yöntem gibi konular da tartışıldı ve bu konularda öneriler oluşturuldu. Çalıştay sonuçları detaylı olarak kısa bir süre içinde bir kitapçık olarak yayınlanacak.

Söz konusu olan örgütler, Türkiye ekonomisinin ve finans piyasalarının ciddi bir bölümünü temsil ediyor. Bu anlamda önemli bir fırsat gibi duruyor. Bu fırsat ne kadar değerlendirebilecek durumda sizce?

Yapısal sorunlarımız var. Borsanın yeterince derin olmaması, çok az sayıda yatırım yapılabilir özellikte şirketimizin olması, bireysel ve spekülasyon yatırımcıların kurumsal yatırımcılara oranla çok daha yüksek oranda olması, tasarruflarımızın ve dolayısıyla borsaya aktarılacak kaynakların çok sınırlı olması, Borsa'nın geleceğini hâlâ uluslararası kurumsal yatırımcıların belirlemesine yol açıyor. **Küresel konjonktür ise bir süre daha**

“CDP’ye Yanıt Veren Şirketlerin Sayısı da, Raporlamaların Kalitesi de Artıyor”

Uluslararası kurumsal yatırımcılar adına iklim değişikliği politikalarını açıklamaları için CDP Türkiye (Karbon Saydamlık Projesi) tarafından davet alan şirketlerin her geçen yıl sürdürülebilirlik konusunda daha fazla bilinçlendiğini ve aksiyon almaya hazır hale geldiği görüyoruz. Bunun en iyi göstergesi derecelendirme sonuçları. CDP’ye yanıt veren şirketler her sene CDP derecelendirme metodolojisine göre saydamlık ve performans kategorilerinde derecelendiriliyor. Özellikle performans derecelendirmesinde iyi bir sonuç elde edebilmek için bir şirketin sadece iklim değişikliğiyle alakalı verilerini açıklaması yetmiyor; iklim değişikliğiyle mücadele için gerekli aksiyonların alınması, iklim değişikliği ve sürdürülebilirlikle ilgili stratejilerin şirket stratejilerinin bütününe entegre edilmesi gibi koşulların da yerine getirilmesi bekleniyor. Performans kategorisinde en iyileri temsil eden A bandında henüz Türkiye’den bir şirket yer almasa da, en iyi ikinci kategori olan B bandında 2013 senesinde yedi şirket yer aldı ve bu sayı geçen sene sadece ikiydi. Bu sonuçtan da görülebileceği gibi her geçen yıl CDP’ye yanıt veren şirketlerin sayısı ile beraber raporlamaların kalitesi de artıyor ve iklim değişikliği konusunda şirketlerin gösterdiği performans günden güne iyileşiyor.

gelişmekte olan piyasaların lehine olmayacak. Ancak kalkınmanın sürdürülebilir olması, eşitlikçi, paylaşımcı ve çevresel zararları en aza indirilmiş bir kalkınmayı desteklemesi için gerekli altyapıyı hazırlamak gerektiğine de şüphe yok. Sanırım ilk aşamada en önemli adım, yerel kurumsal yatırımcıların

ve emeklilik şirketlerinin bir araya gelmesi ve uzun vadeli hisse senedi yatırımlarını teşvik edecek ürünler ve yatırım politikaları konusunda ilkesel kararlar alması olacaktır. Bu yaklaşım emeklilik fonlarına ilişkin düzenlemeler ve sürdürülebilirlik performansını teşvik edici önlemlerle desteklenirse en azından ilk adımlar atılmış olur.

Bir de platformun duyurusunun yapıldığı basın bülteninde dikkatimizi, “basın mensuplarının sürdürülebilirlik konusundaki farkındalığının artırılması, sürdürülebilirlik riskleri konusundaki algının güçlendirilmesi ve bu konuda ortak bir bakış açısının oluşturulması” amacı ve ifadeleri dikkatimizi çekti. Bu konuda bir çalışma mı yapılacaktır?

Hedef bu olduğuna göre yapılması gerekir. Türkiye’de ne yazık ki mikro iktisat ve endüstriyel iktisat konularına hâkim gazeteci yok denecek kadar az. Politik iktisat ve

makro iktisat konusunda herkes her şeyi biliyor iddiasında. Ama iş burada bitmiyor.

Ekleme, vurgulamak istedikleriniz...

Piyasa riskleri konusunda fazla yapacak şey yok. Ama piyasa risklerine daha dirençli ve sürdürülebilirlik risklerini iyi yöneten şirketlerin, zaten sınırlı olan tasarrufların borsaya yönelmesini teşvik etmesi ve bu yolla şirketleri disipline etmesi, kalkınmanın herkes açısından olumlu sonuçlar vermesine katkıda bulunacaktır. Gelecekte şirketlerin faaliyetlerinin çok daha sıkı takip edildiği, şirket hukukunun yatırımcı odaklı olmaktan çıkarak toplumsal fayda odaklı olacağı, itibar risklerinin en önemli risk kaynağı olacağını söyleyebiliriz. Bu yeni düzene ayak uydurabilmek için sürdürülebilirlik parametrelerini ekonomik karar süreçlerine bir an önce dahil etmek şirketlerin yararına. ○

Seçimlerimiz & Geleceğimiz

Birbirinin içine geçmiş, binlerce küçük dünyadan oluşan kocaman bir dünyada yaşıyoruz. Yerelde yaptıklarımız geneli değiştiriyor. Genelde olanlar yerelimizi belirliyor. Bu birbirini etkileyen, değiştiren, dönüştüren diyalektik ilişki üzerine bütüncül bir şekilde düşünmeden, ne kendi kaderimize ne de gezegenin kaderine etkide bulunmamız mümkün görünmüyor.

22 Mart yerel seçimleri, sadece bu açıdan bile üzerinde dikkatle durmamız gereken bir kilometre taşı. Seçimler, her zaman, insanların daha çok siyaset konuştuğu, dolayısıyla kendi gelecekleri üzerine kafa yorduğu ve genel kamuoyunun, medyanın gündeminin spotlarını bu tarafa daha çok çevirdiği dönemlerdir. Ne yazık ki, ülkedeki genel siyasi çalkantılar, yerel konulardan gezegenin geleceğine doğru uzanacak bir sürdürülebilirlik, iklim, çevre ve demokratik katılım tartışmasını bypass ediyor.

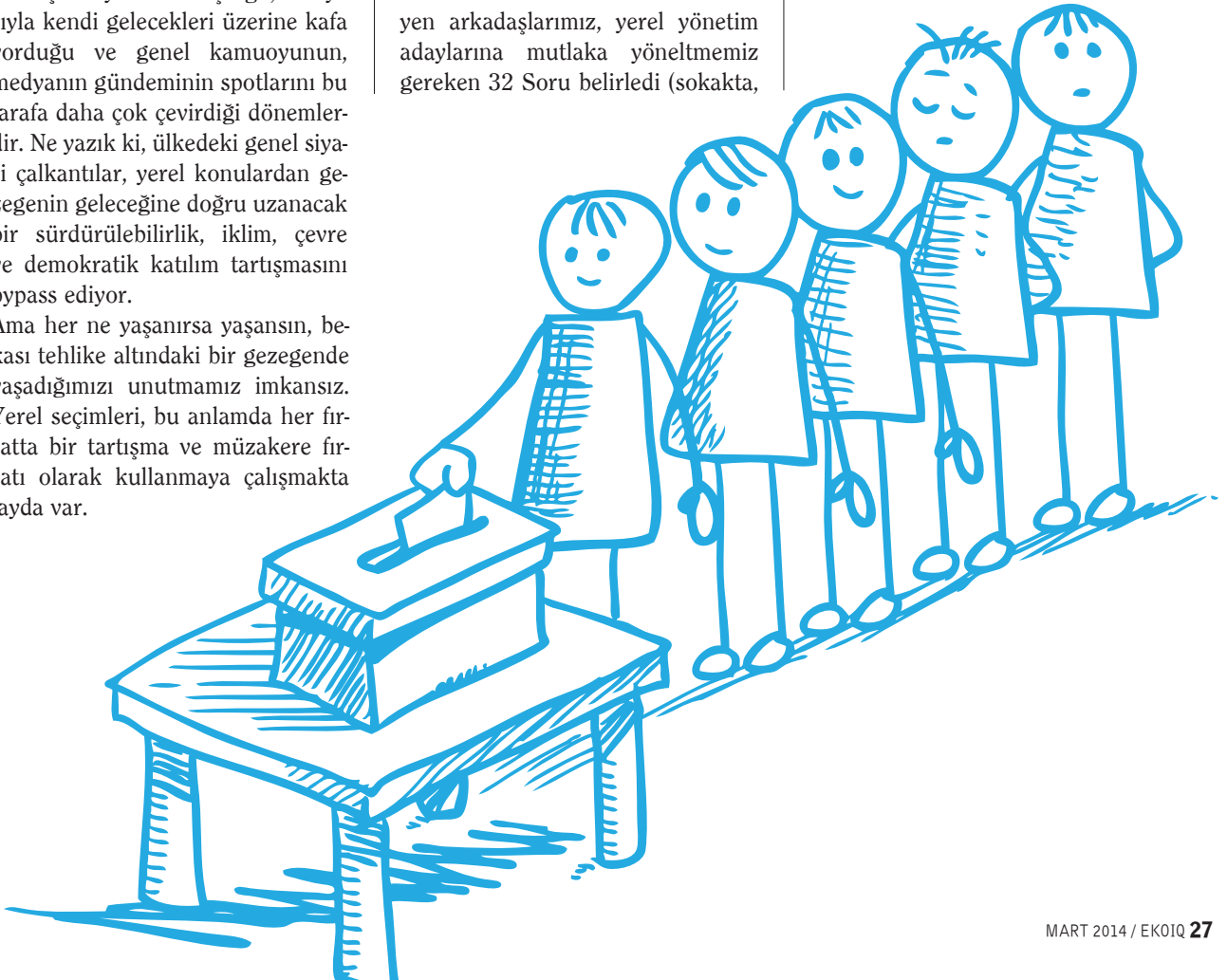
Ama her ne yaşanırsa yaşansın, bekaası tehlike altındaki bir gezegende yaşadığımızı unutmamız imkansız. Yerel seçimleri, bu anlamda her fırsatta bir tartışma ve müzakere fırsatı olarak kullanmaya çalışmakta fayda var.

EKOIQ olarak, bu sayıda elimizden geldiğince bu çizgi üzerinde ilerlemeye, bahsettiğimiz tartışmaları gündeme getirmeye çalıştık.

Sevgili Sibel Bülay, yedi kenti dolandı, yerel adayların “yaşanabilirlik algısını” anlamaya çalıştı. Sevgili Baha Kuban, yerel yönetim adaylarına, sürdürülebilirlik ve yerel yönetim bağlamında son derece önemli bir yol haritası sağlayabilecek kapsamlı bir teorik-pratik bilgi paylaşımı hazırladı. Sevgili Devın Bahçeci, katılımcılığın kapılarını açabilecek, dünyadaki Katılımcı Bütçe deneyimlerini derledi. Çevre STK’ları yöneticileri dostlarımız ve akademisyen arkadaşlarımız, yerel yönetim adaylarına mutlaka yöneltmemiz gereken 32 Soru belirledi (sokakta,

twitterda, facebook’ta ısrarla sordum ki, akıllarında kalsın, peşlerinde yurttaşlar olduğunu bilsinler adaylar, seçilenler).

Sonuç olarak, yapmamız gereken ortada: Denetimsiz, eleştirisiz, katkı verilmeyen, sıkıştırılmayan hiçbir yerel ya da ulusal yönetici, gezegenin uzun vadeli geleceği için adım atmıyacak. Kamu denetçiliği, çevre ombudsmanlığı da, gelecek güzel günlere bırakılmayacak kadar ciddi ve acil bir konu. Kısaca yarın artık bugündür ve yerel dediğimiz dünyanın ta kendisidir...

Yerel Seçimler için “Sürdürülebilir Kentler Şartı” Yeni Bir Şey Söylemek Mümkün mü?

Bu ay Türkiye bir yerel yönetim seçimi yaşayacak. Ulusal politikadaki çalkantılar, her ne kadar yerel yönetimin içsel sorunlarını perdelese de, yerel yönetimlerin, ülkenin “büyük” sorunlarının giderilmesinde de önemli işlevleri var aslında. Bu kargaşada, gündemin arka sıralarına doğru süpürülmeye çalışılsa da, hem demokrasi, hem de sürdürülebilirlik çabaları açısından “İklim Dostu Belediyecilik” yaklaşımının temel ilkelerini duyurmayı bir yurttaşlık görevi kabul ediyoruz.

 Dr. Baha KUBAN

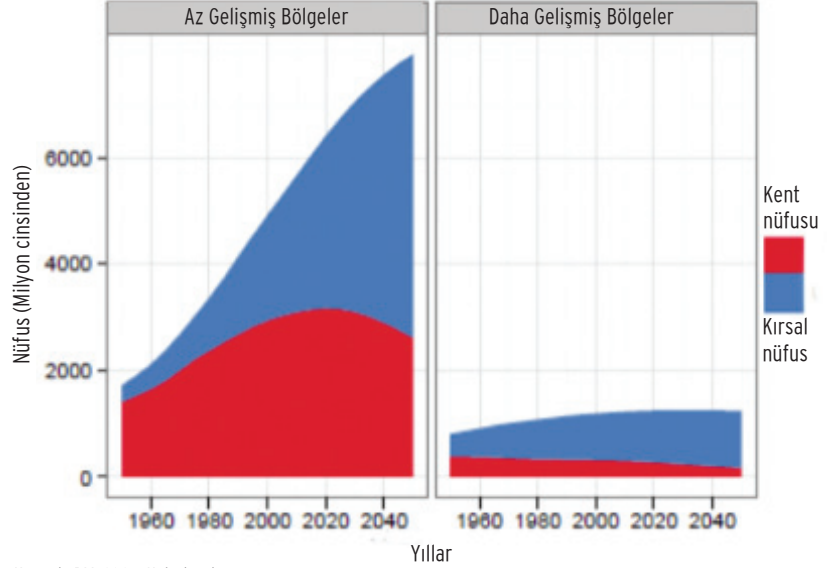

Artık yaygın olarak kabul edildiği gibi, iklim değişikliğinin kontrol altına alınması için ortalama küresel sıcaklık artışlarının 2 °C ile sınırlı kalması gerekiyor. Bu da gelişmiş ülkelerde seragazi salımlarının en az %80 oranlarında düşürülmesi, gelişmekte olan ülkelerin de esas olarak 'sıfır salım'a yol açacak ekonomik büyüme sağlamaları anlamına geliyor. Yıllardır sürdürülen hükümetlerarası görüşmelerin büyük hayal kırıklıkları ve 'çok laf az iş' ile sonuçlanmasına bakarak mevcut siyasi, ekonomik ve teknik kilitlenmenin kolay çözülmeyeceğini öngörmek zor değil. Buna karşılık son yıllarda giderek daha çok ön plana çıkmaya başlayan 'yerel inisiyatif' ya da 'kentsel, yerinde çözüm' seçenekleri, özellikle Türkiye'de yaklaşan yerel yönetim seçimleri dolayısıyla daha yakından bir bakışı hak ediyor.

Kentleşme olgusu, tüm olumlu-olumsuz nitelikleri ile dünyanın 21. yüzyılına da damgasını vuracak gibi görünüyor. Ancak günümüzün kentleşmesi, kapitalizmin merkez ülkelerinin ilk kentleşme dalgasından hem ölçek hem de özellikleri itibarı ile muazzam farklılıklar içeriyor. Başta Çin olmak üzere, sistemin hızlı yayılma bölgelerinde, büyük yıkımlar ve doğal felaketler eşliğinde gerçekleşen bu yeni kentleşme dalgası, iklim değişikliği ile ve iklim değişikliği ile başa çıkma girişimleriyle yakından ilgili. Kentler ve kentsel bölgeler, nüfusları, ekonomideki ağırlıkları, 30-40 yıllık neo-liberal politikaların alabildiğine şiddetlendirdiği iktisadi, bölgesel eşitsizlikleri ve yüksek-karbon gelişme doğrultularına kilitlenmiş olmaları nedeniyle, iklim değişikliği ile **mücadelenin de sıklet merkezi** olarak kabul edilmeliler.

2008 yılı itibarı ile dünya nüfusunun çoğunluğu artık kentlerde yaşıyor. Yerkürenin toplam alanının

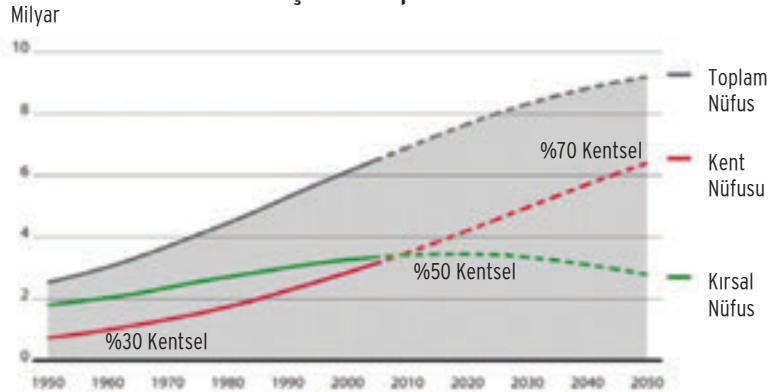
Nüfus Artış Tablosu

Kaynak: BM, 2006, Keirstead

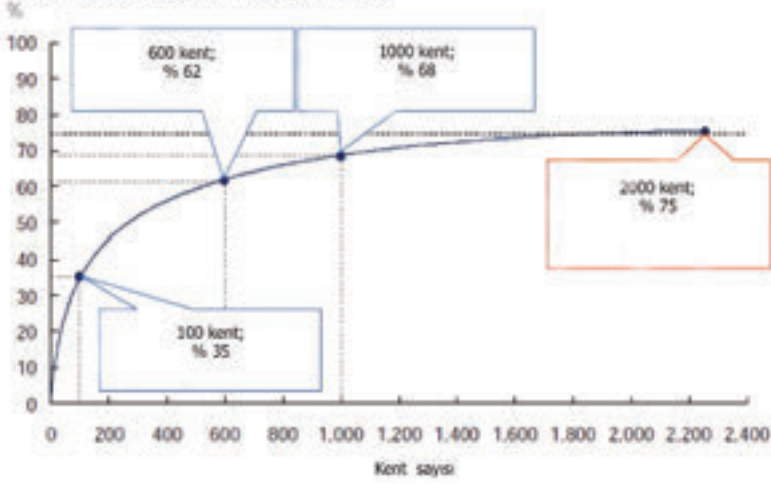
Kentleşme Perspektifleri

Birleşmiş Milletler Kentleşme Raporu

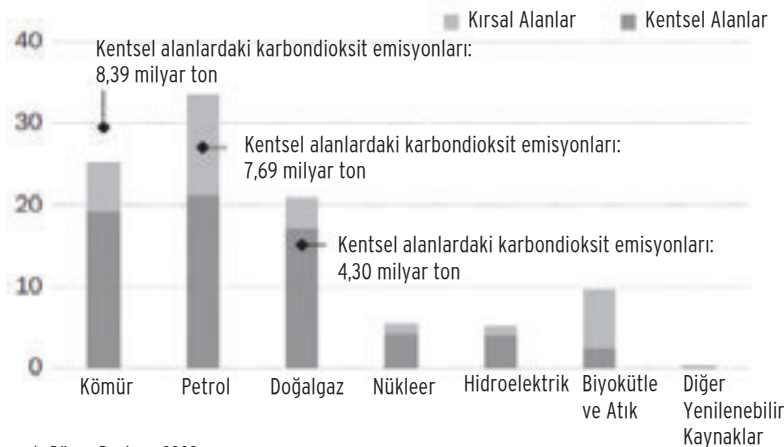

Toplam global GSMH büyümesine katkı, 2007-2025

Kent ve Kırsal Kaynaklı Emisyonlar

2005 Yılına ait Toplam Enerji Talebi içindeki Payları ve Karbondioksit Emisyonları

Kaynak: Dünya Bankası, 2009

Dünyanın kırsal nüfusunu, ekonomisini, doğal alanlarını her yönden yıkararak ilerleyen kentleşme dalgasının ortaya çıkardığı yeni kent morfolojisi, habis sınıfsal, ekolojik, ekonomik fiziksel özellikleri ile dikkat çekiyor.

yalnızca %2'sini kaplayan kentler, toplam enerjinin yaklaşık dörtte üçünü tüketirken, seragazi salımlarının da yine yaklaşık dörtte üçünden sorumlu. Dünyanın kırsal nüfusunu, ekonomisini, doğal alanlarını her yönden yıkararak ilerleyen kentleşme dalgasının ortaya çıkardığı yeni kent morfolojisi, habis sınıfsal, ekolojik, ekonomik fiziksel özellikleri ile dikkat çekiyor. Enerji ve iklim krizlerinin bir numaralı tehdit öznesi mega-kentlerin doğal ya da insan icadı kriz ve felaketlerle başa çıkma becerileri ise büyüklükleri oranında yetersiz... Buna karşılık, büyük kentlerin her türden yoğunlaşmaların merkezi olarak, yaratıcı çözümlerin de potansiyel odağı olmaları mümkün görünüyor.

Kentsel Gelişme, Sürdürülebilirlik, İklim Değişikliği

Hükümetlerarası iklim görüşmelerinin fiyaskolarla sonuçlandığı son 20 yılda yerel yönetimlerin, kentlerin, kendi hükümetlerinden çok daha ileri siyasi ve toplumsal programları benimseyebildiklerini, 20-30 yıllık geleceğine yönelik kimi ciddi adımlar attıklarını görmek mümkün. Yerel yönetimlerin oluşturdukları şemsiye kurum ve kuruluşlar; ICLEI'nin dünya çapında **Dünya Belediye Başkanları ve Yerel Yönetimler İklim Koruma Anlaşması** (World Mayors Council on Climate Change ve Mayors Climate Protection Agreement), ABD'de **Belediye Başkanları İklim Koruması**

ma Anlaşması ve Yerel Hükümetler İklim Yol Haritası (ICLEI Local Government Climate Roadmap), Avrupa Birliği ülkelerindeki **Belediye Başkanları Sözleşmesi (Covenant of Mayors, CoM)** bu alandaki başlıca örnekler.

AB'nin Başkanlar Sözleşmesi, 5300'den fazla kent yönetiminin taraf olduğu en geniş tabanlı yerel yönetimler anlaşması. AB Çerçeve Programları ve başka AB esaslı politikalarla entegrasyonu nedeniyle de tercih ediliyor. AB'nin **Belediye Başkanları Sözleşmesi** esas olarak, AB'nin 2008 yılında tek taraflı olarak kabul ettiği **AB İklim ve Enerji Paketi**'ne dayanıyor. 20-20-20 planı olarak da bilinen bu program AB çapında seragazi salımlarını 2020 yılına kadar %20 düşürmeyi, verimlilik artışı ile %20 enerji tasarrufu ger-

çekleştirmeyi ve enerji sepetindeki yenilenebilir payını %20'ye çıkarmayı ve taşıt tüketimlerinde %10 biyoyakıt payını hedeflemekte. AB'nin **Enerji Verimliliği Eylem Planı**, yerel ve bölgesel ölçekte yerel yönetimlerin liderliğinde bir **Belediyeler Sözleşmesi** de önermekteydi. Sözleşmeye taraf belediye başkanlarının sergiledikleri ve AB'nin **Leipzig Şartı, Aalborg +10 Taahhütleri ve Gündem 21** ile çerçevesini çizdiği kentsel sürdürülebilirlik konusunda öngörülen kapsamı da aşan bu politik kararlılık, hükümetlerarası görüşmelerde hayal kırıklığı yaşayan dünya kamuoyuna umut vermişti.

Kentleşme İklim Değişikliğine Karşı

Günümüzde özellikle Türkiye ve

benzeri ülkelerde sürmekte olan kentleşme biçimlerinin, iklim değişikliğinin talep ettiği gelişme modellerinin çok uzağında olduğu rahatlıkla söylenebilir. Buna karşın, artan uluslararası ilişkiler literatürü, kentler ve kent yönetimlerinin global iklim değişikliği politikaları ile vazgeçilmez bağıını güçlendirmeye devam ediyor. Evet, mevcut uluslararası anlaşmalar kent yönetimlerini doğrudan ve bağlayıcı şekilde muhatap almıyor ama bu eksiklik gerçek durumun henüz bu konudaki uluslararası anlaşmalarda tam olarak temsil edilmemesinden kaynaklanıyor. Gerçek şu ki, kentler ve kent yönetimleri, idari sorumlulukları altındaki alanlar ve sektörler itibarıyla, yalnızca kritik seragazi salım kaynakları ve odaklarından 'sorumlu' olmakla kalmıyorlar (örneğin ulaşım ve yerine göre enerji tedariki), iklim risklerine karşı en önemli politika araçlarını da kontrolleri altında tutuyorlar (örneğin, mekansal düzenleme, planlama, zonlama, afet hizmetleri vs.). Başka önemli bir nokta, yerel yönetimlerin, halka merkezi yönetimden daha yakın olması itibarıyla, halkın ve örgütlü kesimlerin taleplerine karşı daha hassas ve hesap verebilirliğinin daha yüksek olması. Daha küçük idari ölçeklerin, değişen duruma uyum gösterme konusunda esneklik sağlaması, daha hızlı karar alabilme potansiyeli vs.

Buna karşılık kamu yönetimi literatürü, yerel yönetimlerin iklim politikası geliştirmesi ve uygulaması konusundaki açık engelleri de ortaya koyuyor; kısa vadeye odaklanma, yetersiz finansman, insan kaynağı ve yetki.

İklim değişikliği politikaları konusunda çalışan sosyal bilimler disiplinlerinin başlıca ortak vurgularından biri iklim değişikliği meselesinin sosyal bilimler jargonu ile bir '**habis sorun**' teşkil etmesi (**wicked problem**), hatta 'habis so-

Kent yönetimleri, idari sorumlulukları altındaki alanlar ve sektörler itibarıyla, yalnızca kritik seragazi salım kaynakları ve odaklarından 'sorumlu' olmakla kalmıyorlar, iklim risklerine karşı en önemli politika araçlarını da kontrolleri altında tutuyorlar.

“Küresel Kuzey’de” yaşayan insanların arasında hâlâ gıda ve su krizlerinin, siyasi huzursuzlukların ve diğer doğal felaketlerin “gözden ve yaşanan andan irak” olduğu konusunda sessiz bir mutabakat var gibi görünüyor.

runların’ şahikası olması! Çok sayıda, birbirinin içine geçmiş kamu ve özel paydaşların, her düzeyden ulusal ve uluslararası politikanın doğrudan etkisi altındaki bu ‘sorun’, yerel yönetimlerin iklim politikası tesis etme ve uygulama yeteneklerini adamakıllı sınyacak bir alan. İklim değişikliği ve küresel ısınmanın bizatihi kendi doğasından kaynaklanan nitelikleri de cabası. Örneğin, iklim bilimi, küresel ısınmadan kaynaklanan iklim değişikliğinin ekolojik sonuçlarının her geçen gün ağırlaşmakta olduğunu açıklayadursun, “**Küresel Kuzey’de**” yaşayan insanların arasında hâlâ gıda ve su krizlerinin, siyasi huzursuzlukların ve diğer doğal felaketlerin “gözden ve yaşanan andan irak” olduğu konusunda sessiz bir mutabakat var gibi görünüyor. Bu tepki ahlaki olarak kabul edilemez olsa da, anlaşılmaz değil. Bu durum küresel ısınmanın, deyim yerindeyse ‘çıkardığı seslerin’, eş zamanlı olmayan iki farklı ritimden oluşmasından kaynaklanıyor. Arka planda usul usul yükselen deniz seviyelerinin ve artan gıda fiyatlarının belli belirsiz işitilen fonu önünde, her yıl sıklığı ve şiddeti artan aşırı hava olaylarının kreşendoları! Yalnızca son birkaç yılda Pakistan’daki tarihte eşi benzeri görülmemiş seller, Avustralya ve Rusya’da önü alnamayan orman yangınları, sıklıkları ve şiddetleri artan tayfunlar ve şiddetli fırtınalar, ikiye katlanan tahıl fiyatları, sürekli ve öngörülemez kıtlık ve kuraklık...

Kritik Unsurlar	Kolaylaştırıcı etkenler	Engeller ve Zorluklar
Kaynaklar ve Kapasiteler	İklim politikası uygulama önceliği	Finansal, insan ve teknolojik kaynaklar yoğunlaştırmada zorluklar
	Yerel öncülük motivasyonu	Siyasi kararlılık eksikliği
	Finans ve insan kaynağı ayırma	Ekolojik sorunlara ilgisizlik
	Uzun vadeli kentsel planlama yeteneği	Kısa vadeli seçim dönemlerine odaklanma
Veri ve Analiz Yeteneği	Güçlü iletişim ve yaygınlaştırma becerisi	Böyle gelmiş böyle gider yaklaşımı
	Risk algılaması ve yönetimi	İklim değişikliği etkilerinin algılanamaması
	Bilimsel çıktılarla yakın iletişim ve algılama	Yerel politika ve bilimsel katkı arasında mesafe
Kurumlar ve Yetkiler	İklim politikası uygulama yetkisi	Yerel yönetim yetkileri sorunu
	Destekleyici ulusal politika çerçevesi	Ulusal politika eksikliği
	Devlet-aşırı ilişkiler ve şebekelerle bağlar	Yatay ve dikey bağlar kurma zorlukları
	Etkili, katılımcı yönetim ve paydaş koordinasyonu	Zayıf yönetim sistemleri, ana paydaşların ilgisizlikleri

Bütün bu olumsuzluklar ve zorluklara karşın, kentler ve kent koalisyonlarının iklim değişikliği politikaları konusunda gösterdikleri büyük başarı yine de kayda değer. Kentsel iklim politikaları konusunda çalışanlar ve kuramcılar, asıl sürücünün, global ağların oluşması ve yaygınlaşması olduğu konusunda hemfikirler. Gerek farklı ülkelerde gerekse uluslararası ölçekte faaliyet gösteren kentsel iklim mücadelesi ortaklıkları/birliktelikleri, iklim politikasının her alanında standartlar yaratarak, en iyi uygulamaları pay-

laşarak ve taleplerine ulusal ve uluslararası kurumlar nezdinde destek yaratarak ilerliyor.

Türkiye’nin kentleri de, tarihi rotası kendisine benzeyen ülkelerin kentlerine benzer şekilde, iklim politikaları kulvarına büyük dezavantajlarla giriyor, yılların ekonomi politikalarının üzerine neoliberal küreselleşmenin yarattığı büyük mekansal ayrımlar, bölgesel eşitsizlikler, kent toprağı yağmasından beslenen iktisadi büyüme, ezici çoğunluk açısından sürdürülemez tüketim ve ulaşım alışkanlıkları,

kamusal alan düşüncesinin imhası.

Bu olgu, yerel yönetimlerde iklim politikası çerçeveleri açısından, 'Kuzeyli kardeşlerine' göre farklı öncelikler de dayatıyor.

Farklı toplumsal grupların çelişen toplumsal, iktisadi ve mekansal taleplerinin hem çatışma hem uzlaşma "yeri" olan kentlerde iklim politikaları olasılıklarına, North Carolina Üniversitesi Kent ve Bölgesel Planlama Bölümü öğretim üyesi **Emeritus Prof. David Godschalk**'ın 2004'te kurguladığı ve dört farklı merkezin birleştiği 'sürdürülebilirlik prizması' içinden bakalım.

Godschalk'ın sürdürülebilirlik prizması, kentin yaşanabilirliğini, eşitlik-ekonomi-ekoloji üçlüsünden oluşan bir temel üzerine kurulmuş. Bu merkezlerin her birinin arasında mevcut olan kesintisiz çatışma hali, uzun vadeli (ama süreli) bir denge halinin inşa edilmesine engel oluyor ya da böyle bir olasılığı bertaraf etmiyor. Gelişmekte olan ülke kentleri için hayli kullanışlı olan bu modelin iklim politikası da içeren sürdürülebilir kentsel gelişmede nasıl kullanılabileceğini irdeleyelim isterseniz.

Bir başlangıç noktası olarak örneğin "Aalborg Taahhütleri" listesinden başlamak faydalı olabilir. Aalborg Taahhütlerinin temelini teşkil eden Aalborg Sözleşmesi, Danimarka'nın Aalborg kentinde ilk kez 1994 yılında toplanan Avrupa

Sürdürülebilir Kentler ve Yerleşimler Konferansı'nın sonuç bildirgesi aslında. Rio 92'nin Yerel Gündem 21 ve Avrupa Birliği'nin Çevre Eylem Planı'ndan esinlenen Sözleşme, izleyen yıllarda, en şöhretlisi 'Başkanlar Sözleşmesi' CoM olan çok sayıda Avrupa çapında koalisyon, eylem planı ve ortaklığın da ebesi olmuş. 'Aalborg Taahhütleri'nin 10 temel bileşeni var ve yerel yönetimlerce yapılması gerekenleri ifade ediyor. Şimdi tek tek bu maddelerin üzerinden geçelim.

Türkiye'nin kentleri de, tarihi rotası kendisine benzeyen ülkelerin kentlerine benzer şekilde, iklim politikaları kulvarına büyük dezavantajlarla giriyor.

Yönetim

- Ortaklaşım, uzun vadeli bir vizyon oluştur.
- Hem yerel yönetimin kendi içinde, hem de toplumda katılımcılığı ve becerileri yükselt.
- Kararlara tüm yerel paydaşların etkin katılımını sağla.
- Kararların saydam, hesap verilebilir olmasına çaba göster.
- Bu alandaki deneyimi tüm kentler ve yerleşimlerle paylaş.

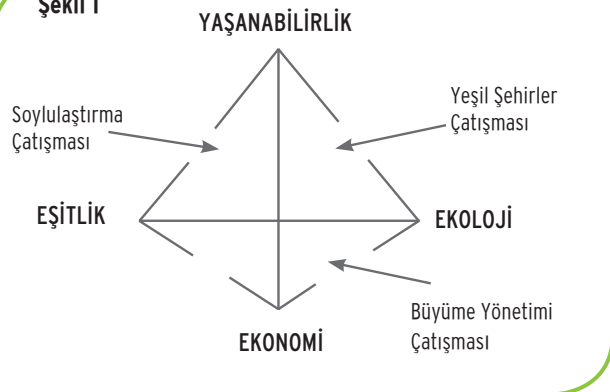
Sürdürülebilirlik Yolunda Yerel Yönetim

- Yerel Gündem 21 ilkelerini yerel yönetimde hayata geçir.
- İhtiyat ilkesini öne alan entegre ve AB kriterlerine uygun bir politika benimse.
- Hedefler ve zaman planları ile Aalborg Taahhütleri için bir izleme sistemi yarat.
- Kentsel karar mekanizmalarının ekseninde 'sürdürülebilirlik' ilkelere yer almasını sağla, kaynak aktarımını bu ilkelere göre yap.
- Daha geniş ağlar ve koalisyonlarla işbirliği yap.

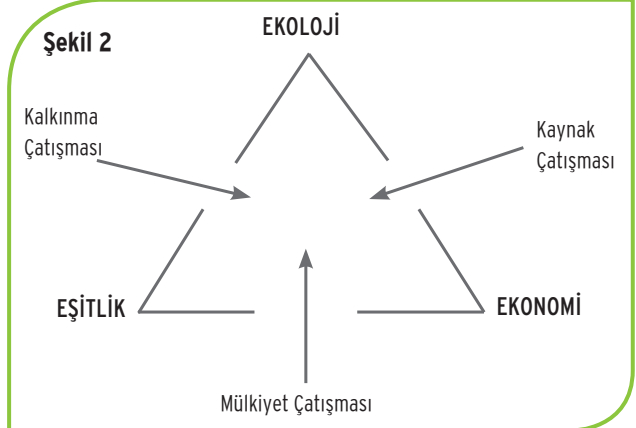
Ekolojik Müsterekler

- Enerji kullanımını azalt, yenilenebilir enerji kullanımını arttır.
- Su kalitesini arttır ancak kullanımını azalt, verimli kullanımını sağla. Biyoçeşitliliğin azalmaması ve artması için gerekli önlemleri al, kentsel yeşil alanları genişlet.

Şekil 1

Şekil 2

■ Toprak kalitesinin artmasına yardımcı olacak önlemleri al, ekolojik olarak verimli alanları koru, ekolojik ormancılık, tarım ve hayvancılığı destekle.

■ Hava kalitesini artır.

Sorumlu Tüketim ve Yaşam Tarzı Seçimleri

■ Atık üretimini en aza indir, geridönüşümü ve yeniden kullanımı azamiye çıkar.

■ Atık yönetiminde en iyi uygulamalara uygun çözümler geliştir.

■ Enerjide son kullanım verimliliğini azamiye çıkar.

■ Tedarik politikalarında sürdürülebilir seçenekleri kullan.

■ Temiz üretim ve toplumsal olarak adaletli üretim ilişkilerini öne çıkar ve destekle.

■ Yerinde, ekolojik üretimi, adil ticareti destekle.

Kent Mekanının Planlaması ve Tasarımı

■ Kullanılmayan, dokusu bozulmuş alanların yeniden kazanımı ve rejenerasyonu ilkelerini öne çıkar.

■ Yeni gelişme bölgeleri yerine kazanılmış bölgelerde yerleşim planlama, kentsel yoğunluğu yayıcı değil (urban sprawl) toplayıcı planlama yap.

■ Kent merkezlerinin konutlar ve yerleşim için kullanılmasını sağla, çok işlevlilik, kentsel dokunun bu yolla zenginleştirilmesini sağla.

■ Kentsel mirasın yeniden kazanım, restorasyon ve çok işlevli kullanım yoluyla korunmasını sağla.

■ Tüm mimari ve inşaat projelerinin hangi teknolojik seviyede olursa olsun, sürdürülebilir uygulamaları esas almalarını sağla.

Daha Kaliteli Ulaşım (mobilité), Daha Az Trafik

■ Otomobil kullanımını en aza indirecek ve herkesin kullanabileceği seçenekleri yarat.

■ Toplu taşıma, yürüme ve bisikle-

Atıkların geridönüşümü ve ulaşım, yerel yönetimlerin, iklim değişikliği konusunda çok hızlı bir biçimde önlem geliştirebileceği, aynı zamanda da kent sakinlerinin yaşamlarını kolaylaştırabileceği alanlar.

tin toplam ulaşımdaki paylarını sürekli artırır.

■ Araçlarda düşük-karbon teknoloji seçeneklerini yaygınlaştır.

■ Sürdürülebilir, düşük-karbon ulaşım master planları hazırla ve uygula.

■ Ulaşımın halk sağlığı ve doğal çevre üzerindeki etkilerini sınırlandır.

Sağlık için Yerel Eylem

■ Halk sağlığının ana unsurlarının yaşanılan çevre olduğundan hareketle bu konuda en geniş farkındalığı yarat.

■ Kent yönetimi ve halk sağlığı arasındaki ilişkiyi temel kent politikası eksenlerinden biri haline getir, bu alanda stratejik planlama yap.

■ Yoksulluk ve gelir eşitsizliklerinin sağlıkta da eşitsizlikler yarattığı bilinciyle politika geliştir, gelişimi izle.

■ Her tür ekonomik faaliyetin halk sağlığı üzerindeki etkisinin değerlendirilmesini şart olarak yerleştir. Kentin mekânsal planlamasında halk sağlığı mülhazalarının yer almasını sağla.

Canlı ve Sürdürülebilir Yerel Ekonomi

■ Yerel ekonomik gelişme, istihdam ve katma değer yaratılmasını politika eksenine haline getir.

■ Yerel iş dünyasının ortak gelecekte paydaş olmasını ve azami katkı yapmasını sağla.

■ Tüm özel sektör için yerel sürdürülebilirliğin en başta yer almasını sağla.

■ Yerel, yüksek kalite ürünlerin pazarda yer almaları için destekleyici politikalar geliştir.

■ Yerel, sürdürülebilir turizmi destekle.

Toplumsal Adalet ve Eşitlik

- Yoksulluğu azaltacak ve giderek yok edecek politikalar geliştir.
- Kamu hizmetlerini, özellikle eğitim, meslek edinme, sağlık hizmetleri, bilgiye ulaşım ve bireysel, toplu kültürel gelişim doğrultusunda fırsat eşitliği yaratacak şekilde sağlanmasını güvenceye al.
- Toplumsal dışlanma, cinsiyet ve diğer eşitsizlikleri azaltacak politikalar uygula.
- Yerleşim yerlerinin güvenli mahaller haline gelmesini sağla.
- Toplumsal dışlanmayı engelleyen, yoksulluğu azaltan barınma ve temel yaşamsal gerekleri sağlayacak politikalar geliştir.

Nitelikli Temsil İçin "Geri Çağırma"

Özellikle Latin Amerika ülkelerinde son yıllarda gelişen 'kent hakkı' mücadelelerinin siyasi ve ekonomik adalet taleplerini iklim gündemleriyle birleştirebildikleri biliniyor. Brezilya'da yakın zamanlı protestoların ürettiği en ilginç sonuçlardan biri, bugünlerde Federal Parlamento'da görüşülecek olan 'geri çağırma' yasa teklifi. Anayasa değişikliği önerisi, 'demokrasiyi' daha katılımcı hale getirmek amacıyla ya da 'temsilî' 'nitelikli temsil' yapmak için tasarlanmış. Türkiye'de de gayet güncel olan 'sandık' ve 'seçilmiş' kavramlarının içini biraz daha doldurmayı amaçlıyor. Yasa teklifine göre, 'seçilmişleri' düzenli ve sistematik olarak hesap verir hale getirmek için referandum dahil çeşitli yeni yöntemler düzenleniyor.

Yerelden Globale

- Topluluğun barış, adalet, eşitlik, sürdürülebilir gelişme ve iklim değişikliğiyle mücadelede global sorumlulukları olduğu farkındalığını geliştir.
- Kentsel anlamda stratejik, bütünlüklü bir iklim politikası oluştur, uygula.
- Tüm kentsel politikaların ama özellikle enerji, ulaşım, tedarik, atık, tarım ve ormancılık alanlarındaki politikaların yukarıdaki stratejik iklim planına uygun olmalarını güvence altına al.
- İklim değişikliğinin nedenleri ve etkileri konusunda toplumsal farkındalığı artıracak eylemlere öncelik ver.
- İklim adaleti ilkesini benimse, toplam seragazi ayakzini azalt. Bu alandaki uluslararası işbirliklerini geliştir.

Taahhütlerin kapsamı, kolayca görülebileceği üzere, dünya ekonomik krizi sonrası uluslararası kurumlarda izlenen "Kamusal'ın yeniden keşfi"ne dair izler taşıyor. Özellikle "Sağlık için Yerel Eylem" ve "Toplumsal Adalet ve Eşitlik" başlıklarında 80 ve 90'larda kaybolan bazı unsurların yeniden belirdiğini söylemek mümkün. Bununla birlikte Taahhütlerin, gelişmekte olan ülke kentlerinin mevcut sorunları

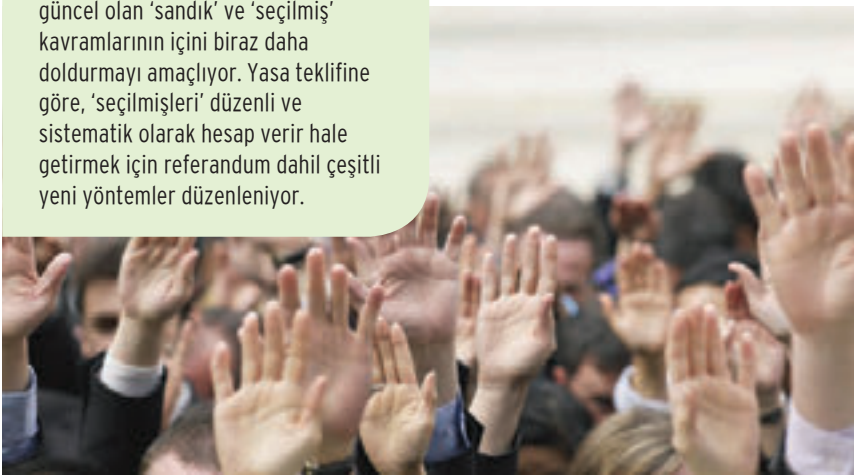
açısından daha fazla 'toplumsal' bileşene sahip olmaları gerektiği de iddia edilebilir. Kente hızlı göçün yol açtığı muazzam genç işsiz nüfusu, kentsel suç oranlarının yükselmesi ve yüksek yoksulluk düzeyleri, sağlığa benzer bir şekilde eğitim konusunda da yerel kamusal müdahaleyi gerekli kılıyor. Dolayısıyla bu programı, genel olarak gelişmekte olan ülkeler ve özelden de Türkiye için iki madde daha eklenmesi önemli.

1. Eğitim için Yerel Eylem

- Her yaşta kent sakinlerine uygun, meslek edindirme, yeni beceriler sağlama, ekoloji-dostu yaşama biçimleri gibi işlevler görecektir eğitim koşullarını oluştur.
- Tüm mevcut yerel eğitim programlarının ekolojik-sürdürülebilir yaşam, yeryüzüne ve doğal yaşama dair ahlaki, etik davranış konularında donanımlı olmalarını sağla.
- Yerel basın yayın organlarının ve medya kurumlarını bu alanda ciddi ve bilgilendirici davranmaları için destekle.
- Eğitimde fırsat eşitliği ve kalite için her türlü yerel desteği sağla, eğitim kararlarında yerel katılımı ve demokratik karar alma süreçlerini destekle. Acımasız rekabet ve tüketime dayalı bireyci haz duygusunun başat olduğu günümüz kent kültürünün yerini dayanışmacı, farklılıklardan zenginlik üreten, sürdürülebilir, iklim ve ekoloji dostu bir yaşam kültürünün alması nasıl sağlanabilir? İşte toplumsal kültürün bu dönüşümdeki vazgeçilmez rolü nedeniyle, 'Yerel Sürdürülebilirlik Kültürü' de yerel yönetim taahhütlerine eklenecek önemli başlıklardan biri haline geliyor.

2. Sürdürülebilirlik Kültürü için Yerel Eylem

- Kültürel parametreleri her tür yaşamsal ekonomik faaliyetin içine dahil et, bu parametreler için kavram-

sal ve yönetsel standartlar belirle, kamusal politikaların oluşumunda bu standartları dikkate al.

■ Geniş tabanlı bir toplumsal uzlaşma kültürünün ilke ve pratiklerinin geliştirilmesine destek ol.

■ Yerel yönetim pratiğinin ve kültürünün özyönetim potansiyellerini azamiye çıkaracak şekilde dönüşmesini sağla.

■ Mevcut kültürel alan ve uygulamaların azami sayıda kullanıcıya (finansal, fiziksel ve sembolik bakımlardan) ulaşabileceği şekilde örgütlenmesini destekle, bu alanları çoğalt.

■ Yerel toplumda farklılıkları göze tecek, koruyacak kültürel üretimi cesaretlendir.

Türkiye ve İklim Dostu Belediyeciliğin Ayakizleri

Türkiye'nin hemen her gün değişen siyasi gündemi içinde, 'iklim değişikliği ile mücadele', gerek ulusal düzeyde gerekse yerel düzeyde ne yazık ki fazlaca bir yer tutmuyor. Mart ayındaki yerel seçimlerde de, adayların seçiminde temel bir parametre olarak görülmeyecek.

Ama bu konuda harekete geçenler, yerel yönetim ve iklim değişikliği meselesini, yerel seçimler vasıtasıyla gündeme getirmeye çalışanlar da var. Kasım 2013'ün sonlarına doğru Ankara'da toplanan **Sivil İklim Zirvesi**, sonuç bildirgesinde, yaklaşan yerel seçimlerle ulusal iklim değişikliği politikaları arasında doğrudan bağlantıyı kurarak '**iklim dostu belediyeciliğin**' yerel seçimlerin en öncelikli gündemi olması gerektiğini vurguladı ve yalnızca Türkiye için değil, yerel yönetimler için de talepler içeren bir metin yayınladı: Türkiye, 2011 yılına göre 2020'de sera gazı salımlarını %15 azaltmalıdır.

Yerel yönetimler, öncelikle kentsel sera gazı envanterlerini çıkararak, bu ulusal hedefe paralel 2020'ye kadar %15 azaltım hedefi koymalıdır.

"İklim Değişikliğine Karşı Bir Milyon Yeni İş"

Ekonomik adalet taleplerinin iklim değişikliği mücadelesi ile birleştiği önemli örneklerden biri de, İngiltere'deki "İklim Değişikliğine Karşı Bir Milyon Yeni İş" kampanyası. Sendikaların öncülük ettiği bu kampanya, ülke çapında bir ekonomik programa işaret etmekle birlikte, Almanya, ABD ve İngiltere'de yerel versiyonları mevcut. Aslında basit bir mantık yürütüyor kampanya; Ekonomik durgunluk ve hükümetlerin kemer sıkma politikaları, uzun vadeli kitlesel işsizliği bir kesinlik olarak çalışan kesimlerin önüne koyuyor. Piyasa esaslı çözümlere dayalı iklim değişikliği politikaları, yıllardır patinaj yapan uluslararası görüşmelerden de anlaşılabilir gibi, bir işe yaramıyor. İklim değişikliğine yol açan salımları azaltmak için büyük yatırımlar gerektiğinden, büyük maliyetlerden söz edilirken, bankaları kurtarmak için hükümetlerin kaşla göz arasında trilyon dolarları seferber edebildikleri görüldü, demek ki kaynak mevcut. Uçları birleştirmek gerektiği açık; yılda bir milyon kişiye iş alanı yaratacak kamusal bir seferberliğin, hem uzun vadeli kitlesel işsizlik sorununu hem de iş yaratılan alanların niteliği gereği, salım azaltımı sorununu çözeceği hesaplanıyor. "İklim Değişikliğine Karşı Bir Milyon Yeni İş" kampanyası, Aalborg Taahhütlerinin 8. maddesinin biraz daha ete kemiğe bürünmüş bir biçimi olarak kabul edilebilir, zira 50 sayfayı aşan ayrıntılı bir ekonomik analizle desteklenmiş.

Her alanda, hem ulusal hem yerel planda, fosil esaslı enerji tedarikinin yerli yenilenebilir kaynaklarla ika-me edilmesi, enerjinin etkin kullanımının sağlanması ile bu hedeflerin gerçekleştirilebilir olduğu vurgulanmalıdır.

Yerel yönetim seçimlerinde 'iklim dostu belediyecilik', başta gelen seçim gündemlerinden olmalı, partiler ve adaylar bu konudaki görüşleri ve taahhütlerini 'seçim beyannamelerine' koymalıdır.

Türkiye'de de bu konuda bir hareketlenmenin işaretleri var. Gerek kamuda başlatılan girişimler, gerekse tek tek kent yönetimlerinin yürütmeye başlattıkları projeler (özellikle Avrupa Birliği'nin çeşitli sürdürülebilir kent koalisyonlarına katılım), kentsel iklim politikaları alanında yavaş da olsa bir yönelim, bir ilgi artışı ifade ediyor. Ancak, Türkiye'de yüksek enerji ve sera gazı salımı yaratan kentleşme temposu (kısaca yüksek-karbonlu kentleşme diyelim), ülkenin makro-ekonomik siyasi tercihleri, siyasi-kültürel kodları ile öylesine içiçe geçmiş, her düzeyde öylesine benimsenmiş durumda ki, bu kilitlenmeyi salt iklim değişikliği ile mücadele ekseninde çözmek kolay görünmüyor. Ancak dünyanın dört bir yanında farklı ülkeler ve kentlerde yürütülen toplumsal mücadelelerin, giderek iklim değişikliği politikaları ile doğrudan ilişki kurmaya başladıkları açık. Hatta şöyle de denebilir, sürdürülebilir, iklim dostu kentsel gelişme hedeflerini gerçekleştirirmede en başarılı kentler esasen bunu çok daha geniş siyasal, ekonomik eşitlik ve katılımçılık talepleriyle birleştirebilenler.

O zaman yeniden başlığa dönüyoruz; evet bu konuda yeni bir şeyler söylemek mümkün! ○

Sürdürülebilir Gelecek için Perakende Paydaşları Buluşuyor!

Değişen Müşteri Davranışları
Perakende Sektörü Sürdürülebilirlik Çözümleri
Sürdürülebilir Satış Alanları Yaratmak
Pazarlama ve İletişim Modelleri
Sürdürülebilir Tüketim ve İnovasyon
Tedarik Zinciri Yönetimi ve Sürdürülebilir Üretim

28 - 29 Mayıs
Swissôtel The Bosphorus

Kayıt ve Bilgi: 0212 274 2516 / info@surdurulebilirlikakademisi.com /
www.surdurulebilirperakende.com / www.surdurulebilirlikakademisi.com

www.twitter.com/surakademisi www.facebook.com/surdurulebilirlikakademisi

Yerel Adaylara 32 Soru

Türkiye, bir yerel seçim dönemi yaşıyor ama yerel sorunları hiç konuşmadan! Dile getirilen yerel sorunlar içinde, iklim değişikliği ve sürdürülebilirlik konusu ise neredeyse hiç yok. Bugünümüzü ve geleceğimizi doğrudan etkileyecek bu konuyu hatırlatmak ise tabii ki biz yurttaşlara düşüyor. Biz de konuyla ilgili akademisyen ve STK yöneticisi dostlarımıza, yurttaşların yerel yönetim adaylarına yöneltmeleri gereken temel sorular konusunda küçük bir sufle vermelerini istedik. Bunları ve kendi eklediklerimizi, her gördüğümüz yerde ve mecrada adaylara soralım ve en azından akıllarının bir kenarına not etmelerini sağlayalım.

Zeynep Kadirbeyoğlu*:
“Şişelenmiş su tüketimini azaltmak için neler yapacaksınız?”

🌱 Geridönüşümü, bunu yerelde gerçekleştiren toplayıcılarla birlikte, nasıl örgütlersiniz?

🌱 Kişisel araç kullanımının azalması için ne tür kampanyalar yaparsınız?

🌱 Şişelenmiş su tüketimini azaltmak için neler yapacaksınız?

🌱 Şehir bostancılığını geliştirip vatandaşların çevre ve tarım duyarlılığını nasıl artırırız?

🌱 Mahalle düzeyinde organik atıkların gübreye dönüşmesi, yani kompost yapımı için projeniz var mı?

*Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Görevlisi

Ceyda Saygıner Falay*:
“Yerel gıda ve/veya organik gıdaya erişim konusunda projeleriniz var mı?”

🌱 Karbon salımının azaltılması-sınırlanması konusunda hangi politikaları izleyeceksiniz; bu konuda projeleriniz var mı?

🌱 Bisiklet yollarını nasıl genişletecek ve sayısını artıracaksınız?

🌱 Engellilerin bireysel olarak seyahat edebilmeleri için hangi projeleriniz var?

🌱 Yerel gıda ve/veya organik gıdaya erişim konusunda projeleriniz var mı?

🌱 Katı atık yönetimi, elektronik atık yönetimi, atık yağ yönetimi- geridönüşümü alanındaki politikalarınızı anlatır mısınız?

* Yeryüzü Derneği Temsilcisi

Alper Akyüz*:
“Şehrinizin doğası ve sakinleri için, gerektiğinde kendi partinizin genel başkanının isteklerine direnecek misiniz?”

🌱 İklim değişikliğinin şehriniz ve içinde bulunduğu bölge için olası ve çoktan gerçekleşmeye başlayan etkilerinin neler olduğunu öğrendiniz mi? Öğrendiyeniz bu etkilere karşı en acil önlemleriniz nelerdir?

🌱 Şehrin içinde ve toplu ulaşım ile ulaşılacak yakın çevresinde vatandaşların ve çocukların doğa ile temas edebilmesi için (park alanı ayırmak dışında) nasıl fikirleriniz ve planlarınız var?

🌱 Gerektiğinde şehrinizin doğası ve sakinleri için siyasi sonuçlarını göz önüne alarak kendi partinizin genel başkanının isteklerine direnmeyi göze alıyor musunuz?

🌱 Seçim kampanyanızda vaat ettiğiniz projeleri uygulamaya geçirme zamanı geldiğinde, şehir sakinlerinin görüşlerini tekrar soracak mısınız, yoksa ‘oy verdiklerine göre onaylamışlardır’ deyip kazmak-üretmek-girişecek misiniz? Yatırım ve projelerin karar ve planlama aşamalarında halkın katılımı için sizce Türkiye yasaları, standartları ve yönetim kültürü yeterli midir, yoksa daha ileri standartlarda uygulamalar sizin yönetiminizde yaşama geçirilecek mi?

🌱 Merkezi hükümetin taşra teşkilatı tarafından sarsılan (ama yerel yönetimlerin de meşru yetki alanı içinde olan) çevresel denetimleri (hava ve su kirliliği, gürültü, koku, duman, yeşil alan ve ağaç katli, şehir hayvanlarının haklarını koruma, balıkçıda satılan balıkların boyu vs.) gerektiğinde, bu otoriteyle çatışma pahasına etkili bir şekilde yerine getirmek için nasıl bir mekanizma oluşturacaksınız? Şikayetleri en çok ne kadar sürede çözüme kavuşturmayı hedefliyorsunuz?

* Bilgi Üniversitesi Öğretim Görevlisi

Tolga Baştaç*:

“Şehrinizin karbon ayakizi ne kadar biliyor musunuz?”

• Kentsel içme suyu şebekesindeki kaçak-kayıp oranımız nedir? Bunu nasıl azaltmayı düşünüyorsunuz?

• Yerel çevre eylem planı hazırlayacak mısınız? Evet, ise bu süreçte halkın katılımını nasıl sağlayacaksınız?

• Değişen yasayla Büyükşehir Belediyeleri'nin kırsal alanda yetkilerinin artması konusunda kırsal bölgeler için nasıl hazırlıklarınız/planlarınız var?

• Aday olduğunuz bölgede doğal alanların veya yeşil alanların, bölgenin toplam yüzölçümüne oranı ne kadardır? Sizce bu oran, bölgenizde doğal yaşamın sürdürülebilirliği için yeterli mi?

• Şehrinizin karbon ayakizi nedir? Ayakizini azaltmak için hangi tedbirlerin alınacağı tespit edildi mi?

• Yakın gelecekte “yeşil şehirler”in oluşturulması gündemde. Sizce en öncelikli yeşil şehir kriteri nedir?

* WWF-Türkiye Genel Müdürü

Barış Gencer Baykan*:

“Yenilenebilir enerjilere yatırım yapacak mısınız?”

• Yeşil Belediyecilik hizmetleriniz nelerdir?

• Kentinizde iklim değişikliğinin etkilerini azaltma ve uyum için neler yaptınız/ yapıyorsunuz/ yapacaksınız?

• Çevre ile ilgili hizmetlerinizde yurttaş katılımını nasıl sağlayacaksınız?

• Farklı alanlardaki politikalarınızın/hizmetlerinizin çevresel sürdürülebilirliklerini gözetiyor musunuz?

* Yeditepe Üniversitesi Öğretim Görevlisi

Deniz Ataç*:

“Şehirlerde kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarını artırmak için neler yapmayı planlıyorsunuz?”

• Yerleşmeler yeniden düzenlenirken ve ilave imar planları hazırlanırken, tarım arazilerinin ve doğal kimliklerin korunmasına yönelik hangi ilkeler belirlenmiştir?

• Dünyadaki seragazi salımının %75'i şehirlerden kaynaklanıyor ve bunun da en temel sebebi; şehirlerdeki elektrik üretimi, ısınma, şehir içi ulaşım gibi alanlarda fosil yakıtların kullanımı. Şehirlerde yenilenebilir enerjinin kullanımını yaygınlaştırmak ve teşvik etmek için geliştirilecek projeler nelerdir?

• Yerel yönetimlerin toplumu ilgilendiren kararları, o kararlardan etkilenecek olan kişiler ile STK'lar ve üniversiteler gibi kurumların sürece aktif katılımlarını sağlayarak, katılımcı bir anlayışla alması son derece önemlidir. Katılım süreçlerinin gerekli şekilde işletilmediği birçok durumda, alınan kararların uygulanması safhasında yerel yönetimlerin; yaşayan insanların tepkisi ile karşılaştığına şahit olmaktayız. Yerel yönetimlerin bu katılım süreçlerini garanti altına almak için ilkeleri nelerdir?

• İstanbul'da hava kirliliği ölçümü değerlerinin sınır değerlerinin altında kalması için alınacak önlemler nelerdir?

• Elektrik ve su şebekelerinden kaynaklanan kayıp ve kaçakların engellenmesi konusunda belirlenen hedefler nelerdir?

• Kuraklık, seller gibi iklim değişikliğinin etkileri ülkemizde ciddi şekilde hissedilmeye başladı. Ülkemizde de iklim değişikliğine bağlı sellerin neden olduğu ekonomik kayıplar, depremlerin neden olduğu ekonomik kayıplara eşit hale gelmiştir. Şehrin iklim değişikliğinin etkilerine uyum sağlaması için yapılacak projeler nelerdir?

* TEMA Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı

İstanbul Hepimizin!

Aşağıdaki Sorulara “Evet”
Demeyene “Evet” Demeyelim!
İstanbul’u yönetmeye aday olanlara soruyoruz:

1. Aday olduğunuz kentin yönetiminde gerçek anlamda söz ve sorumluluk sahibi olabilecek misiniz? Bunun için gereken anayasal ve yasal düzenlemeleri hayata geçirmek için çalışacak mısınız?

2. Yerel yönetim sorumlusu olarak, sizin yerinize siyasi otoritenin ve merkezi yönetim organlarının karar vermesini önlemek üzere gereken yönetsel ve hukuki mücadeleyi vermeye hazır mısınız?

3. Ulusal ölçekteki projelerde merkezi yönetimi yerel yönetiminizle işbirliği yapmaya ve birlikte çalışmaya ikna edebilecek misiniz ve bu temel prensibin anayasal teminata kavuşturulmasına katkı sağlayabilecek misiniz?

4. Yaşayanların şehirle ilgili her türlü karara katılımını sağlayacak mısınız ve iletişim, paylaşma, bilgiye erişim, müzakere etme, şeffaflık ve denetim mekanizmalarını çalıştıracak mısınız?

5. İstanbul Çevre Düzeni Planı’nda yer almadığı halde uygulanmakta olan tüm projelerin, yeniden ele alınmasını sağlayacak mısınız?

6. İstanbul Çevre Düzeni Planı’nın beş yılda bir, STK’ların, uzmanların ve üniversitelerin de yer aldığı katılımcı bir süreçle güncellenmesine ve alınacak kararlara uyulmasına özen gösterecek misiniz?

7. Kentsel dönüşüm ve yenileme projelerinin, halkın kararlara katılımıyla gerçekleştirilmesini, tarihi, sosyal, kültürel ve peyzaj dokusu korunarak kimsenin yerinden edilmeden uygulanmasını sağlayacak mısınız? Barınma hakkının gereği olan sosyal politikaları geliştirecek misiniz?

8. İstanbul’un bugünü ve geleceğini yakından ilgilendiren Kuzey Ormanları gibi yaşamsal varlıkların, su havzalarının ve tarım alanlarının tahrip edilmesine engel olacak mısınız?

9. Orman, kıyı, park, meydan gibi kamusal alanların piyasa mantığı ile dönüştürülmesine, özelleştirmesine ve yapılaşmaya açılmasına karşı çözümler üretecek misiniz?

10. Denizlerin doldurularak kıyıların ekolojik yapısının bozulmasını önleyecek misiniz?

11. İşlevini yitirmiş ya da askeri alanlar gibi işlev değişikliğine uğrayacak kamusal alanlara sosyal ve kültürel işlevler kazandırmaya ve bu alanları kentlilerin ortak kullanımına açmaya çalışacak mısınız?

12. Uluslararası anlaşmalarla koruma altına alınan tarihi yarımada ile, tersaneler, garlar, okullar, hastaneler, depolar, kutsal ve endüstriyel yapılar gibi şehre mal olmuş tüm tarihi değerlerin ve ortak alanların korunarak halkın kullanımına sunulmasına öncelik tanyacak mısınız?

13. Çalışmalarımızın şeffaflık içinde sivil toplum tarafından izlenmesine imkan tanyacak mısınız?

Yerel seçimler öncesinde, önerilerimiz...

14. Kentlilerin sosyal yaşam, kültür-sanat ve ortak alanlar konusunda önereceği projeleri destekleyen, yerel ve uluslararası deneyimlerin paylaşımını sağlayacak bir iletişim

ortamı oluşturan, çeşitli yöntemlerle yaratıcılığı teşvik eden belediye fonlarıyla desteklenen bağımsız yapılar kurulması.

15. Kentle ilgili karar alma süreçlerinde, katılım mekanizmalarının düzenlenmesi, ‘askıya çıkarma’ işlemlerinin gerçek bilgilendirme ve müzakere süreci olarak işletilmesi, katılım sonuçlarının kararlara yansıtılması, imar planı değişikliklerinin, mahalle düzeyinde temsilcilerle yapılandırılacak kent konseylerinin katılımıyla karara bağlanması.

16. Kültürel ve doğal mirası etkileyen her türlü yatırımın stratejik çevresel ve sosyal etki değerlendirmesinin, bağımsız uzmanlık desteğiyle kamuoyuyla paylaşılması ve sonuçlarının uygulanması.

17. Kamu mülklerinin özelleştirilmeksizin kamusal hizmet alanları haline getirilmesi ve kültür-sanat kaynağı olarak değerlendirilmesi.

18. Afet riskine karşı kentlilerin sürekli olarak eğitilip bilinçlendirilmesi, afete bağlı risklerin en aza indirilmesine yönelik acil eylem planları oluşturulması, düzenli kontrol ve denetimlerin sağlanması.

www.istanbulhepimizin.org

Yaşanabilir Kentleri Nasıl Kuracağız?

 Sibel BÜLAY

Yaşanabilirlik kavramı bizim kentlerimizde nasıl algılanıyor? Uzun süredir bunu merak ediyordum. Sonra, 30 Mart'ta yapılacak yerel seçimleri fırsat bileerek bu konuda büyükşehir belediye başkan adaylarının görüşlerini alma fikri çıktı ortaya.

Önce kentleri belirlemek gerekiyordu. 2012'de çıkan Bütünşehir Yasası kapsamına giren (sınırları il mülki sınırları olarak belirlenen belediyeler) büyükşehir belediyelerini ele almaya karar verdik. Bu kapsama giren kentler Adana, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Eskişehir, Erzurum, Gaziantep, Kayseri, Konya, Mersin, Sakarya, Samsun ve Kocaeli (çok yazıldıkları için İstanbul, Ankara ve İzmir'i çalışmanın dışında tuttuk). Daha sonra bu kentlerdeki büyükşehir belediye başkan adaylarını belirleyip onlarla temasa geçmeye çalıştık. Bir kısmına ulaşamadık. Bazıları da bize vakit ayıramadı. Zaman faktörü ciddi bir sorun olarak karşımıza çıktı, çünkü adaylar yeni yasa nedeniyle kampanyalarını bütün ilde yürütmek zorunda kalınca onları kent merkezinde bulmak; birbir görüşmeye zaman ayırmalarını sağlamak nerdeyse imkânsızlaşmıştı. Sonuç olarak 7 kentte 7 partiden 14 adayla görüşme imkânı oldu.

Söyleşilerimizde 4 konuya odaklandık. Yaşanabilirlik kavramını nasıl tanımlıyorlar? Kentlerini yaşanabilirlik açısından nasıl değerlendi-

riyorlar? Yaşanabilirlik açısından kentin en önemli 3 sorunu nedir? Ve seçilince kentlerinde yaşanabilirlik konusunda nasıl bir politika uygulamayı düşünüyorlar?

Yoğun programlarına rağmen bana zaman ayıran adaylara ÇOK ÇOK teşekkür ediyorum. Kendilerinden çok şey öğrendim. Söyleşilere geçmeden bazı düşüncelerimi sizlerle paylaşmak istedim. Söyleşilerde ülkenin içinde bulunduğu gergin ortamın artık insanları çok yordüğünü, mutsuz ettiğini hissettim. CHP Kayseri Başkan adayı Osman Çılsal'ın anlatımıyla: "Yaşanabilir kentin en can alıcı noktası birbirine tahammül eden, kendini seven ve kendini sevdiği kadar diğer insanları da seven insanlardan oluşan kentler olmalıdır. Adaletin olduğu, korkmadan, cesurca, hürce, özgürce yaşanılacak şehir".

Çevre tahribatı artık bu ülkede çok can alıyor. Bu konunun kamu sağlığı açısından ciddi bir sorun olarak ele alınması gerekiyor. Samsun'da selde bebekler boğuldu; Kocaeli'de kanser ölümleri sanayii kirliliğinden dolayı Türkiye genelinin iki misline çıktı ve Erzurum'da kömür kullanımından kaynaklanan akciğer hastalıkları kış aylarında hastaneleri dolduruyor. Kocaeli HDP adayı Prof. Dr. Nilay Etiler'in söyledikleri önemli: "Eskiden çevre kirliliği dediğimiz zaman insanlar 'Ben eklemek derdindeyim, sen ne diyorsun

kardeşim?' derdi. Lüks bir konuydu çevre kirliliği. Artık çevre kirliliğinin herkes farkında."

Ve ulaşım. Her kentte trafik tıkanıklığı ve otopark sorunu karşımıza çıktı. Bu iki konu aslında kent içi ulaşım politikalarının yanlışlığı veya yetersizliğinden kaynaklanıyor. Kent merkezlerinde altgeçit yapımlarını HEMEN DURDURMAK gerek. Bilimsel olarak bunların şehir trafiğini rahatlatıcı çözümler olmadığını biliyoruz. MHP Adana Adayı Hüseyin Sözlü'nün söylediklerine de bütün kalbimle katılıyorum: "Altgeçitler şehirlerimizin hemen hemen yok olan azıcık meydanlarını şehircilik adına, planlama adına işgal ediyor, ortadan kaldırıyor".

Konuştüğüm her aday trafik sorununa, otopark sorununa öneri sunuyordu. Aflarına sığınarak, önerilen çözümlerin genelde çok yanlış olduğunu söylemem gerek. Kentlerimizde sürdürülebilir ulaşım politikasında ciddi eksiklikler var. Bu bizlerin, ulaşım konusunda çalışanların, hatası. Ve yapılan çalışmaların yetersizliğini gösteriyor. Bu konuda söyleyeceklerim çok ama onu gelecek yazılarıma bırakıyorum.

Görüştüğümüz her adayla yapılan söyleşinin kısa bir bölümünü bu sayfalarda okuyabilirsiniz. Tümünü okumak isteyen okuyucularımız, ekoiq.com websitemizden söyleşilere ulaşabilir.

Ve söz adayların...

ADANA

**MHP Adana Büyükşehir Adayı
Hüseyin Sözlü:**

“Azgın Metropol İstemiyoruz”

Metropol şehirlerde oluşmuş yoğun yaşama alanlarının yükünü azaltarak, sosyal bir varlık olan insan ruhuna uygun alanlar oluşturabilmek lazım. Kısacık ömrümüzün yarısı trafikte geçmemeli.

Kısacık ömrümüzün tamamı betonlara mağlup olmamalı. Betonun yoğun olduğu yerde trafik yükü ağır ve insanlar en basit ihtiyaçlarını karşılarken bile çok büyük zaman harcıyorlar. Yaşama alanlarını inşa ederken ya da rehabilite ederken yeşil dokuya dikkat etmeliyiz. Tabiatın bize sunmuş olduğu doğal imkânlardan insanların yararlanabilmesinin önünü açmalıyız.

*

Adana şu anda kuzeye doğru yoğunlaşıyor. Arz talep dengesi kuzeyin daralmışlığında geliyor. Buranın yükünü yeni bir imar planıyla aşağıya doğru çekmeli, şehrin yeni ihtiyaçlarına, artan taleplerine cevap verecek düzenlemeyi şehrin güneyindeki terk edilmiş alanlar içinde yapmalıyız. Benim Adana’mda yeni imar alanı açmayacağım. Tarım alanları, yeşil alanları rant belediyeçiliğinin çekim gücü olan yeni imar alanları oluşturma noktasında Adana’da bizim çok katı duruşumuz var. Reddediyoruz.

*

Ulaşımı rahatlatmak lazım... Altgeçitler, üstgeçitler, çok katlı otoparklar da belki pansuman tedbirler olarak düşünülebilir ama bu yapılar şehirlerimizin hemen hemen yok olan azıcık meydanlarını şehircilik adına, planlama adına işgal ediyor, ortadan kaldırıyor.

*

Türk çiftçisini kalkındırıp köylerimizi kasabalarımızı kendi imkânlarıyla kendi içinde büyütme; orada refah toplumunu oluşturup sağlık, eğitim, kültür altyapısıyla köyleri, kasabaları halkın ihtiyaçlarına cevap veren bir yeterlilik ölçüsüne getirmek istiyoruz. Azgın metropol istemiyoruz. Şehirlerimiz, ilçelerimiz kendi içerisinde büyüsünler. Köylülerimizi geçim kaygısıyla büyük metropollerin varoşlarında ezilen, sindirilen, zayıf topluluklar haline getirmektense, kendi topraklarında başı dik, sırtı pek insanlar haline getirip Türk milli kültürünün membaası olan o köy, kasaba kültürünü buralarda yaşatmamız gerekir diye düşünüyorum.

**Çukurova Belediye Başkanı, CHP Adana
Büyükşehir Adayı Yıldırım Arıkan:**

“Türkiye’nin En Güzel Mahallesini Yaratıyoruz”

Yaşanabilir kent, mekânsal planlaması yapılmış kenttir. Yani planlaması yaşam tarzına, vatandaşlarının gereksinimlerine göre tasarlanmış bir kenttir. Belediye Evleri mahallesinde biz şu anda kentsel dönüşüm yapıyoruz.

Önce mahallenin mekansal planlamasını yaptık. O mahallede insanlar nasıl yaşamak istiyorlar? İhtiyaçları, istekleri ne? Mimari yapı, kaldırımlar, yürüyüş yolları, bisiklet yolları, sosyal yaşam alanları, spor alanları gibi şehrin donatısı ne kadar genişletilebilirse o kadar mükemmel bir görüntü ortaya çıkıyor... Daha sonra onu parsel büyüklüğünde planlamaya geçiyoruz. Sadece Adana’nın değil belki Türkiye’nin en güzel mahallelerinden birisi olacak.

*

Adana’nın güney mahalleleriyle kuzey mahalleleri arasında, ekonomik, yaşamsal, kültürel ve sosyal çok büyük farklar var. Adana, 70’lerde sanayinin gelişmesiyle birlikte doğudan ve güneydoğudan çok yoğun göçler aldı. Hemşericilik ruhuyla her bir mahalle bir Mardin oldu, bir Diyarbakır oldu. Göçleri planlamayla absorbe edebilsedik, bugün şehirlerde bu tür gettolaşma olmazdı. Zamanında yapılan bu hatalar günümüzde terör olarak, ekonomik olarak, kültür ve eğitim sorunları olarak karşımıza çıkıyor. Seçime gidiyoruz. Diyorlar ki şurada Doğulu var, şurada Türk var, şurada Kürt var, burada Arap var. Bu çok yanlış ve tehlikeli bir şey. Bizim Türkiye’de birlik ve beraberliğe ihtiyacımız her geçen gün daha fazla oluyor. Biz bunları Kuzey Adana projesiyle nispeten yok edebildik. Güney mahallelerinde hızla kentsel dönüşüm yaparak insanları orada buldukları yerde dönüşümle hayata bağlamak zorundayız.

*

Adana’yı turizm açısından canlandırmamız gerekiyor. Buranın 10 bin yıllık tarihi var. Yumurtalık-Ceyhan arası geniş bir sahil bandı var. Bir saat mesafede kayak merkezine gidebiliyorsunuz. Yarım saatlik mesafede denize gidiyorsunuz. Toros Dağları’nda yayla turizmi var. Tüm nimetler Adana’da var. Bunları turizme mutlaka kazandırmamız lazım.

AK Parti Erzurum Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Mehmet Sekmen:

“Ana Temamız İstihdamı Artırmak Olacak”

Bir kentin yaşanabilir olması için her şeyden evvel çevresiyle birlikte, havası, suyu, planlı bir şehirleşme, yapılaşma içinde olması gerek. Depreme dayanıklı, arzu ettiği kültürel, sportif, sanatsal eserlerin olduğu, donatı alanlarının tamamlandığı, yani okulu, parkı, bahçesi, rekreasyon alanlarının ve tabii istihdam alanlarının olduğu bir yer.

Erzurum kadim bir şehir. Geçmişi var. Değişik medeniyetlere ev sahipliği yapmış, Cumhuriyet döneminde de belli aralıklarla belli hizmetler almış ama bu yarışta birazcık geri kalmış. Bu dediğim daha çok kentin ekonomik değerleri. **Erzurum'un en büyük sorunu istihdam.** Şehre hareket verebilerseniz bir takım dönüşümler olabilir. Bu hareketliliği verebilmek için de insanların cebine para koymak lazım. Bu da ancak istihdamla mümkün. Yani bir ailenin evine bir maaş değil, iki-üç maaş sokabilerseniz; anne ve babanın dışında evin kızları, delikanlıları eve para getirebilirlerse yaşam şartları gelişmeye başlar. Ana temayı istihdamı artırmaya yönelik olarak görüyorum.

Hayvancılıkta hedef koyduk. 3 milyon büyükbaş hayvan, 5 milyon küçükbaş hayvan. Mevcut hayvan sayımız 700.000 büyükbaş, 600.000 küçükbaş hayvan. **Hayvan borsası oluşturacağız.** Hayvanlar burada canlı olarak o günün fiyatından satılacak. Satılmayanlar için hemen yan tarafta kesimhane olacak. Orada günün fiyatı üzerinden kesim yapılacak. Vatandaş parasını alıp gidecek. Belediye olarak dört-beş soğuk havalı TIR'larla, İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa ve Antalya'ya toptan ve perakende Erzurum eti satacağız.

Erzurum Ortadoğu ve Doğu'nun merkezi ama sanayi faaliyetler bakımından geri kalmış. Burada organize sanayi bölgesi oluşturuyoruz. Kuracağımız modern tesislerde et, süt ve deriyi değerlendireceğiz. Ve ürünleri Türkiye'ye, dünyaya tanıtmaya fırsatımız olacak. Belediye'nin böyle bir öncelikli hedefi olmamış. Bütün bunları biz hedefledik. Şu anda iş adamlarıyla görüşüyoruz ve organize sanayinin altyapısını bitiriyoruz.

MHP Erzurum Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Prof. Dr. Kamil Aydın:

“Erzurum'a Büyük Kent Ormanları Yapacağız”

Yeşili küçültmeden, azaltmadan; **ekolojiyi bozmadan**, dağıtmadan; sanayi atıklarıyla doğal yapıya müdahale etmeden bir kent tasarlamak olarak algılıyor Erzurum yaşanabilirliği. Erzurum açısından nedir bu? Temiz bir hava, temiz bir su, temiz bir ortam...

Erzurum'da **hava kirliliği büyük sorun.** Burada rakım yüksek olduğu için oksijeni az. Bir de kalorisi çok düşük kömürler yakarak havayı kirletiyoruz ve az olan oksijenimiz de karbon monoksit fedaya ediliyor. Böylece hastanelerde kışın salgın hastalıklar, üst solunum yolu enfeksiyonları, astım ve bronşitler iyice artıyor.

İzmir'de ısınma için ayda 200 TL yakıt kullanan bir ailenin Erzurum'da doğalgaz yakıt tüketim bedeli ayda 1000 TL'yi geçiyor. Ticarete, çok tüketime bir indirim vardır. Dolayısıyla biz, Erzurum, Kars, Ardahan ve Ağrı olmak üzere, Türkiye'nin en soğuk dört iline çok tüketiminden dolayı **fiyat indirimi yapılınsın** diyoruz.

Su kaynaklarımız çok kötü durumda. Palandöken'den doğal arıtma sisteminden geçerek gelen çok kaliteli bir su rezervine sahip. Çok temiz olarak gelmesine rağmen bu suyu halkın hizmetine sunmaya çalışırken maalesef içilebilir su olmaktan çıkardık.

Tarihi alanın etrafındaki evlerin **kentsel dönüşümü** başlatılmış. Bakanlık parayı göndermiş, binanın istiklakı yapılmış. Hurdacı, demircisi gelmiş, camını çerçevesini çıkarmış. Suç mekânları haline gelmiş bu yerlerde iki çocuk katledildi. Hafriyatı kaldırıp inşaatı başlatacağın. “Teçhizatım yok, personelim yok” diyorlar. Daha doğrusu niyeti yok. Belediye inşaatı başlatamıyorsa en azından temizleyip geçici çimlendirme yapılmalı.

Oksijenin de azlığını dikkate alırsak, bu coğrafyada, ormanımız, yeşil alanımız çok az. Uluslararası yeşil alan standardı kişi başına 9m² ama Erzurum'da 1m² bile değil. Erzurum'un doğusuna, batısına, kuzeyine, güneyine büyük kent ormanları içeren bir projemiz var.

CHP Erzurum Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Abdülkadir Demirci:

“Şehir Bir Hoşgörü Mekânı Olmalı”

İnsanları birbirine hoşgörüyle bakan, sağlıklı ortamların olduğu, sosyal bir insanın hayattan beklentilerine cevap verebilecek nitelikte olmalıdır şehir. Gelen turist niçin Erzurum’da kalmıyor da dağa yöneliyor? Eğlence yeri, dinlenecek yerler vardır. Ramazanda turist geliyor; yemek yiyecek, kahvaltı yapacak, mümkün değil yer bulamıyor. Acıdır ki zaman zaman nahoş hadiseler de olmuştur. Yaşanabilir kent altyapısıyla, kültürel yapısıyla, üniversitesiyle, sosyal tesisleriyle, parkıyla, bahçesiyle, spor alanlarıyla olur.

*

Doğu-batı yönünde Erzurum bir bütünlük arz etmiyor. Doğuya bakan kısımlarına Mahalle Başı diyoruz. Bir taraftan kentsel dönüşümün geride bıraktığı yıkılmış binalar ve bu yıkım içerisinde kalmış gecekondular. Son derece büyük bir keşmekeş. Batıya doğru kaymıştır bütün yatırımlarımız. Hiçbir kamu kuruluşu şehrin doğusuna kaydırılmamış. Doğuyla batı arasındaki bu farklılık son derece içler acısı. Gerçek manada acı. Sanki bir set çekmişiz oradaki vatandaşa.

*

Kentsel dönüşüm kapsamında karmaşa yaşıyor. Ranta dönüştürüldüğü için sağlıklı yapılamıyor. Dönüşüm yapılan yerlerde adam diyelim ki kasap, dükkânı elinden almıyor. Çoğunluğu çocuğunu kim besleyecek? Önce bu işi yapabileceği bir yer ha-

zırlayacaksın. Sonra adamın yerini kentsel dönüşüme sokacaksın. Biz kentsel dönüşümü gerçekleştirirken bu işin başında yerin sahibi de olacak. **Vatandaş mağdur edilmeyecek.**

*

Erzurum havası ve suyuyla meşhurdur. Şimdi havası teneffüs edilemez durumda. Son zamanlarda sosyal yardım adı altında verilen kömürler var... Kalitesiz, isi dumanı fazla olan. Bizde altı ay kıştır. **Müthiş bir hava kirliliği söz konusu.** Vatandaşı zehirliyorsunuz. Burada doğalgaz yoğun olarak kullanılmalı ama bu fiyatlar batıya kıyas ile asla eş değerde tutulmamalıdır. Yoksa buradaki vatandaş bunun altından kalkamaz. Suyu da içilemez durumdadır. Suyun biriktiği alanda bir takım madenler var. Modern bir arıtma tesisi yapılmış ama oradan arıtılan suyu 50-60 sene öncesinin pis boruları içerisinde veriyorsun. Musluktan akan su kokuyor.

*

Burada hâlâ CHP’nin belediyciliği Erzurumlular tarafından anlatılır. Belediye Başkanı olarak hep **Orhan Şerifsoy**’dan söz ediyorlar. Bakın biz de **sosyal belediyciliği** kendimize ilke edinmiş bir siyasal düşüncenin insanlarıyız. Yani bunu artık bize bırakın da biz de Orhan Şerifsoy’ların bugün hâlâ hafızalarda yaşayan çalışmalarını yeniden ortaya koyalım ve şehir şehre benzesin diye düşünüyoruz.

ANTALYA

CHP Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı ve Adayı Mustafa Akaydın:

“Mutluluk Endeksinde Türkiye Birincisiyiz”

Yaşanabilir kent halkın gerçekten mutlu ve yaşam kalitesinin yüksek olduğunu hissederek yaşadığı bir kent. İnsanların gitmek istedikleri yere kolay ulaşabildiği; esnafın mutlu olduğu; ticarete rant gibi ayıpların yaşanmadığı; ve rant ekonomisinin halk ekonomisine döndüğü bir şehir. Yaptırdığım son ankette Antalya halkının %88'i Antalya'da yaşamaktan dolayı mutlu çıktı. Ve galiba **mutluluk endeksi** olarak Antalya halkı, şu anda Türkiye'de birinci.

*

Sorunlarımız özellikle ulaşım ve çarpık kentleşme. Üçüncü sorunumuz da, tarım ekonomisinin çok ciddi sıkıntılarının halkı mutsuz ediyor olması. **Turizm ekonomisi çok iyi**, tarım ekonomisi çok kötü. Türkiye'de her ikisinde de Antalya birinci. Ama burada tarım da, hayvancılık da şu anda çökmüş durumda. Ama çöküntüye rağmen üretimde yine Türkiye birincisiyiz.

*

Ulaşımı çözmek için çok şey yaptık. **Bisiklet kültürü** oluşturmaya çalışıyoruz. Yeni yaptığımız yolların yaya ve bisiklet düzenlemeleri çok güzel oldu. 2011 yılında toplu ulaşım reformu dediğimiz çalışmayla kent içi trafiği kısmen rahatlattık. Egzos emisyonlarını azalttık. Ulaşım master planını yaptık. Hafif raylı sistem ve metrobüs hatlarının fizibilite raporları üzerinde çalışıyoruz. Ulaşım master planı ve imar planları ile 2030 yılına yönelik çalışıyoruz.

*

Bütünşehir Yasası'nın farklı sorumluluklar getirmesini aslında ayıplı buluyorum. Adem-i merkezliyetin öncelik kazandığı bugünlerde biz belediyelerimizin yaklaşık yarısını kapattık. Bu merkezileşme demek. Köyde in-

san geçinemediği için kente göç ediyordu. Bütünşehir Yasası'yla köyde yaşam pahalılaştı. Köyde halk suya para vermiyordu, bundan sonra suya para ödeyecek. Emlak vergisi ödeyecek. Artezyenden ancak para ödeyerek su çekebilecek. Bu yasa köyden kente göçü daha da zorlayacak. Dolayısıyla bu da beraberinde çarpık kentleşmeyi olduğundan daha olumsuz, daha da kötü etkileyecek. Biz sosyal demokrat belediyciliğimizden yola çıkarak önümüzdeki 5 yılda halkı yerinde nasıl mutlu bir şekilde tutabiliriz konusuna çözümler üreteceğiz.

*

Bundan sonra bütün direncimiz Antalya'da rant uğruna yeni konut alanları, nüfus yoğunlukları yaratmamak olmalı. Çevre yolu yapımı uğruna, bizim kontrolümüz dışında, Çatallar bölgesinde 280 hektarlık çok önemli tarım alanlarının imara açılması gündemde. Bunun dışında çok sakıncalı durumlardan birisi de, karayollarına ait çevre yollarının hâlâ bitirilmemiş olması.

*Ulaşım Daire Başkanı
Nurettin Tonguç, İlfaieye
Daire Başkanı Emin
Pehlivan ve Büyükşehir
Belediye Başkanı Prof. Dr.
Mustafa Akaydın.*

•Kayseri

KAYSERİ

BBP Kayseri Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Ali Saraçoğlu:

“Kayseri’de Niye Altı Tane Aile Mahkemesi Var, Biliyor musunuz?”

İnsanların faydalanabileceği, çoğuyla çocuğuyla birlikte gidebileceği sosyal alanlar önemli. Belediye başkanlığı dediğimiz olay kaldırım taşlarını değiştirmekle, yurt dışından ithal çiçekler dikmekle olmuyor. Kentin sosyal yönünü düşünmek lazım.

Bugün Kayseri’de altı tane aile mahkemesi olmuş. **Türkiye’de kadına şiddetin en fazla olduğu yerlerden birisi.** Boşanmaların da en çok olduğu yerlerden birisi. Ama Kayseri’de belediyenin yaptığı “Rantı nasıl artırabiliriz? Birilerinin önünü nasıl açarız?”

*

Her gelen yerel yönetim rant için imar planlarını değiştiriyor. 100 yıllık imar planları olsun da gelen yerel yöneticiler bu yerlerle uğraşmasınlar. Yani vatandaşın en iyi hizmeti nasıl veririz, onunla uğraşınlar istiyoruz. Ulaşım, park ve imar sorunu Kayseri’nin en büyük sorunları, çünkü Kayseri’de nefes alınacak yer yok. 13, 15, 20 katlı binalar yaptık. Nefes alacak yer kalmadı.

*

Bizim en büyük projelerimizden birisi, **insanların doğduğu yerde doyması.** Kendisini bulunduğu yerden atmasın. İlçelere birer ikiye fabrika kurduğunuz zaman o insanlar asgari ücret dahi alsalar geçimlerini rahat sağlayabilirler. Oralarda hayvanı vardır, tarımla uğraşabilir. Hayatlarını rahat bir şekilde geçirebilirler.

*

Merkezde toplanmış AVM’ler. Ama ilçelerde insanların alışveriş yapabilecekleri bir yer yok. Sağlık ocakları var ama doktor yok. Sosyal yaşam alanları yok. Film seyredecekleri sinema salonları yok. **İlçeleri, insanların merkeze gelmeden yaşayabilecekleri en iyi konuma getirmemiz lazım.** İldeki imkânları ilçelere vererseniz merkeze gelme ihtiyacı hissetmez. Göç olmaz. Hedefimiz hizmeti ayaklarına götürmek.

*

Odak noktamız insan. İnsana en iyi hizmeti en iyi şekilde verebilmek. Kayseri’de, ilçelerde hedefimiz insanları doğdukları yerde doyurmak.

CHP Kayseri Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Osman Çılsal:

“Kayseri’de, Korkmadan, Cesurca, Hürce Yaşanılacak”

Çok çarpıcı, vurucu ve maalesef bizim gibi gettolaşmış kentlerin, kent siyasetinin geldiği noktayı vurgulayan, Bedri Rahmi Eyüboğlu’nun şu çarpıcı mısralarına

kulak verelim: “**Oğlum büyük şehirlerde büyük camilerde sela verilir / Cıvar hanelerde zina edilir.**”

Yaşanabilirlik kavramını bir siyasetçi olarak, bir insan olarak üç başlıkta algılamak mümkün: **Güven, geçim ve gelecekte emin olmak.** Ölene kadar hayatınızı idame ettireceğiniz, artı çocuklarınızı yetiştirebileceğiniz sürece geçecek.

*

CHP’ye merkez sağdan gelenlerden biriyim. Niye geldik? Normalleşme için geldik. Cumhuriyetin kurucu unsuruna geldim. **Cumhuriyeti ve Kayseri’yi yeniden inşaaya geldim.** Taraf, etraf siyasetinden tekrar eşraf siyasetine gelmek için geldim.

*

Kayseri’nin en büyük sorunu, yönetimin saldırganlığıyla, **korku toplumu olmak.** Korkmadan, cesurca, özgürce yaşanılacak şehir olmalı. Birbirini seven, sayan, ayrıştırılmamış, bütünleştirilmiş bir toplum olabilmeli.

*

Hava kirliliği, çevre kirliliği, zihin kirliliği, bilgi kirliliği. **Her türlü kirlilikle mücadele.** Ahlak enflasyonunun önüne geçmek. Siyasetlerin yaptıklarıyla da ilintili, toplumun geneline sirayet etmiş. Bu şehirde senden, benden ayrımı yapılır hale geldi. **Hazreti Ömer** misali yöneticilik yapacağım diye gelenler, bırakın dağdaki keçinin koyunun hesabını vermeyi, evlerindeki barklarındaki bir kutunun hesabını bile vermektense aciz çıktı. Her türlü kirlilik. Buna yolsuzluğu da katabilirsiniz.

*

Ve belediyecilik. Bu çöpleri toplamak, imar projeleriyle rant alanı yaratmak değildir. Belediyecilik, insanların sosyal yaşantısına katkıda bulunmak, kültürlü şehirler yaratmak, kent kültürünü korumaktır. **Kentin hafızasını korumak, gelecek nesillere aktarmaktır.** Ve kentte yeni iş alanları açmaktır. Sanayi toplumu Kayseri’de sanayicinin önüne düştüğünüz zaman sanayicinin yapamayacağı iş yok.

HEPAR Samsun Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Serhan Türk: “İnsanın Doğasından Hareket Etmezsek Kaybederiz”

Yaşanabilirlik temelde **insanın doğasına uygun kent inşa etmesiyle** başlar. Yoğun şehirleşme, yoğun AVM’leşme, mekanik bir hayat değildir. Düşük yoğunluklu, **insanların güneşi doğuşundan batışına kadar görebilecekleri binalar**. Yaşanabilir kent mutlaka doğaya uyumlu olmalı; doğaya defans olarak inşa edilmeli.

*

Samsun’da şimdiki belediye başkanı kesinlikle doğadan habersiz. Buradan 70 km uzaklıktaki koca Karadeniz havzasının suyunu boşaltan tek dere yatağı üzerine **Lovelet AVM’yi** yaptılar. Derenin ağzını daralttılar ve AVM’nin altından kanalla geçirdiler. 2012 selinde Lovelet AVM’de ölümler oldu, hem de devlet eliyle. Kamu mühendislerinin, kamu mimarlarının onayıyla yapılan TOKİ’de 13 kişi hayatını kaybetti. Ve dönüp baktığımız zaman muasır medeniyetlerde olduğu gibi bir istifa da söz konusu olmadı. Büyükşehir Belediyesi, “İlçe onay verdi” diyor, ilçe, “Büyükşehir Belediyesi onay verdi” diyor. Ancak bizim gibi sade vatandaş suç duyurusunda bulunursa Türk milleti adına yargılayacak savcılar harekete geçmeye başlıyorlar. Orada da dosya bekliyor, bekliyor, bekliyor. Hiç bir şey olduğu yok.

*

HEPAR hareketi bir siyasi parti ötesinde bir fikir akımıdır. İşte benim size burada vermek istediğim fikir akımıdır. Siz bana yaşanabilir kent değil, “**konforlu araba nasıl olmalıdır**” diye sorsaydınız ben konuyu yine doğaya dayandırırdım. Ne sorarsanız sorun, insanın doğa-

sından hareket edeceğiz. Yoksa kaybederiz ve yok olur ulusumuz. İnsanın doğasını bileceğiz.

*

Bu doğadan kopuşu geri çevirmek için ne yaparsınız? İrade. Büyükşehir Belediye Başkanı olduğumda orası temsil makamıdır. Arkamda bir tek halk olur. Meclis olmaz. Onlar CHP’li, MHP’li, AKP’li olur. Ben sivil bir başkan olarak irade gösteririm. **Bedeli neyse doğayı memnun etmenin, ben yetki mercii olarak öderim.** Ve halka da ödetirim. Ama canları için, gelecekleri için, ulusları için olduğunu da izah ederim. Sivil toplum kuruluşlarıyla izah ederim. Arkama fakültemizi alırım, psikolog heyetini alırım ve halka bunu nasıl anlatırız diye konsey oluşturarak anlatırım. Şehirde dikilen **billboardları ayda bir hafta kamu spotu için kullanırım.** Bedava. Verilecek mesajlar da halkı eğitime yönünde olacak. Kışın kömür kullanımı, anne sütü, evlilik, eğitim, sigara...

*

Doğadan kopuşu adım adım, halkı eğiterek ele alacağız. Akademisyenlerle bir bir anlatacağız. Halkın desteğini alarak Samsun’u bir doğa kenti haline getiririz. Doğayla barışık bir şehir yaratarak tarihe bu imzayı atarım.

DSP Samsun Büyükşehir Belediye
Başkan Adayı Atilla Uzun:

“Samsun’da Rüzgâr ve Dalga Enerjisinden Faydalanabiliriz”

Şehrin göbeğinde sabaha karşı 14 kişi su baskınlarında ölüyorsa bu kent yaşanabilir bir kent değildir. 21. yüzyılda şehrimizde yeşille merhaba diyemiyorsanız, ağacınız yoksa bu kent yaşanabilir bir kent değildir. **Samsun çocukların gülebildiği, kakhaha atabildiği, sokaklarında koşabildiği bir kent değil.**

*

Tütün fabrikalarında çalışan 20 bin insan vardı. Azot ve bakır Türkiye’nin en önemli sanayi kuruluşlarıydı. Bugün tütün fabrikaları kapatıldı. Azot ve bakır fabrikaları özelleştirildi. Fabrika üretim yapıyor ama insan sayısı azaldı, aldıkları maaş 2 bin TL’den 1000-1500’e indi. Tarımda da sanayide de çalışan insanların, demokratik sosyal hukuk devleti anlayışı içerisinde grevli, toplu sözleşmeli, sendikal haklarının olduğu bir il istiyoruz, bir Türkiye istiyoruz.

*

Bütün su kaynaklarınızı HES yaparsanız, derelerinizi kurutursanız **kaçınılmaz bir kuraklığı yaşayacaksınız.** HES yaptılar, derelerin şırlıtısını unuttuk, derelerden balık avlayamaz olduk. Dereler kenar yataklarıyla devlete bedava arsa olarak bırakıldı ve buralara TOKİ’leri kurdular. Sonra dere “burası benim” deyip insanları katlettiği zaman, “Su taşkını neden oldu? Kuraklık niçin oluyor?” diye sorarlar. Biz HES’lerle enerji elde etmeye çalışırken, şimdi su aramaya başlayacağız. Belki Samsun’da bugün bunu düşünmüyoruz ama bu kış buraya doğru dürüst yağmur yağmadı. **Samsun’da rüzgâr enerjisinden, dalga enerjisinden faydalanabilirsiniz.** Dünyada gelişen çok farklı enerji kaynakları var ve Türkiye tüm bu enerji kaynaklarını kullanmaya müsait bir coğrafyaya sahip. Biz 10 yıl önce, parti çalışmamızda küresel ısınma, toprak ve su kaynaklarımız konusunda genel merkezimizde çalışma yaptık. Topraklarımızı kurtarmak, erozyonu önlemek istiyoruz.

MHP Samsun Büyükşehir Belediyesi
Adayı Dr. Ferhat Günaydın:

“Rant Şehrin Olmalı”

Yaşanabilir bir kentin öncelikle güvenli olması lazım. Güvenli, çevreyle uyumlu, ekonomik sıkıntıları ve çevre problemleri olmayan, kültürel alt yapısı ve kültürel hareketliliği de uyumlu şehir. Samsun’un yaşam güvenliği açısından çevreyle ilgili problemleri kesinlikle var. **Dere kenarına inşaat yaptılar ve 14 kişi öldü geçen sene.** Riskli olan yerlere inşaat ruhsatı verdiler. Ekonomik yönden aş ve iş sıkıntısı mevcut. Pek yaşanabilir bulunmuyor, çünkü göç var. Köyden kurtulmak için Samsun’a geliyorlar. Gücünü, ekonomisini belli noktaya getiren eğitilmiş insanlar da iş-aş gibi problemlerle Samsun’dan gidiyorlar.

*

Samsun’da **şehir içi ulaşım çok ciddi bir problem.** Ve bu problem kentin ekonomisini de ciddi olarak etkiliyor. Samsun’un raylı sistemi kent meydanının kuzeyinden geçerek Gar’dan Üniversite’ye gider. Hattın güneyinde bizim eski çarşılarımız olan Mecidiye ve Subaşı var. Han içiyle beraber burada irili ufaklı her türlü şeyin satıldığı 5000-6000 esnaf mağazası var.

Köylerden ve ilçelerden gelenler tek araçla Samsun’a giremezler. Kent dışından gelen araçlar otagara girerler. Ama tramvay otagara gitmez. İkinci bir araçla otogardan tramvaya gidiliyor. Tramvayla da çarşıya geliniyor. Çarşıya gidiş-geliş 12 lira. Ulaşım bu kadar pahalı olunca vatandaş bu ana çarşının olduğu yere inemiyor, öteliyor işlerini. Bu sefer esnaf sinek avlıyor.

*

Kentsel dönüşüm sıkıntısı var. Yeni yaşam alanlarının yapılması gerek. Deniz kenarında alan var ama kışın dalga onu götürüyor. Aslında deniz kenarının boşaltılıp **daha sakin bir şehre dönüşmesi**, yaşam alanlarının denizin üstündeki vadi alanlarına kurulması lazım.

*

İstihdamın önünü açalım. Ulaşımı, çevresini yapalım. Yaşanabilir alanları çoğaltalım, kentsel dönüşümü tamamlayalım. Rant oluşacak alanlar varsa da bu kesinlikle şehir halkıyla paylaşılır. Bugüne kadar, bu şehirde rantın paylaşımını sağlayacak bir düşünce, bir zihniyet, bir altyapı asla oluşturulmadı. Ama rant, şehrin diridir.

KOCAELİ

HDP Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Prof. Dr. Nilay Etiler:

“Çocuğunuzu Yetiştirmek İsteyeceğiniz Bir Kent Olmalı”

Fiziksel çevrenin (havas, suyu, toprağı, denizi) insan sağılığı açısından tehdit unsuru olmadığı bir kent düşünüyörüz.

Kültürel ve sosyal olarak yaşanabilirliğı olan bir kent... Kocaeli’de yaşayan her bir bireyin, bu kentte yaşamaktan keyif aldığı, çocuklarını bu kentte yetiştirmeyi düşündüğü bir kent olmalı burası. Fakat Kocaeli bu niteliklerini son 10 yılda kaybetmiş bir kenttir.

*

Kocaeli, sanayileşmenin getireceğı kalkınma uğruna gözden çıkartılmış bir kent. **Hava kirliliğı ciddi bir sorun** ve temel kaynağı sanayi tesisleri. Zaten bu kentteki bütün tehditler sanayiden geliyor, çünkü sanayi bir kalkınma unsuru olarak görülüyor ve sanayicilerin her şeyi yapması mübah olmuş. Mevcut yönetim de halktan yana değil, sermayeden yana tavır aldığından “denetime geleceğiz” diye önceden haber veriyorlar. Filtreler, arıtma tesisleri öyle çalışıyor.

*

Ama çevre kirliliğinin herkes farkında. Eskiden çevre kirliliğı dediğimiz zaman insanlar: “Ben ekmek derdindeyim, sen ne diyorsun kardeşim?” derdi. Lüks bir konuydu çevre kirliliğı. Artık değil. **Kocaeli’nde kanserden ölme oranı çok yüksek. Dilovası’nda %33, İzmit’te %18. Türkiye’de %13.**

*

Su kıtlığı sorunumuz var. **Sanayi tesisleri Kocaeli’nin içme ve kullanma suyunu kullanıyor.** Yuvacık Barajımız vardı, yetmedi, Sapanca Gölü’nü devreye soktular. **Şimdi de Sapanca Gölü kuruyor.** Bunun nedenlerinin başında Sapanca Havzasını besleyen su kaynaklarının üzerinde 27 içme suyu şişeleme tesisi olması. Bunların 20’den fazlasının ruhsatı son 10 yılda verilmiş. Yani havzayı besleyen su kaynaklarını kâr elde eden bir sis-

temin içine sokmuşlar. Diğer nedeni de sanayi tesislerinin Sapanca Gölü’nden su çekmesi.

*

Kocaeli deniz kenti ama kıyılarımız da sanayi tarafından kullanılıyor. Liman kenti oldu. **Dilovası’nda 11 tane liman var.** Orada yaşayan insanlar denizi uzaktan seyrediyorlar. Yerleşim alanlarının boşaltılıp kendilerine verilmesini isteyecek kadar fütursuzca ilerliyorlar. Böyle giderse 2023’te baktığımız zaman, kör-

fezin kıyıların tamamen sermaye adına kullanıldığını göreceğiz.

*

Kadın konusu çok önemli. Kocaeli bu anlamda da sorunlu bir yer. Türkiye’de kişi başı gelirin en yüksek olduğu kent: 33 bin dolar. Sosyoekonomik kalkınmışlık indeksinde 2. sırada. Ama kadın-erkek eşitliğinde 20. sırada. Marmara Bölgesi’nde kadına yönelik şiddetin en çok uygulandığı il. **Kocaeli’nde yaklaşık 14 bin kadın koruma altındaymış.** Belediyeler kadınların cinsiyet rollerini pekiştirecek şekilde onlara meslek edindirme kursları adı altında hobilerin geliştirilmesini sağlıyor. **Meşguliyet terapisi** diyoruz biz buna. Benim adaylığım sayesinde kadın sorunlarını diğer adaylar da konuşmaya başladılar.

*

Programımızda Kocaeli’ni sadece bir sanayi kenti olarak değil, **turizm kenti, tarım bölgesi ve deniz kenti olarak ele aldık.** Bu bölgede çok verimli tarım alanları var. Buraları sanayinin istila etmesini önlemek ve **organik tarımı güçlendirmek; ekoturizmi teşvik etmek,** desteklemek var programımızda. Sahil kenti olma özelliğini koruyup halkın kullanımına sahilleri açabiliriz. Kısacası, Kocaeli’ni yaşanabilir bir kent yapacağız.

GAZİANTEP

CHP Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Akif Ekici:

“Gaziantep’te Yeşil Alanlar Katlediliyor, Meskene Dönüştürülüyor”

Sabah kalktığımda insanların yüzü gülmeli. Kent insanı birbirine günyaydın diyebilmeli, yüzü gülerek işe gidebilmeli. İnsanlarda bir gerginlik, bir huzursuzluk var. Geleceğiyle ilgili, çocuklarının geleceğiyle ilgili kaygı duyduğu için gergin. İsteddiği gibi yaşayamadığı için gergin. Ve asıl önemlisi, kendini yönetenlere güvenmediği için gergin. Bu şehir gerginliğini kaldırmak, insanların yüzünü güldürmek için aday oldum.

*

Şehir merkezinde 1,6 milyon insan yaşıyor. Bu insanların akşam televizyon izlemekten başka yapacağı hiçbir şey yok. İnsanların akşam gidip sohbet edebileceği, sinema, tiyatro, konsere gidebileceği, söyleşileri dinleyebileceği alanlar yaratmak lazım. **İnsanların bir araya gelebileceği mekânlar oluşturarak** birbirlerine anlatan, paylaşan, konuşan bir toplum yaratırız. Konuşan toplum her zaman iyidir. Gaziantep’te parkları katledip ticari merkeze dönüştürerek insanların bir araya gelmesini engelliyorsanız, sadece televizyondan verdiğimiz mesajlarla toplumu hem yoksullaştırarak hem fikir yoksulluğu yaratıp daha kolay yönetim dersenez, bir müddet sonra bu toplum patlar.

*

Her kentin türlü hesabı yapılarak ulaşım, yerleşim, hava kirliliği, benzeri sorunlarını çözecek imar planı yapılıyor. Üç ay sonra başlıyoruz belediye meclisi toplantılarında imar tadilatına. İmar tadilatı sağlıklı yapılmış imarın bozulmasıdır. Yeşil alanlar katlediliyor, meskene dönüştürülüyor. Sit alanları katlediliyor, ticari alana dönüştürülüyor. Sosyal donatı alanlarına benzin istasyonu, AVM yapılıyor. İmar tadilatı hırsızlıktır, rant yolsuzluğudur, yandaş kayırmadır. İmar tadilatı kamu yararına yapılır. Yeşil alan yetersizliği vardır; okul alanı, sağlık merkezi alanına ihtiyaç vardır. Bu 2-3 senede bir olacak bir hadisedir. **Bizde Belediye Meclisi gündeminin %70’ten fazlası imar tadilatı.**

MHP Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Mustafa Erzin:

“Şehri Hep Birlikte Yönetmek Zorundayız”

İnsanlarımıza sağladığımız rahat, yaşanabilir kent alanlarıyla yaşanabilir şehir statüsü kazanıyorsunuz. Hanımefendilerin sosyal hayata katılabilecekleri bir şehircilik anlayışının geliştirilmesi gerekiyor. Gençliğimizle övünen bir milletiz ama gençlerimizin beklenti ve isteklerini ne kadar dikkate alabiliyoruz? Bir engelli vatandaşımızın resmi kurumlarda gidip kendi işlerini görebilecekleri bir düzenleme dahi yok. Engelli insanların engelsiz yaşayabilecekleri bir Gaziantep’i meydana getirmenin görevimiz olduğunu düşünüyoruz. **Gaziantep yaşanabilir kentler sıralamasında 59. sırada** ve acil olarak çıta yükseltmesi gerekiyor.

*

AK Partili belediyeler döneminde nerdeyse yeni oluşturulmuş bir metrekare imar alanı yok. Şehrin merkezi noktalarında konut, resmi kurumlar, ticaret alanları, hastaneler... Bunların hepsi aynı bölgeye yapıldığı zaman, trafiği içinden çıkılmaz hale getiriyor. Toplu konut alanlarını şehir içerisine yaparak insanlara şehir stresini yaşatıyorsunuz. Yeni imar alanları açılmayınca dar alanlarda pahalı konutlar oluşturuluyor.

*

Gaziantep’te derslik başına düşen ortalama öğrenci sayısı 51. 51 öğrencinin olduğu sınıfta ne kadar sağlıklı eğitim verilir? **Gaziantep nüfusunun hâlâ %14’ü okuma yazma bilmiyor.** Gaziantep eğitim konusunda 71. sırada.

*

Belediyecilik yönetimi belediye başkanı ve birkaç dostuyla yönetebileceği bir alan olmaktan çıkarılması gerekiyor. Ortak aklı oluşturarak şehri birlikte yönetmemizin zorunlu olduğuna inanıyorum. Sivil toplum örgütlerinin, meslek odalarının görüş ve önerilerinin alınması... Farklı semtlerden, farklı kültür kuşaklarından oluşan hanımefendiler ne istiyorlar? İhtiyaçları nedir? **Engelliler ne istiyorlar?** İhtiyaçları nedir? Gençlerimizin enerjisinin yönetime katılmasını biz bir zorunluluk olarak görüyoruz. Kent konseyinin Gaziantep’e bir katkı sağladığını düşünmüyorum. Amacımız herkesin katkısını sağlayarak, Gaziantep’in yaşanabilir kentler sıralamasında üst sıralara tırmanmasını sağlamak.

Dünyanın En Büyük Organik Ürünler Fuarı BIOFACH'ın 25. Yılından İzlenimler

1983 yılında mütevazı bir panayır gibi başlayan ama geçen 25 yılda dünyanın en büyük organik ürünler fuarına dönüşen BIOFACH, Şubat ayında, dünyanın dört bir yanından ekoloji ve organik sevdalılarını, girişimcilerini, uzmanlarını yine mıknatıs gibi kendine çekti. Bahadır Bağlıca'nın izlenimleri, işin organikten sürdürülebilirliğin üçayağına doğru doludizgin ilerlediği yönünde... Bu arada, dünyadaki ekolojik ticaret 60 milyar Euro hacmine ulaşmış; haberiniz var mı?

 Bahadır BAĞLICA

12-15 Şubat 2014. Almanya'nın Nürnberg kentinde, 25. BIOFACH Organik Ürünler Fuarı'ndayız. 1983 yılında ekolojik ürünlerle ilk uğraşanların biraraya gelerek "Müslı" adı altında gerçekleştirdikleri ilk panayırımı aktivite, 1989 yılında BIOFACH adı altında resmen bir uzmanlık fuarına dönüşmüş. 1994 yılında bile Frankfurt'ta tek salonda iki katta mütevazı şartlarda iken, sonunda organik ürün alanında dünyanın en büyük fuarı oluvermiş... Üstelik Çin'de, Japonya'da, Kuzey Amerika'da ve daha bir kaç bölgede aynı adı taşıyan kardeşleri bile doğmuş. Bu yıl tam sekiz dev salon dopdoluydu. 1-2-4-5 numaralı salonlarda uluslararası gıda ürünleri vardı. 6 numaralı salonda ise Alman gıda firmaları eyaletler bazında yer alıyordu. 7 numaralı salon her zaman olduğu gibi gıda ve gıda dışı alanlardan büyük toptancılar için ayrılmıştı. 9 num-

BIOFACH2014

into organic

ralı salonda ise genç işletmelerden dernek ve birlikler ile bakanlıklara kadar geniş bir palete ulaşabiliyordunuz. **VIVANESS** adı altında 2007 yılından beri ayrı bir fuar havası verilen 7A salonunda ise **ekolojik kozmetik** sektörü bir araya gelmişti.

40 bin ziyaretçinin beklendiği BIOFACH 2014'te hem bu salonları gezerken, hem de aynı anda sayısız etkinliğin gerçekleştirildiği Kongre toplantılarını izlerken fark edebildiğimiz eğilimleri, değişimleri özetlemeye çalışalım:

● **Artık ürünlerin sadece ekolojik olması kimseye yetmiyor.** Üretici firmaların **EKOLOJİ, SOSYAL ve EKONOMİ** üçayağı üzerine dengeli bir şekilde oturan Sürdürülebilir Ekonomi kavramını da esas alması yolunda hareketlilikler var. Hatta **“CSE Certified Sustainable Economics”** sertifikası bile oluşturulmuş. Bu sertifika için üretim prosesine vurgu yapan bir değerlendirme yöntemi geliştirilmiş (CSE sertifikası bir ürün sertifikası değil, firmaya verilen bir sertifika). Kısacası ekolojik esaslar kadar **ETİK** prensipler de daha bir yüksek sesle vurgulanmaya başlanmış durumda. “Ekolojik –Etik –Ekonomik” 3E bir arada!

Önümüzdeki zaman içinde ekolojik sertifikaların yanına sürdürülebilirlik sertifikalarının da eklenmesi gerekecek anlaşılıyor. Başka bir ifadeyle ürünlerin içindeki bitkisel içerikler önemli ama artık sadece bu yetmiyor: O bitkinin nasıl yetiştirildiği ve elde edildiği de önemli. Palm yağı tartışmasını bu çerçevede anlamak mümkün: Orangutanların ve insanların yaşamını tehlikeye düşürecek bir palm yağı eldesine tepkiler büyüyor ve sürdürülebilir palm yağı organizasyonlarından sertifikalı palm yağlarının kullanılması öneriliyor. İster inanın ister inanmayın gelecek yıllarda işletmenin kendisini hangi yollardan finanse ettiği ve kazancını nerelere harcadığı da yukarıdaki üçayaktan “ekonomi” ayağında sorgulanacakmış!

● “Sürdürülebilirlik” kavramında bir enflasyon yaşandığı da belirtildi bazı toplantılarda. **Yeni kavramlara hazır olalım** demektir bu bence.

● Bu arada dünyadaki **ekolojik ticaret 60 milyar Euro hacmine** ulaşmış.

Artık ürünlerin sadece ekolojik olması kimseye yetmiyor. Üretici firmaların **EKOLOJİ, SOSYAL ve EKONOMİ** üçayağı üzerine dengeli bir şekilde oturan Sürdürülebilir Ekonomi kavramını da esas alması yolunda hareketlilikler var. Hatta **“CSE Certified Sustainable Economics”** sertifikası bile oluşturulmuş.

● Buralarda bir araya gelen insanlarda hem bir idealizm hem de girişimcilik ruhu var: Ekolojik sektörde yer alan insanlar **hobilerini mesleğe dönüştürmüşler** sanki. Bu özellik BIOFACH'a da çok farklı bir karakter kazandırıyor.

● Bilindiği gibi ekolojik kozmetiklerin olmazsa olmazlarından biri de hayvanlar üzerinde test edilmemesi. Zaten Almanya'da 1998'den, Avrupa Birliği'nde de 2004'ten beri kozmetik ürünlerinde hayvan testleri yasaklanmış durumda.

BIOFACH'taki önemli tartışma konularından biri de Çin'in ithalat sırasında ekolojik kozmetiklerde hayvan testleri istemesi. Bu dev pazara girmek isteyen ekolojik kozmetik üreticileri bu istek karşısında ne yapacaklarını şaşırılmışlar. Ve ilk olarak ekolojik kozmetiğin öncülerinden **LOGOCOS Grubu** (Logona, Sante, Heliotrop, Fitne markaları üreticisi) **Çin'e girmekten vazgeçmiş** ve Çin'den ürünlerini çekmiş. Konuyu her ortamda gündeme getirip hayvanlar üzerinde testlerden geri

Bu yıl Ege İhracatçı Birlikleri organizasyonu ile katılan Türk firmaları 4 numaralı salonda yan yana milli katılımı oluşturdu. Bu oluşum dışında değişik salonlarda yer alan Türk firmaları da vardı.

adım atılması için baskı oluşturmaya çalışıyorlar (diğer önemli ekolojik kozmetik üreticilerinin de aynı tavrı göstermeleri ve Çin'in hayvanlar üzerinde testlerden vazgeçmesi için tepkiyi yaymaları bekleniyor). Önümüzdeki günlerde bu konu daha da alevlenecek anlaşılır.

● Dünyanın dört bir tarafında, tarım ürünlerinde tarım ilaçlarının (pestisitlerin) yaygın bir şekilde kullanılmış olması nedeniyle, **ekolojik tarım ürünlerinde de pestisit bulaşığı** olabileceği yadsınmıyor. Ekolojik tarım ürünlerine dışarıdan bulaşan pestisit kirliliği konusunda örneğin **Alman BNN** (Bundesverband Naturkost Naturwaren e.V.) şu yönlendirici değerleri veriyor: **Her bir pestisit için maksimum 0,010 mg/kg**. Bunun ne demek olduğunu anlatmak için bu organizasyondan Kirsten Arp'in konuşmasında verdiği örnek şöyle: 150.000 tonluk dünyanın en büyük yolcu gemisi Queen Mary II'nin kaptanının şapkası toplam gemi içinde

0,010 mg/kg'lık bir büyüklüktedir. Kaptanın kendisi ise bu çerçevede 1 mg/kg ölçeğindedir.

● Geçtiğimiz yıllara göre bu yıl katılımcı ve ziyaretçi sayısında sanki biraz azalma vardı. Bazı katılımcı firmalarla konuşmalarımızda biz sormadan bunu laf arasında belirttiler. Son yıllardaki **küresel ekonomik krizin sonuçları** olsa gerek. Özellikle Güney Avrupa ülkelerinde işlerin iyi gitmediği biliniyor.

● Bu yıl **Ege İhracatçı Birlikleri** organizasyonu ile katılan Türk firmaları 4 numaralı salonda yan yana milli katılımı oluşturdu. Bu oluşum dışında değişik salonlarda yer alan Türk firmaları da vardı. Geçen yıllara göre 4-5 firmamızın eksik olduğunu söyleyebiliriz.

● **Buğday Ekolojik Yaşam Derneği** ekip-leri her zamanki gibi aktifti (gözlerim elbette sevgili Victor'u aradı... Onu son görüşüm yine bu fuarda olmuştu. Neredeyse kimsenin olmadığı bir ara geçiş koridorunda karşılaşmıştık. Elinde 2014 yılında İstanbul'da yapılacak IFOAM Organik Dünya Kongresi organizasyonuna hazırlık olsun diye yazdığı İngilizce kitabı vardı ve bana orada hediye etmişti). Bu arada IFOAM Organik Dünya Kongresi, Buğday'ın organizatörlüğünde 13-15 Ekim 2014 tarihlerinde İstanbul'da yapılacak. Kongre salonlarından çıkışta Buğday'dan **Gizem Altın Nance**'yi gördüm. Bir toplantıdan çıkmış IFOAM standına koştururken ayaküstü bilgi alışverişi yaptık. "Akşama 4. Salonda ETO Kokteyli var" dedi (ama bizim o saatte başka randevularımız vardı ne yazık ki).

● Biovista'nın araştırmalarına göre Almanya'daki ekolojik mağazaların cirolarının %62'si taze ürünlerden, %26'sı kuru ürünlerden ve %5'i de kozmetik ürünlerinden oluşuyor. Bu arada **vegan gıdalar** müthiş bir yükselişte.

● **Alman ekolojik ürünler pazarı** 2013 yılında bir önceki yıla göre %7,2 büyüme göstermiş ve 7,55 milyar Euro'ya ulaşmış.

● Gördüğüm ilginç ürünlerden biri de Avrupa'da yetişen kolza bitkisinden elde edilen vakslardan üretilmiş **"vegan" ve hayvanlar üzerinde test edilmemiş mumlar** oldu. ○

Sokağın Müziği

-"Açık Radyo."
94.9

Biyoteknoloji Ekinleri, 18 Yılda 100 Kat Artmış

 Gökçe VAHAPOĞLU, vahapoglu@fas.harvard.edu

Pekin merkezli **Tarımsal Biyoteknoloji Uygulamaları Uluslararası Servisi** (The International Service for the Acquisition of Agri-Biotech Applications - ISAAA), Şubat 2014'te yayınladığı "Ticarileşmiş Biyoteknoloji ve Genetiği Değiştirilmiş Ekinlerin Küresel Durumu: 2013" adlı raporu ile 27 ülkede 18 milyondan fazla çiftçinin biyoteknoloji ürünleri ektiğini ve yıllık %3'lük bir ekili alan artışı görüldüğünü ortaya koydu. Raporda, 1996 yılında 1,7 milyon hektar olan biyoteknoloji ekili alanın 2013 yılında 175 milyon hektarı geçtiği ve bu 18 yıllık zaman

diliminde, ticarileşen biyoteknoloji ekim alanının 100 kat arttığı belirtiliyor. Dünyada toplam ekili alanın 1,5 milyar hektar olduğu ve biyoteknoloji tarımı yapılan alanın toplam ekili alanların %12'sine denk geldiği de belirtiliyor. Rapora göre, Amerika 70 milyon hektar ekili alan ile dünya çapındaki toplam alanın %40'ına sahip olarak küresel liderliğini sürdürüyor. Kuraklığa toleranslı, genetiği değiştirilmiş mısırın ticari üretiminin ilk kez 2013 yılında Amerika'da yapıldığı da belirtiliyor. Biyoteknoloji ekimi yapılan 27 ülke-

nin 19'unun geliştirmekte olan ülkeler olduğu; fakat alan olarak bakıldığında en çok alana sahip beş ülkenin ikisinin **Amerika** ve **Kanada** gibi gelişmiş ülkeler; diğerlerinin ise **Brezilya**, **Arjantin** ve **Hindistan** olduğu ortaya çıkarılmış. Çin, Pakistan, Şili, Sudan, Küba ve Güney Afrika gibi geliştirmekte olan ülkelerin de listede bulunduğu raporda, Türkiye biyoteknoloji ürünü ekimi yapan ülkelerden biri olarak gözüküyor. En çok ekimi yapılan dört biyoteknoloji ürünü ise soya fasulyesi, pamuk, mısır ve kanola olarak sıralanıyor. Rapor, hazırlayan kurumun da vizyonunu yansıtabilecek şekilde, biyoteknoloji ürünlerinin üretim maliyetleri ve dolayısıyla tüketiciye ulaşma bedelleri düşük yiyecek üretmeye destek olduğunu, birim alanda daha fazla üretim yapılarak biyoçeşitlilik ve ormanlaşma için ihtiyaç olan alana yer bıraktığını, yoksul çiftçilere iş sağlayarak yoksulluk ve açlıkla mücadele ve ayrıca düşük çevresel ayak izi ve karbon salımı yaparak çevre korumaya destek olduğunu iddia ediyor.

Detaylı bilgi: <http://www.isaaa.org>

Kaynak: <http://www.isaaa.org/resources/publications/briefs/46/executivesummary/default.asp>

Gelişmiş Ülkelerde Hanehalkı Yeşillenmek İstiyor

OECD'nin Temmuz 2013'te yayınladığı "Hanehalkı Davranışını Yeşilleştirme" (Greening Household Behavior) adlı raporu için, 11 ülkeden 12 bin kişinin çevreye yönelik davranışlarını bir anket yardımı ile inceledi. Rapora konu olan 11 ülke: Avustralya, Kanada, Şili, Fransa, İsrail, Japonya, Kore, Hollanda, İspanya, İsveç ve İsviçre. Bu ülkeler arasında Amerika ve Çin gibi nüfusu ve tüketim seviyeleri yüksek olan ülkelerin olmaması, anket sonuçlarının ve buna göre hazırlanan önerilerin küresel geçerliliğinin ve kullanılabilirliğinin sorgulanmasına neden olabilir. Rapora destek olan ankette, kişilerin enerji, gıda, ulaşım, atık ve su tüketim davranışları sorulmuş ve sonuç olarak, doğru ekonomik teşvikler sağlandığında kişilerin çevreci ürünler yönünde karar vereceği ortaya çıkarılmış. Bulgular ayrıca, çevreci ürünler hakkında yapılan

pazarlama ve kamuoyunu bilgilendirme kampanyalarının da bu ürünlerin tüketimlerinde destekleyici rolü olduğunu ortaya koymuş.

Anketi yanıtlayanların %60'ının evlerinde yenilenebilir enerjiye erişimi olmaları durumunda daha fazla ödeme yapmayı kabul edeceği, benzinli araç yerine elektrikli araba için daha fazla ödeyebileceği ve %70'inin çevreyi korumanın ekonomik gelişime destek olduğunu düşünmesi ise, katılan ülkelerin gelişmişlik ve refah seviyeleri ile açıklanabilir. Raporda sözü geçen kullanım miktarına göre aşamalı su kullanım ücretleri, aşamalı atık geridönüşüm bedelleri gibi olgular ise, maalesef geliştirmekte olan ülkeler için bile henüz yabancı kavramlar.

Detaylı bilgi: <http://www.oecd.org>
Kaynak: http://www.oecd-ilibrary.org/environment/greening-household-behaviour_9789264181373-en

Karbon Hesaplamalarında “Yanıltan Rakamlar”

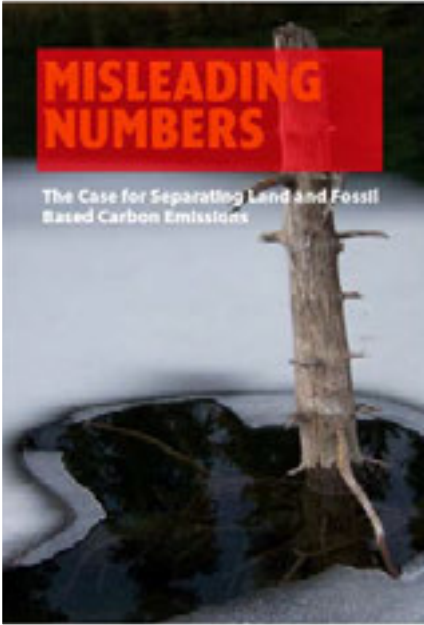
Adını tüm ormanlarda yetişen eğreltiotundan alan AB merkezli sivil toplum kuruluşu **FERN**, Ocak 2014'te karbon salımı ve ormanların karbon tutma hesaplamalarının eksik yanlarını ortaya koyup çözüm önerileri sunduğu “**Yanıltan Rakamlar**” (Misleading Numbers) adlı raporunu yayınladı.

Gerek haberlerde, gerek kamu politikalarında sıkça adı geçen “karbon”un her zaman doğru kullanılmadığına işaret eden rapor, aslında bu kavramın çok basit ve kolayca rakamsal karşılığı hesaplanan bir olgu olmadığına dikkat çekiyor. Buna ek olarak, ekolojik etkisi, hacmi ve süre olarak kalıcılığı bakımından fosil yakıtlardan salınan karbon

ile ağaçlar, bitkiler ve toprak tarafından tutulan karbonun aynı şey olmadığı ve bu nedenle aynıymış gibi karşılaştırılmayacağı da belirtiliyor. Bu nedenle, fosil yakıtlar sebebiyle salınan karbon ile aynı miktarda karbon tutması beklenen orman alanlarını koruyarak ve artırarak karbon offset yapma yöntemini de sorguluyor. Son zamanlarda, ormanlık alanların havadan görünümünün saptanmasının gelişen teknolojiler sayesinde ilerlediğini, fakat yeterli bütçe ayrılmasını nedeniyle orman ve ağaç verilerinin hâlâ %100 doğru olarak elde edilemediğinin vurgulandığı Rapor, bu anlamda karbon tutma hesaplamalarının tam anlamıyla yapılmasının şu anda imkânsız olduğunu öne sürüyor. Rapor, kurum veya kişilerin böyle bir hesaplama ile karşılaştıklarında, bunun “tahmini” olduğunu unutmamalarını ve kamu politikalarının ormanları korumak için daha fazla çaba göstermesini öneriyor. Raporunda ayrıca, karbon salımı ve tutma kavramlarının detaylı teknik yöntemlerle aktarıldığını da hatırlattım.

Detaylı bilgi: <http://www.fern.org>

Kaynak: http://www.fern.org/sites/fern.org/files/misleadingnumbers_full%20report.pdf

2014'te Dünyayı Bekleyen Riskler

Dünya Ekonomik Forumu (World Economic Forum) “Küresel Riskler 2014” (Global Risks 2014) adlı raporunu Ocak 2014'te yayınladı. Raporunda 2014 yılında tüm dünyayı etkilemesi beklenen 10 risk şu şekilde sıralanıyor.

- Önemli ekonomilerde finansal krizler
- Yüksek yapısal işsizlik
- Su krizleri
- Aşırı gelir farklılıkları
- İklim değişikliğine karşı mücadele ve uyumda başarısızlık
- Aşırı hava olayları sayısının artışı (seller, fırtınalar, yangınlar)
- Küresel yönetimde başarısızlık
- Gıda krizleri
- Büyük finansal kurumların başarısızlığı
- Şiddetli politik ve sosyal istikrarsızlık

Detaylarına bakıldığında, etkisi ve gerçekleşme olasılığı en yüksek olanların hepsi çevre sorunlarıyla ilgili olanlar. Yıllara göre risklerin çeşitlerinin değişimine bakıldığında da, çevresel risk faktörlerinin her geçen sene sayısının ve etkisinin arttığı görülüyor. Diğer risklere olan etkileri açısından yoğunluklara bakıldığında da, finansal krizler ve küresel yönetim konuları başı çekiyor. Bu da, gerek çevresel gerek sosyal risklerin etkisi ve gerçekleşme olasılığını azaltmak için bu iki konunun çözüme kavuşturulmasının önemini gösteriyor.

Raporunda, bu 10 riskin birbirleriyle bağlantılı olmalarının yanı sıra, sistematik etkileri nedeniyle küçümsenmemesi gerekliliği de belirtiliyor.

Detaylı bilgi: <http://www.weforum.org>

Kaynak: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalRisks_Report_2014.pdf

Kim Bu Bilinçli Elektrik Tüketicisi?

Biz uzun zamandır boşuna demiyoruz, “İklim Değişikliği, petrol kuyularında, kömür ocaklarında değil, ayakucumuzda başlıyor” diye. Prize taktığımız her cihaz, elektrik dolayısıyla karbon emisyonu salmaya başlıyor. Bunun çözümü de, ister kocaman kurumların yöneticisi olalım, isterse de kendi halinde evsel tüketiciler, kendi etkimizin farkında olmak. “Aramızda Elektrik Var” kitabıyla dikkatimizi çeken enerji danışmanı Figen Özer de benzer bir şey söylüyor: “Sistemle savaşmak sadece tüketiciyi yıpratır. Kazandıracak olan farkında olmaktır”. Peki, nasıl bilinçleniriz; tüketimimizi azaltabilir, yenilenebilir enerji kullanabiliriz?

Öncelikle kendinizi biraz tanıtır mısınız? Kimdir Figen Özer?

1984 doğumluyum ve üniversite son sınıfta enerji sektöründe başladığım çalışma hayatıma hâlâ enerji sektöründe devam ediyorum. Yıldız Teknik Üniversitesi İşletme mezunuyum ve üzerine MBA yaptım. 2005 yılında enerji piyasasına giriş yaptım ama bu süre zarfında sadece kurumsal şirketlerde çalışmadım, proje koordinatörlüğü ve kendime ait olup realize ettiğim projelerim de var. Danışmanlık tarafında çalıştıktan sonra şu anda regülasyon alanında çalışmalarına devam ediyorum.

Uzmanlık alanım serbest tüketiciler. Ancak konjonktürün yarattığı ve şirketlerin geniş kadrolarla istihdam ettiği satış temsilcilerinden olmadığımı altını çizmek isterim. Uzmanlık iddiası olan herkesin konuya ilişkin mevzuat hâkimiyeti, sektör bilgisi, işin operasyon tarafına dair bilgiye de sahip olması gerekiyor.

“Aramızda Elektrik Var” kitabı,

Haziran 2013'te, o dönemki EPDK Başkanı Sayın Hasan Köktaş'ın da değerli yorumu ile çıktı ve kitapçılarda yerini aldı. Yine aynı konuya ilişkin olarak **Farkındalık vs Farklılaşma** eğitimlerine devam ediyorum. Üniversitelerden güzel talepler geliyor, böylece ilgili zihinlerle ve gözlerle buluşmuş oluyoruz.

Geçtiğimiz sayıda kısa bir tanıtımını yaptık kitabımızın. Temel olarak bu çalışmayla, elektrik tüketicilerini bilinçlendirmeyi amaçladığımızı söylüyorsunuz. Peki, bilinçli bir elektrik tüketicisi ne demektir? Kimdir bu bilinçli tüketicisi?

Farkında olan ve doğru soruları sorabilen tüketicidir. Elbette, tüketici olarak hoşnut olmadığımız bir takım hususlar var. Ancak bir sistemle savaşmak sadece tüketiciyi yıpratır. Kazandıracak olan farkında olmaktır. Dahası güvenemiyoruz, oysa şüphe duymamız gereken durumlar olduğu gibi tüketici olarak bizim önyargılarımızdan

kaynaklanan güvensizlikler de mevcut. Haliyle farkındalık ne kadar yüksekse o kadar doğru ve yerinde sorular gelir, gelen cevaplarla birlikte sağlıklı bir rasyonel değerlendirme yapılabilir. İşte bu sağlıklı değerlendirmenin tüm detaylarını da kitapta aktarmaya çalıştım.

Avantajımızı koruyarak indirimli elektrik tedarik etmenin püf noktaları nelerdir? Ve işbirliği yapmak için doğru enerji şirketini nasıl seçebiliriz?

“Her şeyden evvel tüketicinin, halihazırda kendisine gelen elektrik faturasının kalemlerinin ve bu kalemlerin düzenlenmiş tutar ve oranlarının farkında olması gerekiyor ki yeni bir teklif önüne konduğunda mukayese yapabilsin”

Her şeyden evvel tüketicinin, halihazırda kendisine gelen elektrik faturası kalemlerinin ve bu kalemlerin düzenlenmiş tutar ve oranlarının farkında olması gerekiyor ki yeni bir teklif önüne konduğunda mukayese yapabilsin. Tedarikçisini değiştirdikten sonra da kontrol alanlarının farkında olmalı.

Sadece bu da değil.

Haklarının farkında olmalı, serbest tüketici yönetmeliği ve müşteri hizmetleri yönetmeliği dediğimizde, kendilerini ilgilendiren madde-

lerin de farkında olmalılar. Elbette ilk bakışta karmaşık ve anlaşılmaz gelebilir. İşte bu noktada seçecekleri şirketin varlığı çok önemli. Sorularına en doğru ve objektif cevapları aldıkları şirket, işbirliği için çok uygun olacaktır. Satış öncesinde daha hareketli olan, reklam ve tanıtım konusunda masraftan kaçmayan şirketler de değerlendirme potasına alınmalı ama tüketiciler albenisine kapılmamalı. Yüksek indirim oranları tüketici için mükafat görevi görmemeli, tüketici kazancını ve edineceği faydayı uzun vadede değerlendirmeli.

Tüketici için, yaptığı her ikili anlaşma tecrübe demek. Haliyle her noktadan öğrenmeli ve farkındalığını artırmalı.

Serbest tüketici artık kendi elektrik tedarikçisini seçebiliyor ama sanırım belirli bir sarfiyatın üzerinde olanlar. Kimler bağımsız olarak, elektrik tedarikçisiyle anlaşma yapabiliyor? Tek tek ev bazında olmasa bile site veya toplu yerleşim birimleri böyle anlaşmalar yapabiliyor mu? Neler sağlıyor tüketiciye bu tür anlaşmalar?

Elektrik tedarik edebileceği şirketi seçme hakkına sahip tüketicilere artık bilindiği üzere **serbest tüketiciler** diyoruz. Serbest Tüketici Yönetmeliği, bu konuya ilişkin detaylı bir düzenleme içeriyor. 2014 yılı itibarıyla yayımlanan Kurul Kararı uyarınca artık **yıllık 4500 kWh ve üzerinde elektrik tüketen herkes serbest tüketici sayılmakta**. Mevcut piyasa yapısında tüketiciler düzenlenmiş ulusal tarife üzerinden elektrik tedarik ediyorlar. Serbest tüketicilerin sahip olduğu avantaj ise bu tarifeye bağlı kalmadan daha indirimli fiyatlardan elektrik tedarik edebilir olmaları. Ancak bu alışveriş, dikkat edilmesi gereken hususları da barındırıyor. Zira Dimyat'a pirince giderken eldeki bulgurdan olma hikâyeleri de yok değil.

Son yasal düzenlemelerle artık yıllık 4500 kWh ve üzerinde elektrik tüketen herkes serbest tüketici sayılıyor. Dolayısıyla, ortalama aylık sarfiyatınız 130 TL'nin üzerindeyse, artık serbest tüketici olabilirsiniz ve elektriğinizi bir rüzgâr enerjisi şirketinden bile tedarik edebilirsiniz.

İşin bir de yenilenebilir enerji tedariki kısmı var. EKOIQ olarak işin bu tarafı da bizim için önemli çünkü böylece hem yenilenebilir enerji üreten şirketlere katkı sağlanabilir, hem tüketicinin bu konudaki bilinci artırılabilir, hem de karbon emisyonlarımızı düşürebiliriz. Bu konuda da görüşlerinizi alabilir miyiz?

Bu konu benim için de her zaman önem verdiğim konulardan olmuştur. Yazı yazdığım Gas&Power dergisinde de “**Elektrik Ticaretinde Yeşil Renovasyon**” başlıklı yazımda da dile getirmiştimm. Sadece yenilenebilir enerji kaynaklarından üretim yapan şirketler, ikili anlaşma rekabetine girip serbest tüketici peşine düştükleri zaman, diğer üretim kaynaklarından üretim yapan ya da paçal yapabilm şirketlere nazaran geride kalıyorlar. Bu durumda tüketicide yenilenebilir enerji kaynaklarından üretim yapan bir şirkete para kazandırma bakış açısı olsa, işte o aradaki teklif farkı kapanmış olacak. Elbette bu kapsamda bir sertifikasyon sisteminin

oluşturulması da hâlâ beklediğimiz düzenlemelerden biri. Böylece tüketici temiz enerji kullanımını belgelendirmiş, üretici için de temiz enerji konusu ticaret ayağında sübvansede edilmiş olacaktır.

Bir de kitapla paralel olarak bir internet sitesi hazırladınız: www.sizdebilin.com. Tüketiciler, okuyucular nasıl yararlanabilir bu siteden?

Bu siteyi, kendi blogum olan www.figenozer.com'a ilave olarak, kitap okurları ve tüketiciler ile interaktif bağlantıda kalmak için açtım. Bu site üzerinden, kitabı okumuş kişilerden çok güzel yorumlar ve geri dönüşler, edinmek isteyen kişilerden de talepler alıyorum. Site-de ayrıca konuya ilişkin makaleler de yer alıyor. Sitenin twitter adresinde (twitter.com/sizdebilincom) sektörel gelişmeleri paylaşıyorum. Yakında tüketiciyi ilgilendiren mevzuat yorumları ve daha çok sayıda makale yer alacak. Ancak şu sıralar kitabın 2. baskısının hazırlıkları ile haşır neşirim. Malum, dinamik bir

piyasa koşullarına sahibiz. Haliyle ihtiyaca yönelik olarak kitaba yeni bölümler ekledim. Farkındalık, farklılaşma ve mevzuat başlıkları altında yine çok faydalı olacağına inandığım satırlara aktardım düşüncelerimi. Merak edilen bir konu daha var ki siz sormadan söyleyelim; dili yine aynı olacak, sevdiğim o argüman ile, ciddi konular da sıkıcı olmadan anlatılabilir düsturuyla hazırlıyorum 2. baskıyı da.

Ekleme ve vurgulamak istedikleriniz...

Öncelikle kitabıma gösterdiğiniz ilgi için, röportaj davetiniz için teşekkür ederim. Konuya ilişkin vurgularımı bloglarımda, kitapta, Farkındalık ve Farklılaşma eğitimlerimde yapmaya devam edeceğim. Sizin sayfalarınızda da tüketiciler için özellikle vurgu yapmak istediğim husus, bir sisteme verilecek en güzel cevabın farkındalık olduğu gerçeği. Elektrik enerjisi bedeli, yaşam boyu sabit maliyetimiz. Haliyle tedarik sistemi de yüksek bir farkındalık seviyesi gerektiriyor. ○

KONFERANS 15 Nisan

AJANDANIZA NOT EDİN!

 @YEMetkinlik
#ekodesign2014

Detaylı bilgi ve sponsortluk için:

Yapı-Endüstri Merkezi
Etkinlikler Bölümü
0212 2667070
info@yemetkinlik.com

eko 2014 DESIGN

www.ekodesignkonferansi.com

YEŞİLİ UNUTUN, RENGİMİZ ŞEFFAF!

EKODesign, 7. yılında "**Yeşilli Unutun Rengimiz Şeffaf**" başlığı altında; her şeyin "**yeşil**", "**çevre dostu**", "**enerji verimli**", "**sürdürülebilir**", "**ekolojik**" sıfatlarıyla nitelendirildiği ve bu kavramların bulanıklaştırıldığı günümüzde katılımcılığın ön planda olduğu, çevreye zararı en aza indirilmiş ürünlerin üretildiği, ortak yaşam alanlarının korunduğu ve tasarlandığı kentlere sahip olabilmek için "**şeffaflık**" kavramını çevre, ekonomi ve toplum boyutlarıyla ele alacak.

Bu yıla kadar, 1.500'ü aşkın izleyici ile Türkiye'den ve Dünya'dan kendi alanlarında uzman, farklı disiplinlerden 68 konuşmacıyı YEM'de buluşturan EKODesign Konferansı 2014'e **davetlisiniz!**

Ana Sponsorlar

Yerel Yönetimler ve İklim Politikası

Kadıköy'deki metronun girişi deniz seviyesinden ne kadar yüksekte? Isı adası etkisine karşı ne yapacağız? Suyu evlere aktarırken mi kaybediyoruz? Bu ve benzeri sorular, yerel yönetimlerin iklim değişikliğine karşı savaşmanın yanı sıra uyum konusundaki çalışmalarının önemini de ortaya koyuyor.

Ülkemizde ve dünyada aktivizm açısından bakıldığında iklim değişikliği karşıtlığı, iklim değişikliğine sebep olan seragazi salımlarına karşı yapılan bir savaş olarak algılanıyor. Gelişmiş ülkelerde bu durum bir noktaya kadar anlaşılabilir, çünkü iklim değişikliğine sebep olan seragazılarını hem bugün hem de geçmişte en fazla atmosfere salmış olanlar bu gelişmiş ülkeler. Dolayısıyla iklim aktivizminin de bu salımların azaltılması konusuna yoğunlaşması beklenebilir.

Ancak burada unutulmaması gereken iki ana nokta var. Birincisi, ülkemizdeki iklim hareketleri genelde kendisine örnek olarak gelişmiş ülkelerdeki çevre hareketlerini alıyor. Bunun anlamı şu; uluslararası toplantılarda, basında ve sosyal medyada görülen küresel iklim aktivizmi seragazi salımlarının azaltılmasına yoğunlaşınca, ülkemizdeki çevre örgütleri de o konuyla ilgilenmeye başlıyor. Oysa gelişmiş ülkelerin özelde seragazi azaltımı konusuna ağırlık vermesinin sebebi ikinci ana noktada gizli. Bu ülkelerin büyük çoğunluğu ya kısa vadede iklim değişikliğinin getireceği problemlerden etkilenmiyor veya iyi şekilde

etkileniyor ya da maddi kaynakları nedeniyle olası problemlerin üstesinden gelebilmeleri az gelişmiş ülkelere oranla çok daha kolay oluyor. Bu sebepten de ülkemizde iklim değişikliğine karşı savaşılması gerektiği konuşulduğunda ilk olarak akla seragazi salımlarının azaltılması geliyor.

Oysa ülkemiz çoğu gelişmiş ülkenin aksine iklim değişikliğinden en fazla zarar görecektir. Birinde bulunduğu için, uzun vadede çabamızı seragazi salımlarımızı azaltmanın yanı sıra **iklim değişikliğinin etkilerine uyum sağlamak** yolunda da sarf etmemiz daha doğru olur. Bunu "istediğimiz kadar seragazi salımlarını azaltabiliriz, yeter ki kendimizi iklim değişikliğinden koruyalım" şeklinde anlamamamız gerekiyor. Uzun vadede seragazi salımlarını azaltacak düşünce yapıları zaten ekonomik anlamda da bizleri güçlendirir. Bu sebepten özellikle enerji üretiminde yenilenebilir enerjinin payını artırmak, durum ne olursa olsun en akılcı çözümdür. Ama gene de unutulmaması gereken en önemli konu, insanlık, bugün, tüm seragazi salımlarını yok etmeyi kafasına koysa dahi bunu gerçekleştirebilmenin zaman alacağı ve bu zaman süresince de iklim değişikliğinin kötü sonuçlarının her geçen gün artacağıdır.

Bunlar göz önüne alındığında devletimize düşen önemli görevlerden biri de, iklim değişikliğinin etkilerine uyum sağlanması için gerekli önlemlerin alınmasının koordinasyonu olacaktır. Ama hepimizin bildiği gibi coğrafi koşullardan dolayı iklim değişikliğinin etkileri ülkemizin her bölgesinde benzer şekilde ortaya çıkmayacaktır. Bu sebeple de ortaya çıkacak etkilere karşı alınacak önlemler de her bölge için farklı olacaktır. Bu farklılık iklim değişikliğine uyum konusunda en önemli sorumluluklardan birini yerel yönetimlere vermektedir.

Su Havzalarında Yapılaşma Yaparsanız...

İklim değişikliğinin şehirler için getireceği risklerin başında içme suyu sorunu geliyor. Her ne kadar günümüzde su sorunu dediğimizde aklımıza İstanbul ve Ankara gibi büyük şehirler gelse de, bu sorun tüm şehirler için geçerli. Büyük şehirlerin su sorununun giderilmesi ilk bakışta yerel yönetimlerin çaba-

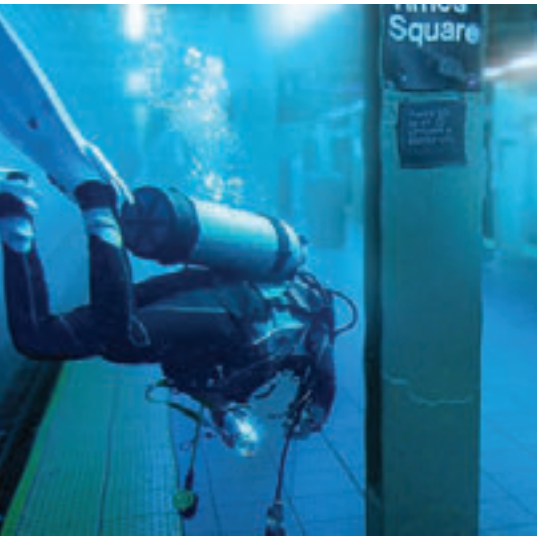

Prof. M. Levent KURNAZ
Boğaziçi Üniv.
Fizik Böl. ve Mercator/IPM
Araştırmacısı
mlkurnaz@gmail.com

Alttaki fotoğrafta Sandy Fırtınası sonrası New York metrosunun hali görülüyor. İstanbul Kadıköy'deki metronun girişinin deniz seviyesinden sadece bir metre yüksek olduğunu bilmek, kent sakinlerini tedirgin etmeye yeterli aslında...

sını aşan bir boyutta görünse de, su sorununun temelinde **şehrin su havzaları üzerindeki yapılaşması** yatıyor. Şehirlerin genişlemesi sırasında yapılacak yerel imar planlarında şehirlerin gelecekteki su ihtiyacını da dikkate alacak şekilde bir genişleme planı yapılması mutlak bir gereklilik.

Ayrıca suyun önemli bir kısmı da, biriktirme noktasından evlere gelene kadarki kaçaklarla kayboluyor. Altyapı sistemlerinin geliştirilerek kaçakların önlenmesi ve suyun daha verimli kullanılması da yerel yönetimlerin bu konudaki becerisine bağlı.

İklim değişikliği deniz seviyesinde de yükselmeye neden olacaktır. Bu özellikle **kıyı kentlerimiz için büyük bir risk faktörü** oluşturuyor. Örnek vermek gerekirse, **İstanbul Kadıköy'deki metronun girişi deniz seviyesinden sadece bir metre yüksekte**. Yakın gelecekte kuvvetli bir lodos fırtınasına eşlik eden deniz seviyesindeki yükselme tüm metro sisteminin suyla dolmasına neden olabilir. New York şehri hâlâ Sandy Kasırgası'ndan sonra metro sistemine dolan suyun tahliyesiyle uğraşıyor.

İklimin değişmesinin getireceği bir başka sorun, uzun kuraklıkların ardından gelecek şiddetli yağışlar olacaktır. **Ayamama Deresi**'ndeki kayıpların ardından Sayın Topbaş yaşananları iklim değişikliğine bağlayarak bu konuda alınacak önlemler konusunda güçsüz olduklarını anlatmaya çalışmış olsa da, yerel yönetimlerin bu konudaki hazırlık çalışmalarını artırmaları mutlak bir zorunluluk.

Özellikle sıcak yaz aylarında **151 adası** halini alacak olan şehirlerde soğutma gereklerine bağlı olarak elektrik ihtiyacı da artacaktır. Her ne kadar elektrik sağlama görevi yerel yönetimlerin olmasa da ulusal ağda olabilecek aksaklıkların yerel ölçekte giderilmesi amacıyla yerel yenilenebilir kaynaklara destek sağlanması da yakın gelecekte yerel yönetimlerden beklenecektir.

Son olarak her ne kadar hoşumuza gitmese de aşırı iklim olaylarının fazla uzak olmayan bir gelecekte sıklıklarını artırması bekleniyor. Sıklığı artan bu olayların başında **sıcak hava dalgaları** geliyor. 2003 yılında Paris'teki sıcak hava dalgasında 18 bin kişi hayatını kaybetti. Benzer durumların ülkemizde de görülme riski kuvvetli olduğundan yerel yönetimlerin bu konuya önem vermeleri gerekiyor. Hastaneler Sağlık Bakanlığı'nın sorumluluğunda olsa da, karşılaşmak istemediğimiz ölüm vakalarında gerekli hizmetlerin verilmesinin sorumluluğu yerel yönetimlere düşüyor.

Gördüğümüz gibi su havzalarının korunmasından **cenaze hizmetlerinin verilmesine** kadar pek çok çalışma yerel yönetimlerin yetki alanına giriyor. Yeni kanunla birlikte sorumluluk bölgeleri iyice artan yerel yönetimler, iklim değişikliğiyle birlikte daha da büyük zorluklar yaşamaya hazır olmalıdır. Bu zorluklar üstesinden gelinemeyecek problemler değildir, yalnız bunların kuvvetli birer ihtimal olduğunun bilincine varılarak hazırlık yapılması gerekiyor.

The image shows a close-up of a computer screen displaying the World Economic Forum logo. The logo consists of the words "WORLD ECONOMIC FORUM" in a bold, sans-serif font, with a blue circular graphic element around the text. The background is a blurred view of a website with navigation links like "Contact", "Login", "Blog", and "Reports".

İklim Değişiyor;

Ya Davos'un İklimi?

Dünyaya iktisadi ve siyasi olarak yön veren önemli otoritelerin her yıl buluştuğu Davos Dünya Ekonomik Forumu, 22-26 Ocak tarihlerinde düzenlendi. Birçok oturumda "Ekonomik kalkınma" ve "İklim değişikliğine uyumun" birlikte yürütülmesi konusu gündeme gelse de, net adımları ortaya koyacak ezber bozucu söylemler hâlâ ortada görünmedi.

 İlge KIVILCIM,
ikivilcim@ikv.org.tr

Mevcut iklim değişikliği sorunu, sadece BM nezdinde yapılan konferansların oluşturduğu birkaç haftalık gündem haberleriyle hatırlanabiliyor. Etkileri hatırlandığında, iklim değişikliğinin, "görünen köy kılavuz istemez" ifadesini doğrular niteliğe kavuşması, artık bilenen bir gerçek ki, dünya liderlerinin bir araya geldiği bu seneki **Davos Dünya Ekonomik Forumu**'nda, iklim değişikliği oldukça sık tekrarlandı. Büyük

ekonomilere sahip ülkelerin liderlerinden, "ezber bozan" türden söylemlerin duyulmadığı oturumların önemli bir kısmını, ekonomi konularına serpiştirilmiş, sürdürülebilir kalkınma modelleri, yeşil büyüme ve iklim değişikliği oluşturdu. İklim değişikliğinin böylesi önemli bir zirvede sıkça dile getirilmesi önemli. Ancak şu da biliniyor ki, "ekonomik kaygıların" yoğun olarak sürdürüldüğü BM nezdindeki iklim değişikliği müzakere ortamının yansımaları

ve **ülkelerin kırmızı hatları** fazla-
ca belirgin. Ekonomik nedenlerin
yarattığı tıkanıklıklardan ziyade,
çözümü siyasi temele dayalı olarak
hükümetlere bırakanların sayısı da
giderek artıyor.

Davos'ta 30'dan fazla oturumun konu-
susu iklim değişikliğine ayrıldı. BM
Genel Sekreteri **Ban Ki-Moon**, Ame-
rikalı siyasetçi ve Nobel Barış Ödü-
lü sahibi **Al Gore**, Microsoft Kuru-
cusu **Bill Gates** ve Dünya Bankası
Başkanı **Jim Yong Kim** gibi önemli
isimlerin katılımlarıyla gerçekleşen
oturumlar dikkat çekti. "**Ekonomik
kalkınma**" ve "**iklim değişikliğine
uyumun**" birlikte yürütülmesi mese-
lesi pek çok platformda temel konu
olarak tartışıldı. Düşük karbonlu
ekonomiye geçişin ve yeşil fonların
önemi dışında, uyum çalışmalarında
fakir ülkelere sağlanacak ve en
önemlisi "işlevselliğe kavuşmuş" fi-
nansal bir mekanizmanın "temini",
her zamanki gibi bu ülkelerin temel
argümanıydı.

Panelistlerden gelen hemen he-
men aynı çözüm önerileri, 2014
Davos'unu diğerlerinden farklı gös-
termedi. BM Genel Sekreteri Ban
Ki-Moon'un "**küresel vizyon**" ek-
sikliğini vurgulaması ise, Davos'un
özetini sunuyordu aslında.

Küresel Risk Raporu (Global Risks Perception Survey 2013-2014)

- 1 Büyük ekonomiler
- 2 İstihdam
- 3 Su
- 4 Gelir eşitliği
- 5 İklim değişikliği (uyum ve azaltım)
- 6 Aşırı hava olayları
- 7 Küresel yönetim
- 8 Gıda
- 9 Finans kurumları/sistemi
- 10 Siyasi ve sosyal istikrar

Bu arada Davos Zirvesi sırasında
Dünya Ekonomik Forumu tarafın-
dan açıklanan 2014 Küresel Risk
Raporu (Global Risks 2014) da,
önümüzdeki dönemlerde en büyük
tehditlerin sıralamasını veriyor:
Büyük ekonomiler, gelir eşitsizliği,
istihdamda görülebilecek sorun-
lar belirgin. Su, iklim değişikliği
ve gıda krizi gibi sorunlar da risk
sıralamasında ilk onda yer alıyor.
Bu durum, aslında bizlere geniş bir
yelpazeye yayılmış entegre sorunlar
zincirini de gösteriyor.

İklim değişikliğine uyum çalışma-
larının önemine ilişkin bilimsel ve-
riler de incelenmeye değer. Dünya
Bankası'nın verilerine göre, sadece
gelişmekte olan ülkelerin iklim de-
ğişikliğine uyum çalışmaları için
önümüzdeki 40 yıl içinde yıllık 100
trilyon dolar yardım yapılması gere-
kecek (Dünya Bankası, 2010).

Davos'ta Afrika, Su ve Gıda

Sıcaklık ve kuraklığın su kriziyle be-
raber tarımdaki üretimden, sağlığa
ve gıda krizine kadar uzanan sorun-
ları beraberinde getirdiği biliniyor.
İklim değişikliğinin en belirgin et-
kileri arasında olmaya başlayan su
ve gıda krizine yönelik Davos'taki
oturumların önemli diğer başlığını
Afrika'nın geleceği tartışmaları oluş-
turdu. "Küresel Gıda Güvenliği"ne
yönelik oturumda verilen ortak
mesajda, yeni küresel standartların
uygulamaya konulması gerekliliği
üzerinde duruldu. Tarımsal faaliyet-
lerin yerel halk tarafından yapılıyor
olmasıyla beraber, gıda merkezi ol-
ması sebebiyle Afrika'ya daha fazla
önem verilmesi gerektiği mesajı açık
bir şekilde verildi. Afrika'nın çeşitli
yerlerinde, dünyanın her yerinden
gönüllü olarak çalışan STK'larm,
yerel halka arazi kullanımının ve
su yönetiminin nasıl yapılacağına
dair bilgi veren programları mev-
cut. Özellikle kuzey ülkelerinden
gelen yardımlar öne çıkıyor ancak
Afrika'nın iç dinamiklerinden dolayı

gelişen ve hükümetlerin bir türlü el sıkışamadığı çalkantılı siyasi ortamın varlığı da söz konusu.

Paris'e Bir Kala, İki Önemli Zirve

Bu arada, küresel bir iklim anlaşma metninin hazırlanması için geri sayım da sürüyor. Bilindiği gibi, Kyoto Protokolü 2020 yılına kadar uzatıldı ancak ömrü çok uzun değil. Hele de Protokol'ün tüm ülkeleri kapsayan bir yapıdan uzak olmasına yönelik eleştiriler sürekli güncellenirken, Kyoto-sonrası küresel iklim politikasını şekillendirecek yeni anlaşma taslağının genel hatlarının 2014 yılında kabul edilmesi şart. Nitekim, Ban Ki-Moon, **23 Eylül 2014** tarihinde New York'ta düzenlenecek **İklim Zirvesi**'nin haberini de Davos'ta verdi ve ilgili tüm taraflara katılım çağrısında bulundu. BM'nin bir bakıma yılsonu gerçekleşecek

Davos'ta 30'dan fazla oturumun konusu iklim değişikliğine ayrıldı. BM Genel Sekreteri Ban Ki-Moon, Nobel Barış Ödülü sahibi Al Gore ve Microsoft Kurucusu Bill Gates gibi önemli isimlerin katılımlarıyla gerçekleşen oturumlar dikkat çekti.

Kim Ne Söyledi?

"Küresel vizyon eksikliği var. Sivil toplumu, liderleri ve iş dünyasını küresel vizyon oluşturmak için birlikte çalışmaya davet ediyorum"

Ban Ki-Moon, BM Genel Sekreteri

"Uluslararası eylemler kadar bölgesel ve yerel çözümler de gerekli. Şimdi eylem istiyoruz"

Ngozi Okonjo-Iweala, Nijerya Finans Bakanı

"Şirketler, iklim risklerine karşı, emisyonları azaltıcı yeşil fonlamayı teşvik eden seçenekler sunmalı"

Jim Yong Kim, Dünya Bankası Başkanı

"Kalkınma programları ve sağlanan fonlamalar giderek artıyor. Araştırma ve kalkınma programları, kullanılan enerjinin düşük emisyonlu olmasına yardımcı olmalı."

Bill Gates, Microsoft Kurucusu

"İşsizlik ve gelir eşitsizliği artıyor"

Angel Gurría, OECD Genel Sekreteri

"Her yıl dışarıdan 1 trilyon Avro değerinde fosil yakıt ithal ediyoruz. Verdiğimiz hedeflerle, AB'de rekabet gücünü ve istihdamı artıracamıza inanıyoruz.

Büyüme ve emisyon azaltım çalışmaları uyumlu işleyebilir. Biz bunu kanıtıyoruz"

José Manuel Barroso, Avrupa Komisyonu Başkanı

"Ortam giderek siyasi çıkmaza dönüşüyor. Çözüm, siyasi eylemde"

Al Gore, Amerikalı Siyasetçi, Nobel Barış Ödülü sahibi

"İklim değişikliği bir problem değil; iş dünyası için bir fırsattır. Sadece hükümetlerden çözüm beklenmemeli."

Paul Polman, Unilever CEO'su

61 Ülkenin İklim Değişikliğine Uyum Performansları, 2013 Yılı Endeksleri

Sıra	Ülke	Puan	Durum
1	*		Çok iyi
2	*		Çok iyi
3	*		Çok iyi
4	Danimarka	72.61	İyi
5	İsveç	69.37	İyi
6	Portekiz	67.81	İyi
7	İsviçre	67.61	İyi
8	Almanya	67.54	İyi
9	İrlanda	67.48	İyi
---			Orta
24	Hindistan	60.77	Orta
---			Orta
33	Brezilya	58.20	Orta
---			Orta
43	ABD	53.51	Çok zayıf
44	Polonya	52.47	Çok zayıf
---			Çok zayıf
47	Japonya	52.10	Çok zayıf
---			Çok zayıf
56	Rusya	46.65	Çok zayıf
57	Türkiye	46.60	Çok zayıf
58	Kanada	45.16	Çok zayıf
---			Çok zayıf
61	S.Arabistan	26.90	Çok zayıf

(Not: Verilerde dünya genelinde kusursuz ülke performansının olmadığı vurgulanıyor)
Germanwatch&CAN
(Climate Action Network Europe)

Peru'daki 20. Taraflar Konferansı (COP20) öncesinde siyasi iradeyi canlı tutmaya çalıştığı görülüyor.

AB: Liderlik

Davos'ta genel anlamda ekonomik ve mali konulardaki risklerin henüz aşılanmadığının altı çizildi. Spesifik başlıklı raporların verilerinde ekonomi ağırlıklı risklerin çoğunlukta olduğunu görmek mümkün. Oturumlarda AB'nin öne çıktığı başlıklar, ekonomik kriz ortamındaki yavaş iyileşmeler üzerinden AB'nin rekabet edebilirliği ve iklim değişikliği politikalarında sergilediği son dönemdeki konumu oldu. Avrupa Komisyonu Başkanı José Manuel

Barroso yaptığı açıklamada, ekonomik krizin yarattığı endişelerin normal olduğunu ancak AB olarak emisyon azaltım çalışmalarıyla büyümenin uyumlu bir şekilde geliştirilebileceğini kanıtladıklarını ifade ediyor. Barroso, 2050 yılının hedefi olan %80-95 oranındaki emisyon azaltımının yakalanması için AB olarak iddialı bir hedef konulması gerektiğini savunanlar arasında.

AB'nin iklim ve çevre koruma politikalarındaki lider konumu devam etmekle birlikte, bu konumu aslında Birliğe ciddi boyutta baskılar yüklemiş durumda. Nitekim bu durum, 2009 Kopenhag Zirvesi'nde hissedilmişti. Önemli olan kısım, "iddialı hedefler" ancak "yetersiz sonuçlar" ikilemini yaşamış bir AB profiline yakın olabileceği düşünülen, AB'nin 22 Ocak 2014 tarihinde açıkladığı ancak henüz kabul edilmeyen **2030 hedefleri** tartışılmaya devam ediyor (1990 yılına göre %40 emisyon azaltımı, %27 yenilenebilir enerji kullanımı). 2030 paketinin Mart ayında tekrar gündeme alınacağını hatırlatalım. ○

Sürdürülebilirlik Akademisi'nden Perakende Dünyasında Sürdürülebilirlik Açılımı

İş dünyasını geleceğin ekonomisine hazırlamak amacıyla çalışmalar yapan Sürdürülebilirlik Akademisi 2014 yılında yapmayı planladığı çalışmalar kapsamında perakende sektörü ve tüm paydaşları için kapsamlı projeler içeren "Sürdürülebilir Perakende" çalışmalarına başlıyor. Türkiye perakende sektörü, perakende ticareti oluşturan tüm kategorilerinde 300 milyar dolara yakın ciro, 365 bin mağaza, 3,8 milyon kişilik istihdam, 25 milyon metrekare satış alanı büyüklüğüyle Türkiye ekonomisinin en dinamik sektörleri arasında yer alıyor. Bu veriler ışığında sektörün, geleceğin ekonomisine hazırlanması, global markalarının sayısının artması, sürdürülebilir satış alanları ve sürdürülebilir ürün ve hizmetler sunması hedefi ile sektörün bilgi paylaşım çalışmaları yapıl-

maya başlanacak.

Perakende sektöründe yer alan firmaların, global marka olma hedeflerini gerçekleştirebilmeleri için, sürdürülebilir bir büyüme gerçekleştirmeleri ve geleceğin ekonomisine hazırlanmaları gerektiği açık. Akademi bu hedef doğrultusunda; sektörde var olan veya olabilecek fırsatların ve risklerin değerlendirilmesi, perakende dünyasında yeni yol haritalarının çizilmesi amacıyla çoklu-paydaş buluşmaları düzenlemeyi planlıyor.

Perakende Markalarının Sürdürülebilirlik Stratejileri Tartışılıyor

Sürdürülebilir Perakende çalışmalarının önemli bir buluşması da, 28-29 Mayıs'ta Swissotel The Bosphorus'ta **Sürdürülebilir Pera-**

kende Konferansı ile gerçekleşecek. Organizasyonda, değişen müşteri davranışlarından sürdürülebilir marka yaratmaya, pazarlama ve iletişim stratejilerinden sürdürülebilir tüketime, sürdürülebilir ürün ve hizmetlerden yeşil ve enerji verimli satış alanlarına, tedarik zinciri yönetiminden inovasyona kadar perakende markalarının tüm sürdürülebilirlik stratejilerinin temel konuları paylaşılacak.

Güçlü markaların müşteri ile buluşacağı sürdürülebilir satış alanları oluşturma kapsamında mağaza ve AVM'lerin satış alanlarının sürdürülebilirlik stratejisi hedefleri ile tasarlanması, işletilmesi, enerji verimliliğinin sağlanması, su ve atık yönetim stratejileri gibi konular da tüm yönleri ile tartışılacak.

www.surdurulebilirperakende.com

Karbon Avcıları Çalışmaları Devam Ediyor

Sürdürülebilirlik Akademisi Karbon Avcıları, "Türkiye'nin Su Ayakizi" basın toplantısının karbon ayakizini de sildi.

WWF-Türkiye tarafından T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile işbirliği ve Unilever

ile OMO'nun desteği ile hazırlanan "Türkiye'nin Su Ayakizi" basın toplantısı, 12 Şubat'ta gerçekleşti. Proje kapsamında hazırlanan raporla; ülkemizin toplam su ayakizinin yanı sıra doğrudan ve dolaylı su kullanımı, sektörlerin su ayakizi ve suyun ekonomi içerisindeki rolü de ortaya konuldu.

Sürdürülebilirlik Akademisi'nin de katılımı ile gerçekleşen toplantıda, Akademi'nin üniversiteli gönüllüleri katılımcılarla birebir iletişime geçerek toplantının karbon ayakizinin ölçülmesinde aktif rol aldılar.

Karbon Avcıları nedir?

Sürdürülebilir iş modellerine geçiş sürecinde ana aktörlerden birini oluşturan üniversiteler, Karbon Avcıları

Projesi'ne farkındalık yaratma, bu bilinci yaygınlaştırma ve etkinliklerde açığa çıkan karbonu hesaplama kapsamında destek sağlıyor. Proje kapsamında üniversite işbirliklerimiz üniversite öğrencilerinden oluşan Karbon Avcıları Takımı bünyesinde somut olarak şekilleniyor.

Çalışmalarını sürdürürken çevreye karşı sorumluluğunun farkında olarak, kurumun tüm etkinliklerinin karbon ayakizini silmekten ileriye gitmeyi, karbon ayakizi konusundaki farkındalık seviyesini artırmayı ve bu bilinci geniş kitlelere yaygınlaştırmayı hedefleyen Sürdürülebilirlik Akademisi, bu hedefler doğrultusunda üniversitelerin yanında **Ege Orman Vakfı** ile de işbirlikleri gerçekleştiriyor.

Semra Sevinç
Sürdürülebilirlik Akademisi
Yönetim Kurulu Üyesi
ssevinc@surakademi.com

Perakende Sektörü ve Sürdürülebilir İş Modelleri

Geçtiğimiz günlerde Amerika Perakende Derneklerinden RILA - 65.000 satış noktası ve üye toplam cirosu 1,5 trilyon dolar- 2014 yılında üyelerine yön ve yol göstermek amacıyla Sürdürülebilir Perakende Raporu'nu yayınladı.

Perakende sektörünün sürdürülebilirlik hedeflerini ve bu hedefler ile ilgili yol haritalarını oluşturan rapor, ülkemiz perakende sektörü ve sektörün tüm paydaşları için de oldukça önemli noktaları içeriyor. Türk perakendecilerinin global arenada büyüme hedefleri var. Türk markaları uluslararası marka hedefleri doğrultusunda başarılı çalışmalar yapıyor. Peki, Sürdürülebilir Perakende Raporu neler içeriyor? Araştırma sonuçlarından öne çıkanları sizinle paylaşırken Türk perakende sektörü ile ilgili bilgileri de paylaşmak istiyorum.

Sürdürülebilir Perakende Raporu altı önemli konuya dikkat çekiyor; Perakende firmalarında sürdürülebilirlik ekiplerinin sayıları artıyor. Kurumların organizasyon şemalarında yeni kadrolar ve görev tanımları ortaya çıkıyor. Kısaca bugün artık perakende sektörünün büyük oyuncularının organizasyon şemalarına baktığımızda **CSO** veya **Sürdürülebilirlik Yöneticisi** gibi pozisyonları görüyoruz.

Gelişmiş ülkelerde pek çok perakende şirketi, iki veya üç yılda yatırım bedelini geri ödeyen sürdürülebilir iş modellerine yatırım yapmaya başladılar.

Perakendecilerin sürdürülebilir iş modellerine yönelik çalışmaları artıyor. Bu alanda yaptıkları çalışmalar markaların farklılaşmalarını sağlıyor.

Gelişmiş ülke perakendecilerinin önemli bir bölümü ekonomik ve çevresel sürdürülebilirlik hedefleri doğrultusunda enerji, su, malzeme kullanımı ve atık geridönüşümüyle ilgili ölçümler yapmaya başladı. Yenilenebilir enerji kullanımı, atık yönetimi, su yönetimi, kimyasal kullanımı ile ilgili yeni stratejiler ve

yal haritaları belirlemeye başladılar.

Perakende sektöründe markalara ve iş sahiplerine sürdürülebilir marka stratejileri ve iş modellerine geçişle ilgili baskıların, çalışanlardan, rakiplerden, müşterilerden ve yasa koyucudan geldiği gözlemleniyor.

Perakende sektöründe başarılı olabilmek ve büyüyebilmek için iş modelleri ve marka stratejilerini bu hedefler doğrultusunda oluşturmak gerekiyor.

Yukarıda belirtilen konulardan sonra kendimize dönelim...

Türkiye perakende sektörü 300 milyar dolara yakın ciro ve 3,8 milyon kişilik istihdamı ile Türkiye ekonomisinin en dinamik sektörleri arasında yer alıyor. Türkiye ekonomisi için böylesine büyük önem taşıyan perakende sektörüne yakından baktığımızda sektör üyelerinin sürdürülebilirlik, sürdürülebilir marka ve iş stratejileri hakkında neler görüyoruz?

Birincisi, Türk perakende markalarının patronlarının ajandalarında sürdürülebilir iş ve sürdürülebilir marka stratejilerinin maalesef üst sıralarda yer almadığını söylemek çok yanlış olmayacak. Özellikle 2014'ün ilk günlerinde yaşanan döviz artışı ile birlikte ekonomik sürdürülebilirlik için en önemli konular döviz kiralama bedelleri, yurt dışından alınan ürünlerdeki fiyat artışları oldu. Kârlılığını devam ettirmek isteyen kurumların organizasyon şemaları ve yeni fonksiyonlar ile ne kadar ilgilenebilecekleri konusunda çok iyimser olamayacağım. 2013 yılı itibarıyla perakende şirketlerinin organizasyonlarına baktığımızda henüz organizasyon şemalarında sürdürülebilirlik yöneticisi veya sorumlusu unvanını taşıyan kişileri güçlü bir Türk perakende markası dışında görmüyoruz. Bu fonksiyonu görev tanımına eklemiş yöneticilerin varlığından henüz haberdar olamadık.

İkinci olarak, perakende sektörü yöneticilerinin ajandalarında sürdürülebilir

iş modelleri üst sıralara taşınmalı. Niye mi? Global pazarlarda uzun süreli oyuncu olmak istiyorlar ise, sürdürülebilirliği yalnızca bir sosyal sorumluluk ve çevre kısır döngüsünde bırakmayıp, yeni ekonominin en önemli kuralı olan bu yönetim modelini ajandalarına eklemeleri gerekiyor. Değişen oyunun kurallarında ilk sırada işinizin kârlılığı ile birlikte, toplumsal gelişime katkılarını göz önünde bulundurmalısınız.

Sürdürülebilir perakendecilik konusunda iyi bir örnek ile yazımı tamamlamak istiyorum. Bu örnek **Migros**. Güçlü gıda perakendecisinin sürdürülebilir perakende markası stratejisine baktığımız zaman neler görüyoruz?

Migros müşteri odaklı yaklaşımları ile işinin kalbine tüketiciyi koyduğunu çok büyük bir açıklıkla gösteriyor. Yeni müşterinin beklentisi olan daha iyi, daha sağlıklı, çevresel ve toplumsal duyarlılığı olan markaları satın alma isteğini bu markaları raflarına taşıyarak karşıladığını gözlemliyorum. Markanın ürün satın alım kriterlerinin sürdürülebilirlik ilkeleleriyle oluşturulup oluşturulmadığı, bu konuda markanın bir değerlendirme kriterlerine sahip olduğunu netlikle söylemem mümkün değil. Diğer taraftan Migros'un sürdürülebilir iş stratejisinin bir parçası olduğunu düşündüğüm, markalı ürünlerde oluşturduğu kategorilerle, **iyi tarım** ve **organik ürün** çalışmaları da var. Sürdürülebilir perakendenin önemli bir ayağını oluşturan satış noktalarının tasarım ve işletiminin gerek bireyi, gerekse de çevreyi düşünerek verimli bir şekilde tasarlanması da yaptığı diğer çalışmalar olarak görülebilir.

Perakende sektöründe üründen hizmete, mağazadan AVM'ye, üretimden lojistiğe, marka stratejilerinden iletişime kadar tüm aşamalarda sürdürülebilir iş modellerine geçmek çok büyük önem taşıyor. Gelecek günlerde değişim ve dönüşümü paylaşmak dileğiyle...

Nilgün Özkan: “Sürdürülebilirlik Tercih Değil, Sorumluluk”

İnsanoğlu ve kızının dünya yüzeyindeki yolculuğu ve mobilitesi giderek artıyor. Tabii koşul olarak toplam karbon emisyonuna ve dolayısıyla iklim değişikliğine etkisi de... Bu hareket seferberliğinin önemli bir bölümü de, insanlık tarihinin en büyük buluşlarından biri olan tekerlek üzerinde gerçekleşiyor. Peki, o ilkel tekerlekten bugünün modern lastiklerine uzanan yolda, üretici firmalar neler yapıyor? Türkiye'nin önemli lastik üreticilerinden Brisa'nın İnsan Kaynakları ve Kurumsal Gelişim Direktörü Nilgün Özkan, sürdürülebilirlik çalışmalarını EKOIQ'ya anlattı.

Brisa olarak sürdürülebilirlik konusunda uzun zamandır, çalışmalar yürütüyorsunuz. Bu süreçte neler başardınız? Nerelerden nerelere geldiniz?

Brisa'da sürdürülebilirlik başlığı altında toplanabilecek çalışmalar, uzun yıllardır güçlü iyileştirme hedefleri ve projelerle yürütülüyor. Kurumsal sürdürülebilirliğin yönetilmesinde bütüncül yaklaşımımıza temel oluşturacak sistemleri iyileştirmek hedefiyle, 2011 yılında yönetim süreçlerimizi gözden geçirdik ve mevcut uygulamalarımızın yanında bir dizi dönüşüm projesini başlattık.

Sürdürülebilirlik konularını yapısal bir çerçevede yönetmeyi sağlayan **Brisa Sürdürülebilirlik Yönetimi Projesi**'nin yanında, strateji belirleme, yönetim süreçlerini tüm çalışanların işinin parçası haline getirerek motivasyonu yüksek ekipler oluşturmayı hedefleyen **Brisa Strateji Evi Projesi**'ni, **Süreç Yönetim ve Proje ve Portföy Yönetimi** projelerini yürütüyoruz. Bu yapılarla risk, inovasyon ve sürdürülebilirlik kavramlarını tüm süreçlerin ve kararların parçası haline getirmeye çalışıyoruz.

Sürdürülebilirlik projesi kapsamında yaptığımız çalıştaylar ve uyguladığımız paydaş anketleriyle Brisa için sürdürülebilirlik tanımını, sürdürülebilirlik konusundaki risk ve fırsatları belirledik ve mevcut şirket stratejilerini sürdürülebilirlik açısından değerlendirdik. Sürdürülebilirlik Yaklaşımımızı üç temel başlıkta topladık: Çevresel, toplumsal ve ekonomik sürdürülebilirlik. Tüm operasyonel süreçlerimizi bu doğrultuda şekillendirmeye ve yönetmeye çalışıyoruz.

Peki, bu genel çerçevede altında neleri hayata geçiriyorsunuz?

Bu başlıklar altında yaptığımız çalışmalara örnek verecek olursak, çevresel sürdürülebilirlik alanında WWF-Türkiye (Doğal Hayatı Koruma Vakfı) ile birlikte başlattığımız **“Turnalar Hep Uçsun”** Projesi kapsamında Anadolu’daki turna neslinin devamını sağlayarak, biyoçeşitliliğe katkıda bulunmayı amaçlıyoruz. Üretim süreçlerimizde kullandığımız enerjiyle doğal kaynaklardan tasarruf sağlamak ve karbon salımını düşürmek için büyük çaba sarf ediyoruz. Ayrıca daha düşük yakıt tüketimi sağlayan yuvarlanma direnci düşük lastiklerimiz ve lastik kaplama gibi çevrenin korunmasına katkı sağlayan ürünlerimiz bulunuyor.

Toplumsal sürdürülebilirlik alanında ise eğitime katkımızı ortaya koyduğumuz **“Brisa Mensupları Öğrenimi Destekleme Derneği”**; emniyetli sürüşe ve toplum sağlığına katkı sağladığımız **“Lassa Yola Sağlam Çık”** ve kültürel bir değer olan **“Brisa Müzesi”** ön plana çıkan çalışmalarımız arasında yer alıyor. Ayrıca 1978 yılında kurulan spor kulübümüz **Brisaspor** ile hem bisiklet sporunun hem de çevreci bir ulaşım aracı olan bisikletin yaygınlaşmasına destek olmayı hedefliyoruz.

Büyük önem verdiğimiz ekonomik sürdürülebilirlik kapsamında da, ürün ve hizmet markalarımıza yatırım yapıyor ve tüm paydaşlarımız için değer yaratmaya devam ediyoruz. Bu noktada, risk yönetimi uygulamalarımız ve şeffaf yönetim ilkelerimiz de yatırımcılarımız başta olmak üzere tüm paydaşlarımıza güven veriyor.

Tedarik zincirinin her halkasında da sürdürülebilirliğe önem vererek; sadece çalışanlarımızda değil; iş ortaklarımızda ve tedarikçilerimizde de farkındalık yaratmak için çalışmalar yapıyor ve bir “değerler

“WWF-Türkiye ile birlikte başlattığımız ‘Turnalar Hep Uçsun’ ve emniyetli sürüş ile toplum sağlığına katkı sağladığımız ‘Lassa Yola Sağlam Çık’, iki önemli projemiz oldu”

zinciri” yaratmayı hedefliyoruz. Günümüzün sürekli rekabet içinde olan iş dünyasında, ortak bir kalkınma kültürü ve yenilikçi bir kurumsal sorumluluk yaklaşımı oluşturmayı hedefleyen ve bugüne kadar dünyanın 135 ülkesinde 8 binden fazla kuruluşun imzaladığı **Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesini** 2013 yılında biz de imzalayarak, bu alandaki kararlılığımızı gösterdik.

Üretim süreçleri ve raporlama konusundaki çalışmalarınız ne durumda?

Brisa olarak, global ortağımız Bridgestone’un birikimleri ışığında ve üretim teknolojilerinde sağlanacak iyileştirmelerin doğal kaynakların etkin kullanımında ve çevreye verilen zararın azaltılmasında önemli potansiyele sahip olduğu bilinciyle üretim aşamasında da

sürdürülebilirlik odaklı çalışmalar yürütüyoruz.

Karbondiyoksit salımlarını azaltmaya yönelik çalışmalarımız kapsamında operasyonlarımızdan kaynaklanan salımları ölçmeye ve azaltmaya yönelik sistematik çalışmalara devam ediyoruz. 2020 yılında operasyonlarımızdan kaynaklanan karbon salımını 2005 yılına kıyasla birim üretim başına %25 azaltmayı hedefliyoruz.

Karbon salımına yönelik tüm faaliyetlerimizi 2011 yılından itibaren **Karbon Saydamlık Projesi (CDP-Carbon Disclosure Project)** kapsamında yayımlayarak ilgili paydaşlara sunuyoruz. Emisyon yönetimi konusundaki hedefimiz, Türkiye ve dünyadaki karbon azaltım projesi yürütecek firmalara rol model olmak.

Doğal kaynaklarımızın sürdürülebilirliğini sağlamak ve daha reka-

betçi bir üretim tesisi yaratabilmek amacıyla 2008-2012 yılları arasında devreye aldığımız iyileştirme projeleri sayesinde elde ettiğimiz enerji tasarrufu miktarını 9 katına çıkardık. Bununla birlikte 2012 yılı içerisinde gerçekleştirilen enerji verimliliği, ürün tasarımı ve diğer konularda gerçekleştirilen toplam 40 enerji projesiyle birlikte üretim tonajımız başına CO₂ salımlarımızı 2008'e oranla %5 azalttık.

Yaşamın kaynağı olan suyun tüketimini azaltmaya yönelik projeleri de hayata geçirerek, 2008 - 2012 yılları arasında birim üretim başına düşen su miktarında %42'lik bir azalma sağlamayı başardık.

Brisa'nın İnsan Kaynakları ve Kurumsal Gelişim Direktörü olarak, çalışanlarımızın sürdürülebilirlik ve inovasyona yönelik çalışmalarında etkileri olduğunu düşünüyor musunuz? Sürdürülebilirlik konusunda çalışan katkısı artıyor mu?

Brisa olarak, daha yaşanabilir gelecek adına benimsediğimiz felsefeyi tüm çalışanlarımızın da benimsemesini ve güzel bir gelecek için onlarla el ele yürümeyi hedefliyoruz. Bugüne kadar yaptığımız pek çok faaliyette çalışanlarımızın da büyük destek ve emeğini sağladık. Çalışanlarımızın yeni fikirleri ve önerileri ile şirketimiz ve geleceği için önemli projeleri başlattık ve iyileştirmeleri sağlıyoruz.

Avrupa Kalite Büyük Ödülü'nü kazanan ilk Türk şirketiyiz ve kurum kültürü olarak iyileştirme ve gelişimi benimsemiş durumdayız. Günümüzde bilgiye ve teknolojiye ulaşmak çok kolay. Bununla beraber, bu bilgi ve teknolojiyi doğru şekilde kullanacak insan kaynağı ve bu sayede yaratılacak değer önemi kazandığını görüyoruz. Biz de inovasyonu, teknoloji ve verimlilik odağından ayırıp, müşteriye yaratılan değer olarak ele alıyoruz. Şirket çalışanlarımızın hayallerin-

“Brisa olarak, daha yaşanabilir gelecek adına benimsediğimiz felsefeyi tüm çalışanlarımızın da benimsemesini ve güzel bir gelecek için onlarla el ele yürümeyi hedefliyoruz”

den yola çıkarak gerçekleştirdiğimiz pek çok proje bulunuyor, bunlardan bazıları şunlar:

lastik.com.tr: Ekim 2011 itibarıyla Türk lastik sektöründe bir ilke daha imza atarak, özellikle lastik bayilerine gitmeyi tercih etmeyen, lastik değişimleri ve bakımları için kapıda hizmet almak isteyen kadın sürücüler ya da iş yoğunluğundan lastik değişimine zaman ayıramayan çalışanlar için, www.lastik.com.tr internet sitesinden adreste lastik değişimi ve lastik bakımı hizmetine başladık.

Tripin: Türkiye'nin ilk “sosyal seyahat” platformu Tripin sayesinde kullanıcılar seyahatlerindeki tüm rotaları dijital ortama taşıyabiliyor, rotalarına ait fotoğrafları, durakları, notları ve videoları da arkadaşlarıyla paylaşabiliyor. Kullanıcılar aynı zamanda network'leri dahilindeki arkadaşlarının profillerini görüntüleyebiliyor, takip edebiliyor.

i-Cat: İş ortaklarımızla sürekli iletişimde olmamızı sağlayan, Brisa ürün ve hizmetleriyle anında güncel bilgilere ulaşabilecekleri, aynı zamanda mağazalarda müşterilerine sunum yapabilmeleri için IPAD üzerinde çalışan iletişim platformumuz. Basılı katalog yerine i-Cat kullanarak hem daha hızlı güncelleme yapabiliyoruz; hem de büyük miktarda kâğıt tasarrufu sağlıyoruz.

Mobilfix: Mobilfix, bir Brisa çalışanı tarafından fikir olarak getirilen, uzun yıllardır üzerinde çalışılan ve nihayetinde Brisa mühendislerinin ellerinde hayat bulan bir diğer ino-

“Ana teması ‘yolculuk’ olan müzemizde, dünyayı değiştiren buluşlar arasında gösterilen tekerleğin icadından bugünün sürdürülebilirlik anlayışına kadar interaktif bir sunum bulacaksınız”

vatif projemiz. Mobilfix filoların ve kooperatiflerin ağır vasıta araç parklarına giderek araçların periyodik bakım ihtiyaçlarını mobil ünitesinde yer alan ekipmanlar sayesinde karşılıyor. Mobilfix, ağır ticari araç sahiplerinin zaman ve maliyetten tasarruf etmelerini ve iş sürekliliklerini korumalarını sağlıyor.

Müşteri deneyimini mükemmelleştirmek ve katma değer yaratmak için inovasyona büyük önem verirken, şirket süreçlerinde de inovasyon ve iyileştirmenin sürekli olması gerektiğine inanıyoruz.

Çevre politikamız gereği, üretim süreçlerimizin iklim değişikliğine, havaya, toprağa ve suya olan etkilerini kontrol altında tutmak için yoğun bir çaba sarf ediyor; söz konusu süreçlerin sürekli olarak iyileştirilmesi için kapsamlı iyileştirme çalışmaları yürütüyoruz. Bu hedef doğrultusunda ihtiyaç duyduğumuz gücü çalışanlarımızın ve yönetim kadromuzun sürece tam anlamıyla katılımı ve destek vermesiyle elde ediyoruz.

Çalışanlarımızın farkındalığıyla enerji tasarrufuna yönelik ger-

Brisa’da Sürdürülebilirlik Kanalları

“Turnalar Hep Uçsun”

2013 yılında Brisa için Sabancı Holding ile Bridgestone Corporation arasında kurulan ortaklığın 25. yılını kutladık. Yıldönümümüzün sembolü olarak, hem Türk hem de Japon kültüründe uzun ömür, iyi şans, refah ve umudu simgeleyen ve önemli bir yere sahip olan “Turnalar”ı belirledik. Biyolojik çeşitliliğe katkıda bulunmak ve Anadolu’daki turna neslinin devamını sağlamak amacıyla, WWF-Türkiye (Doğal Hayatı Koruma Vakfı) ile birlikte “Turnalar Hep Uçsun” projesini geliştirdik. Bu projeye sayıları her gün giderek azalan ve bugün nesli yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalan Anadolu’nun turnalarını, doğal yaşam alanlarını ve varlıklarını korumayı hedefliyoruz.

Brisa Mensupları Öğrenimi Destekleme Derneği

Gençlerimize eğitimlerini sürdürmelerinde destek sağlamak amacıyla 20 yıl önce kurulan Brisa Mensupları Öğrenimi Destekleme Derneği (BMÖDD), faaliyetlerini Brisa çalışanlarının gönüllü katılımıyla sürdürüyor. Derneğimiz, bugüne kadar 250’nin üzerinde öğrenciye burs desteği sağladı ve 2013-14 öğretim yılında da 80 öğrenciye desteğimiz devam ediyor. Bursiyer ya da stajyer arkadaşlarımızın bir bölümüne çalışanlarımız tarafından mentorluk desteği vermeye yönelik uygulamalarımız da bulunuyor.

çekleştirilen bireysel inisiyatifler yaygınlaşarak Brisa’da herkesin benimsediği çalışmalar olarak ortaya çıktı. Bu yaygınlaşmayla birlikte **Yeşil Ofis sertifikası** almak üzere başvuruda bulunduk. Bu konuda da çalışanlarımızın çok istekli olduklarını gözlemliyoruz. Onların da destekleriyle en kısa sürede bu sertifikayı alabileceğimize inanıyoruz.

“Yola Sağlam Çık”

2011 yılından beri yürüttüğümüz bu projeye uzun yol ağır vasıta sürücülerini daha sağlıklı bir yaşama teşvik etmeyi ve sürüş emniyeti konusunda farkındalık yaratmayı hedefliyoruz. Lassa markamızla ağır ticari araç sürücülerine ulaşarak özellikle yollarda seyahat ederken sürüş emniyetlerini riske sokabilecek konularla ilgili hatırlatmalar yapıyor, alınabilecek önlemlerle ilgili araç sürücülerine beraber çalışıyoruz. Önceki dönemlerde göz sağlığına dikkat çeken çalışmalar yapılan projemizin bu yılki temel konusu ise, sağlıklı beslenme ve düzenli egzersiz ile zinde kalmanın, emniyetli bir sürüş için önemi oldu. Projemize bu yıl ilk defa çiftçileri de dahil ettik. Traktör römorklarına ücretsiz olarak reflektör monte edilip trafikteki görünürlüklerini artırarak, hem onların hem de yolda karşılaştıkları diğer araçların sürüş emniyetine katkı sağlamayı amaçladık.

Brisa Müzesi

Ana temasını “yolculuk” olarak belirlediğimiz müzemizde dünyayı değiştiren buluşlar arasında gösterilen tekerleğin icadından Lassa/Brisa’nın 40 yılı geride bırakan yolculuğuna, paydaşlarına kazandırdığı değere ve sürdürülebilirlik anlayışına kadar lastiğe ilişkin hemen her konuda bilgiler ve çeşitli interaktif deneyim alanlarını ziyaretçilerimizin beğenisine sunuyoruz.

Tüm bu çalışmalarımızı ve daha fazlasını içeren kapsamlı 2012 yılı Sürdürülebilirlik Raporumuzu GRI A seviye onayı alarak yayınladık. Sürdürülebilirliğin bir tercih değil, bir sorumluluk olduğuna dair inancımızla; 40 yıldan bu yana olduğu gibi gelecekte de doğal kaynakların akılcı kullanımına yönelik çalışmalar yürütmeye ve topluma hizmet etmeye devam edeceğiz. ○

Konca Çalkıvık
İş Dünyası ve Sürdürülebilir
Kalkınma Derneği Genel
Sekreteri

Sürdürülebilir Bir Dünya İçin Büyük Fikirlerle İhtiyaç Var

İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği (SKD) üyeleri 2014'ün ilk üye buluşmasını 12 Şubat'ta gerçekleştirdi. Toplantının önemli bir konuğu vardı: Dünya Sürdürülebilir Kalkınma İş Konseyi (WBCSD) Operasyonel Sorumlu Başkan Yardımcısı (COO) **Peter White**...

White'ın anlattıklarına değinmeden önce SKD'nin de yol haritasından yararlandığı "Vizyon 2050"den kısaca söz etmek istiyorum. WBCSD'nin 29 uluslararası şirketle hazırladığı Vizyon 2050 projesi, yüzyılımızın ortalarında yaklaşık 9 milyar insanın iyi şartlarda yaşayabilmesi için yapılması gereken değişiklik ve düzenlemeleri gösteriyordu. Yalnızca ekonomi, kalkınma ve sürdürülebilirliği sağlamayı amaçlayan ve özel sektörü ilgilendiren bir proje değildi. Hükümetlere ve sivil toplum kuruluşlarına da geleceğe yönelik yeni bir bakış açısı kazanmaları gerektiğini anlatıyordu.

Ancak 2050'nin uzak bir tarih olması WBCSD'nin bu projeyi korurken,

orta vadeli yeni bir projeyi daha gündeme getirmesine neden oldu. Peter White bu projeyi, yani "**Aksiyon 2020**"yi SKD üyeleriyle paylaşmak üzere İstanbul'daydı.

Malum, artık sınırlar kalktı ve günümüzde her türlü kriz bir anda dünyayı sarıyor. İklim değişikliği ile yaşanan sorunların yanı sıra, finansal ya da siyasal çalkantılarla dolu bir dünyada yaşıyoruz. White bu durumu "**sistemik kriz**" olarak tanımlıyor. Şirketlerin çıkış yolunun ise "iyi örnekleri artırmak" olduğunu söylüyor. İyi örneklerin artması karpotu etkisi yaratarak dünya çapında fark yaratacak sonuçlar da doğurabilecek.

Aksiyon 2020'de 9 Öncelik Alanı Var

Peki, bunun için hangi alanlarda çalışmak gerekiyor? White, Aksiyon 2020'de yer alan, sosyal ve doğal sermayeye ilişkin dokuz öncelik alanı belirlediğini söylüyor. Bunlar; **iklim değişikliği, gıda bileşenleri,**

ekosistem, zararlı maddeler, sürdürülebilir hayat stilleri, yetenek ve istihdam, temel haklar ve ihtiyaçlar, yiyecek ve su.

Şirketlerden bu alanlarla ilgili olarak belirlenen ve "Toplumsal olarak yapılması gerekenler" olarak adlandırılan aksiyonlara katkıda bulunmaları bekleniyor. Şirketler bu katkıyı tek başlarına ya da işbirliği yaparak sağlayabilecekler. Operasyonel, ticari ya da politika değişiklikleriyle ilerleyecekler. Özetle, iş dünyası, iş çözümleri bulacak ve gücünü buraya da aktaracak. Bu kapsamda bazı çözümler için yasa değişiklikleri de gerekecek. Ölçülebilen, ölçeklenebilen, yaygınlaştırılabilen, işin ötesinde ve iş için iyi çözümleri "**İş Çözümleri**" olarak tanımladı White.

Şirketlerin sorumluluklarının daha da arttığı, taşın altına elini sokmanın gereklilik haline geldiği bir dönem yaşıyoruz. White, SKD üyelerine yaratıcı olmalarını, yaptıkları işi sürdürülebilir kılama konusunda daha fazla çaba harcamalarını ve sürdürülebilir kalkınmaya liderlik etmelerini istedi.

White, son olarak üyelerden öncelik alanlarına bağlılık beklediklerini belirterek, yaratıcı olmalarını, algılarını açmalarını, yaptıkları işi sürdürülebilir kılamak için neler yaparak fayda sağlayabilecekleri konusunda düşünmelerini, sürdürülebilir kalkınma çabalarına cesur bir şekilde liderlik etmelerini istedi ve büyük fikirlerle ihtiyaç duyduklarını belirtti. Katılıyoruz ve ekliyoruz: Büyük fikirler için büyük düşünmemiz gerekiyor.

18. IFOAM DÜNYA ORGANİK KONGRESİ

Organik Köprüler Kurmak

13-15 Ekim 2014, İstanbul
Lütfi Kırdar Kongre ve Sergi Sarayı

MEDYA SPONSORLARI

Güneş, İkinci Bir “Altına Hücum” Yaratacak mı?

Patladı patlayacak, patladı patlayacak! Son birkaç yıldır güneş enerjisi alanına her baktığımızda hem yurtiçinde, hem de yurtdışında benzer bir ses duyuyoruz. En son dünyanın tanınmış dijital yeşil iş mecralarından BusinessGreen’in Solar Hub bölümünde benzer bir içeriğe sahip ciddi bir yazı görünce, bunu EKOIQ okurlarıyla paylaşmadan edemedik.

 Danny BRADBURY

 Fırat DEMİR

Çokuluslu bir yatırım bankası olan ABD merkezli **Goldman Sachs**, güneş paneli üreticisi **SolarCity**’nin notunu “nötr”den “satın alınabilir” (conviction buy) seviyesine yükseltirken diğer bir güneş enerjisi şirketi **First Solar**’ı ise “satılabilir” (sell) düzeyine indirdi. Birçok analist güneş paneli sektöründe yaşanabilecek ikinci bir “altına hücum” potansiyelini işaret ederken Goldman Sachs da fotovoltaik (PV) şirketleri arasındaki pozisyonunu yeniden konumlandırıyor.

Konut ve şirketler için güneş paneli üreten ve finanse eden SolarCity hisseleri haber duyulur duyulmaz, 59,27 dolardan, 65,96 dolara yükseldi. Hisseleri tarihinin en yüksek seviyesinde seyreden şirket, Mayıs

başındaki değerini üçe katlamış oldu. Diğer tarafta ise First Solar hisseleri söz konusu haber üzerine %10 kadar değer kaybetti.

Goldman Sachs’ın SolarCity’yi First Solar’ı tercih etme sebeplerinden biri şirketin çatı üstü güneş paneli ticaretine yöneleceğini açıklaması olabilir. Analistler kilit pazarlarda düşen panel fiyatları ve artan kurulum oranlarını görerek çatı üstü güneş paneli sanayisindeki artan talebe vurgu yapıyorlar.

Bu, İlk Değil!

Deutsche Bank’ın yakın zamanda yayımladığı bir rapor da, panel kurulumu yapan şirketleri, güneş teknolojisinde “ikinci bir altına hücum” yaratabilecek dinamikler olarak ön plana çıkarttı. Rapor, bunu

ikinci olarak niteliyor, çünkü birincisinin, 2005-2007 arasında, küresel ekonomik kriz yaşanmadan önce gerçekleştiğini vurguluyor.

Şirket ayrıca yakın bir tarihte yayınladıkları bir araştırma notunda da PV konusunda iyimser bir tavır takındı. “İki üç yıl içinde, PV kurulumu yapan küçük şirketlerin, bahsedilen megawatt değerlerini planlananın da ötesine götüreceği bir patlama bekliyoruz” şeklinde açıklamaların yer aldığı rapor özellikle konutlar için yapılacak leasing düzenlemelerinin revaçta olacağını belirtiyor.

Şu anda Birleşik Devletler menşeli PV kurulum şirketleri agresif bir şekilde müşteri avlıyor. Hükümet politikaları değişmezden önce, avlamaya da devam edecekler gibi gözüküyor. Bu tarz “politika olanaklarından” birisi de, konut ve ofis merkezli güneş paneli kurulumlarında %30 vergi kredisi sağlayan Birleşik Devletler’in **Güneş Yatırımı Vergi Kredisi** (ITC)’dir. Kredi uygulaması -uzatılıp uzatılmayacağı Kongre tartışmalarında belli olacak-2016’da son bulacak; rüzgâr santrali üreticileri için verilen Üretim Vergi Kredisi durumunda olduğu gibi.

“Güneş Leasing şirketlerinin kâr marjı oldukça yüksek ve 2016’ya, yani kredilendirmenin sonuna kadar müşteri sayısını azami seviyeye çıkartmak için güçlü teşvikler var” diyen Deutsche Bank yetkilileri ekliyor: “Güneş leasing seçeneği halihazırda ilgi çekici iken, önümüzdeki 18 aylık süreçte fiyatların daha da düşmesini ve büyümenin ivme kazanmasını bekliyoruz.”

Sonuçta SolarCity uzun vadede SolarLease tekliflerine dayandırdığı ve evlere güneş panellerinin kurulumunu ücretsiz olarak gerçekleştirdiği bir iş modeline öncülük etmeyi başarmış oldu.

Şebeke Fiyatını Yakalayanlar

Deutsche Bank’ın araştırmacılarına göre, güneş enerjisinin maliyeti

Konut ve şirketler için güneş paneli üreten ve finanse eden SolarCity’nin hisseleri tarihinin en yüksek seviyesinde seyrediyor. Şirketin CEO’su aynı zamanda Tesla’nın da kurucusu olan Elon Musk.

önümüzdeki 18-24 yıl içinde üç sebepten ötürü “dip fiyatları” görece en alt seviyelere kadar inecek: Düşük sistem maliyeti, rekabetçi finansman maliyetleri ve politika tahminleri. Panel parçalarının maliyetleri bugüne kadarki en düşük seviyede. Rapora göre, polisilikon ve wafer arzında yaşanması öngörülen kısıtlamalara rağmen faizler yükselene kadar en az bir buçuk sene maliyet böyle düşük kalmaya devam edecek.

Ucuz maliyetli güneş sistemleri Birleşik Devletler’in birçok yerinde “şebeke paritesi”ne, yani güneş enerjisinin fosil yakıtlarla aynı maliyete erişmesine de katkı sağlıyor, ki bu yaygınlaşma hızını artıran büyük bir faktör. Güneş enerjisi devlet yardımı olmaksızın şu an en az 19 pazarda maliyet-rekabetçi durumda. Uzmanlara göre bu sene daha da fazla pazar, azalan sistem maliyetleri sayesinde şebeke paritesine ulaşabilecek.

Deutsche Bank analistlerine göre parça fiyatları (panel dışındaki diğer parçalar) rekor ucuzlukta iken sistem fiyatlandırmasında dengeli

yakalamak önümüzdeki üç yılın odak konusu olacak ki bu fiyatları daha da aşağı çekebilir. Deutsche Bank’ın bu pozisyonu, geçen ay kurulu PV’lerin kapasite rakamlarını yukarı çeken analiz firması **NPD Solarbuzz**’inkine benziyor.

Yöneticiler bahsi geçen analizde PV pazarının “taşma noktasına” geldiğini ve 2014 için, geçen seneye nazaran 36 gigawattlık bir artışla 49 gigawattlık bir talep öngördüklerini belirttiler. Bu, Deutsche Bank’ın bu sene için 46 gigawattlık öngörüsünü bile gölgede bırakıyor.

“Talep, Çin ve Japonya’daki sıkı hükümet desteğini de içeren birçok sebepten artış gösteriyor” diyor NPD Solarbuzz’ın kıdemli analisti **Michael Barker**, BusinessGreen’e yaptığı açıklamada ve ekliyor: “Düşen sistem kurulum fiyatları, PV’lerin yeni yeni günyüzüne çıktığı Latin Amerika, Güneydoğu Asya ve Afrika gibi bölgelerde onları daha rekabetçi bir hale sokuyor. Ve ticari anlaşmazlıklar ile hükümet teşviklerinin kesilmesiyle nihayetlenen Avrupa pazarlarındaki stabilizasyona neden oluyor” ○

İlham Verici Bir Belediyecilik Deneyimi

Katılımcı bütçe deneyimi, yereli çok da tartışmadığımız bir yerel seçim sürecinde olan Türkiye’de umarız belediye başkanlığına aday olan bazı isimler tarafından dikkate alınıp tartışılır, çünkü her şeyden önce yerel demokrasiyi güçlendirmemiz gerekiyor. Bu da, yerel demokrasi, katılım ve özerklik gibi söylemleri lafta bırakmayan ve pratiğe de döken yöntemlerle olur.

Katılımcı Bütçe

Devlin BAHÇECİ, devin.bahceci@gmail.com

Türkiye’de siyasetin giderek ısındığı ve yerel seçim çalışmalarının giderek yoğunlaştığı bir döneme giriyoruz. Ancak 30 Mart bir yerel seçimken, detaylı olarak yerel politikaları tartışmamız ve yerel yönetimler üzerinden bir seçim süreci yaşamamız gerekirken, merkezi bir düzeyde siyaset tartışmasının ortasında buluyoruz kendimizi.

Yerel seçimlerde bile genel siyasetten uzaklaşmadan tartışma yürütüyor olma hali, Türkiye’de yerel demokrasinin ne kadar da yerlerde

süründüğünün önemli bir göstergesi diye düşünüyorum. Oysa her şeyden önce, yerel yönetimler halka fiziki olarak en yakın yönetim birimleri ve bu yönetim birimlerinin ne kadar demokratik ve ne kadar halkın katılımıyla yönetildiği, tartışılması gereken önemli unsurlar olarak öne çıkıyor.

Yerel demokrasinin ne kadar güçlü olup olmadığını önemli bir diğer göstergesi ise yurttaşların yerel yönetim kararlarına ne kadar katılıp katılmadığı. Katılım; yurttaşların, kamusal yaşamı ile ilgili olan, ka-

Porto Alegre’de katılımcı bütçe modelinin uygulanması, 1989 seçimini sol kökenli, tabanını Brezilya sendika hareketinden alan Workers Party’nin (İşçi Partisi) belediye başkan adayı Olivio Dutra’nın seçilmesi ile başlamış ve Workers Party’nin belediyeyi 2005 yılında kaybetmesine kadar devam eden bir süreçte; Porto Alegre Belediyesi katılımcı bütçe modeli ile yönetilmiştir.

odaklanmak gerekiyor. Üstelik yerel yönetimlerin giderek küçüldüğü, taşeronlaşma altında özel şirketlerin yerel yönetim hizmetlerinde daha fazla söz sahibi olduğu ve neoliberal politikaların kent yönetimlerinde daha yaygın bir biçimde kullanıldığı bir dönemde, başka bir belediyeçilik anlayışının da var olabileceğini göstermek gerekiyor.

Brezilya’nın **Porto Alegre** kentinde 1989 yılındaki seçimlerden sonra yaşanan ve sonrasında dünyanın dört bir yanında yerelleştirilerek uygulanan katılımcı bütçe deneyimi tam da böyle bir örnek...

Porto Alegre’de Katılımcı Bütçe Deneyimi

Porto Alegre’de katılımcı bütçe modelinin uygulanması, 1989 seçimini sol kökenli, tabanını Brezilya sendika hareketinden alan Workers Party’nin (İşçi Partisi) belediye başkan adayı **Olivio Dutra**’nın seçilmesi ile başlamış ve Workers Party’nin belediyeyi 2005 yılında kaybetmesine kadar devam eden bir süreçte; Porto Alegre Belediyesi katılımcı bütçe modeli ile yönetilmiştir.

Katılımcı bütçe; yerel karar alma mekanizmalarında, yurtttaşların daha aktif rol oynamasını teşvik eden bir katılımcı demokrasi olarak tanımlanabilir. Katılımcı Bütçeleme çoğunlukla yerel yönetimlerin harcama önceliklerinin halkın katılımı ve tercihleri doğrultusunda belirlendiği; bütçelendirildiği bir süreci tarif ediyor. 1989 yılında Brezilya’nın Porto Alegre kentinde temelleri atılan süreç bugün farklı biçimlerde

Arjantin’den Kanada’ya, Fransa’dan İngiltere’ye dünyada yüzlerce şehirde bir **yerel demokrasi modeli** olarak kullanılıyor (*Tepav, 2007, İyi Yönetişim İçin Örnek Bir Model: Katılımcı Bütçeleme*)

Katılımcı bütçe aynı zamanda, kentliye, mahalle halkına seçimden seçime oy vermenin dışında parasının nereye harcanacağı konusunda karar vermek için gerçek bir imkân sunma denemesidir. Bu yönüyle kentlilik bağını kuvvetlendiren, kentliye, yerelde yaşadığı süreçlere dahil olma imkânı sağlayan ve kentsel alanda yaşanan sorunların kolektif bir biçimde masaya yatırılmasına olanak sağlayan ve kentliyi sorun çözümleme sürecine, dolayısıyla yerel yönetimdeki karar alma mekanizmasına dahil eden bir süreçtir. Bir doğrudan demokrasi deneyimidir.

Günümüz belediyelerinin bütçelerinin büyük çoğunluğu devlet tarafından sağlanan veya yerel vergilerden toplanan kalemlerden oluşur ve bu kalemlerin büyük kısmı, işçi maaşları gibi sabit giderlerin karşılanmasında kullanılır. Bu sabit giderlerin dışında kalan miktarlar ise belediyenin yatırım/hizmet yapmak üzere kullanacağı miktarları belirler. Bu bütçedeki harcamalar, Türkiye’de genellikle belediye başkanı tarafından belediye meclis üyelerine kerhen danışarak belirlenir. Katılımcı Bütçe modelinde ise bu kalemlerin nasıl harcanacağı doğrudan yurtttaş tarafından belirleniyor. Katılımcı, halka bütçe konularını ve kamu politikasını tartışma ve ilgili konu-

rarlara dahil olma ve bu kararları etkileme süreci olarak tanımlanabilir. Bu açıdan yerelde katılım, yerel demokrasinin vazgeçilmez taşlarından biridir. Türkiye’de, beş yılda bir Belediye Başkanı’nı seçiyoruz; sonrasında alınan kararlarda ne kadar rol alabildiğimiz ise büyük bir soru işareti. Yurtttaşları bir tarafa bırakalım, yine aynı seçimlerde belirlenen belediye meclis üyelerinin karar alma mekanizmaları üzerinde ne kadar etki edebildiği bile çok belirsiz değil. Farklı belediyelerde farklı örneklerini görebilsek de, genelde, belediye meclis kararlarının, doğrudan başkanın iki dudağının arasından çıkan sözlerin tekrarı olduğunu hepimiz biliyoruz.

Bu yüzden, Türkiye’deki siyasi ortamın ve “yerel” konuşulmadan yapılan “yerel seçim” tartışmalarının aksine, yerelde katılımın ve demokrasinin nasıl olması gerektiğine

larda karar verme imkânı sağlayan, doğrudan, gönüllü ve evrensel bir demokrasi modeli.

Porto Alegre Katılımcı Bütçe süreci temelde dört prensip barındırıyor: Kaynakların en fakir bireylerin yararları için kullanılması; **belediyeler ve vatandaşlar arasında yeni bir ilişki kurulması**; sosyal bağların ve sosyal ilgilerin yeniden şekillenmesi; yeni bir demokratik kültür oluşturulması ve aktif vatandaşlığı teşvik edilmesi (*İsviçre Kalkınma ve İşbirliği Ajansı, 2003, Urban News*).

İlk Adım:

Mikro, Yerel Planlama

Porto Alegre’de katılımcı bütçe süreci; bütçenin mikro - yerel diye adlandırılan mahalle seviyesindeki toplantılarla başlamıştır. Bu toplantılar, kadın - erkek, zengin - fakir gibi, sosyal statüleri ne olursa olsun her bireyin adil, eşit ve gönüllü katılımına açık olarak sürdürülmüştür. Ne kadar çok katılım olursa, sürecin o kadar başarılı olacağı öngörülmüştür. Bu toplantılarda, mahallenin, yol inşaatı, altyapı, su sorunu gibi temel somut sorunları tartışılmış ve o yılki bütçede hangi sorunun öncelikli olduğuna ve yatırıma ihtiyacı olduğuna dair karar verilmiş, mahalleler kendilerini temsil etmesi için bir “sözcü” seçmiştir. Bu “sözcü” her bütçe sürecinde değiştirilmiştir. Sözcü katılımcıların itirazı üzerine (yerelin belirleyeceği kriterler ışığında) her an değiştirile-

Porto Alegre’de katılımcı bütçe süreci; bütçenin mikro - yerel diye adlandırılan mahalle seviyesindeki toplantılarla başlamıştır. Bu toplantılar, kadın - erkek, zengin - fakir gibi, sosyal statüleri ne olursa olsun her bireyin adil, eşit ve gönüllü katılımına açık olarak sürdürülmüştür.

bilir bir biçimde belirlenmiş ve böylece mahalle yönetiminde mutlak güce sahip olması engellenmiştir (*Goldsmith, William W. 1999. Participatory Budgeting in Brazil*).

Yine bütçe sürecinde, mahallelerin temsil edildiği kamu politikaları toplantıları düzenlenmiştir. Bu toplantılarda, farklı kamu politika alanları için ayrı ayrı toplantılar düzenlenmiş ve bu toplantılara mahalle temsilcileriyle beraber her isteyen yurttaş katılabilmiş ve söz hakkına sahip olmuştur. Bu toplantılarda her bir politika alanı için hangi konuya öncelik verilmesi gerektiği tartışılmış ve kamu hizmetlerinin nasıl dağılması gerektiği konusunda bilgi alışverişinde bulunulmuştur. Bütçenin ana kalemlerinin nereye harcanması gerektiği tartışılmıştır. Her mahallenin her politika kalemine ilişkin eşitlik prensibine dayalı harcama kalemi vardır. Yani bu toplantıda hangi kalemlerin hangi mahalledeki politika-

ların uygulanmasına ve hizmetlerin sağlanmasına ilişkin temel kararlar alınmıştır. Ayrıca, “Katılımcı Bütçe Konseyi” için her politik alandan “sözcüler” seçilmiştir. Bu sözcüler, mahalle toplantılarında olduğu gibi, her bütçe sürecinde değiştirilmiştir. Sözcü katılımcıların itirazı her an değiştirilebilir ve böylece bütçenin dağıtımında mutlak güce sahip olması engellenir.

Son olarak, Katılımcı Bütçe Konseyi, hangi mahallede hangi hizmetin yapılması gerektiğine dair kararların ve harcamaların belirlendiği son nokta olarak kabul edilmiştir. Konsey, bu harcama kalemleri belirlenirken, mahalle toplantılarının ve kamu politikaları toplantılarının çıktılarını doğrultusunda çalışmak ve bu toplantılarda çizilen sınırların dışına çıkmamakla yükümlüdür. Konseyin kararları mutlak bir biçimde mahalle toplantıları katılımcılarının belirlediği doğrultuda, kamu politikaları önceliklerine uygun olmak zorundadır. Bu bağlamda mahalle katılımcılarının itiraz ettikleri kararların bütçeye yansıtılmasına izin verilmemiştir.

Ayrıca, bütçe kalemlerinin hizmetlere aktarımı belirlenirken “**adaletli dağıtım yaklaşımı**” denilen bir **pozitif ayrımcılık** uygulanmıştır. Yani, en küçük nüfusa sahip olan ya da en dezavantajlı nüfusun yaşadığı bölgelere “ek pay” ayrılır ve bu bölgelere daha fazla hizmet gitmesinin yolu açılır. Bu bölgeler, vatandaşla-

rın talepleri, altyapı eksiklikleri, su, yol, toplu taşıma gibi temel hizmetlere ulaşımdaki yetersizlikler göz önünde bulundurularak belirlenmiştir.

Katılımcı bütçe, sadece harcamalara karar veren bir süreç de değildir. Aynı zamanda, bu süreçler, belediyenin vergi politikası, maaş politikası gibi unsurların da tartışıldığı platformlar olmuştur. Yani halk bu süreçte, belediye vergilerinin miktarlarının belirlenmesinde de rol almıştır. Porto Alegre deneyiminde, belediyenin bütçe gelirlerinin büyük kısmını oluşturan vergi politikası halk tarafından belirlenmiş, herkesin beklediğinin aksine, vergisinin nereye ve nasıl kullanıldığını gören halk, vergilerin kullanılmasında kendi inisiyatifi yer aldığı anda vergilerin artırılmasına karar vermiştir.

Neoliberal Politikalar ve Kentler

Adalberto Aguirre, Jr., Volker Eick, ve Ellen Reese'nin **Social Justice Journal**'da yayınlanan **Neoliberal Küreselleşme, Kentsel Özelleştirme ve Direniş** adlı makalesinde neoliberalizm şöyle tanımlanmış: "Neoliberalizm; küresel ekonomi veya küreselleşme; serbest pazar, serbest ticaret ve kapitalin serbest akışı değerlerini içeren bir ekonomik ideolojidir. Neoliberaler; minimum

Üstte birçok internet sitesinde, dünyanın en güzel ve yeşil caddesi ilan edilen bir Porto Alegre görüntüsü. Altta kalımcı bütçe tartışmalarını farklı deneyimleri ve boyutlarıyla takip eden, bu konudaki bilgiyi çoğaltmaya çalışan Participatory Budgeting Project (PBP) isimli internet sitesi.

devlet harcaması, minimum vergilendirme ve devletin ekonomiye en az düzeyde dahil olmasını savunur. Neoliberalizme göre sıkı olmayan düzenlemeler ve özel sektöre dayalı ekonomik sistem toplumsal refahın gelişmesini sağlar."

Kentsel alanlar ve yerel yönetimler özellikle 1980'li yıllar ile beraber hantallaşmaya ve karar alma mekanizmalarının kentsel rant elde etme güdülerini karşısında yozlaşmaya başlaması ile beraber neoliberal politikalar yerel yönetimlerde de etkin bir biçimde uygulanmaya başlandı (Binnur Öktem, 2006, *Neoliberal Küreselleşmenin Kentlerde İnşası: AKP'nin Küresel Kent Söylemi ve İstanbul'un Kentsel Dönüşüm Projeleri, Şehir Plancıları Odası Planlama Dergisi*)

Neoliberal küreselleşme 1980'lerin sonlarından itibaren hem akademik hem de politik çevrelerde hâkim söylem haline geldi. Neoliberal küreselleşme, kentsel alanların özellikle mekân üzerindeki rant tartışması ve yerel yönetimlerin temin ettiği temel hizmetlerin özelleştirilmesi olarak yansımıştır. Neoliberal söy-

New York'ta da Katılımcı Bütçe

ABD'nin en büyük metropollerinden biri olan New York şehri de belediye yönetiminde katılımcı bütçe yöntemini uyguluyor.

2011 yılında dört Belediye Meclis Üyesi; sorumlu oldukları bölgelerde yapılacak olan toplumsal yatırımlara karar vermek üzere katılımcı bütçe uygulamasını başlattılar. Bu bölgelerde başlayan süreç şu anda dokuz farklı bölgeye yayıldı. Uygulanan katılımcı bütçe süreci ile New Yorklular bütçe kararlarında doğrudan yer alabiliyorlar.

Gönüllü ve herkese açık bir biçimde düzenlenen bölge toplantılarında alınan bütçe ve harcama kararları, ilgili belediye meclisi üyesi tarafından belediye meclisine taşınıyor ve kararlar değiştirilmeden resmîyet kazanıyor.

21 bölge New York'ta şu anda 9 bölgede uygulanan katılımcı bütçe sürecinin yakında tüm kentte uygulanır hale geleceği düşünüyor. 2013 yılında yapılan belediye meclis seçiminde diğer bölgelerden meclis üyeleri de katılımcı bütçe sürecine geçiş hakkında söz verdiler.

Kaynak: www.pbnyc.org

bağlantısının ulaştığı yurttaş oranı 1988'de %75 iken 1997'de %98'e çıktı (Jacobi, Pedro. 1999. "Challenging Traditional Participation in Brazil: The Goals of Participatory Budgeting").

Rakamların ortaya koyduğu üzere, Porto Alegre kenti, katılımcı bütçe modeli ile neoliberal etkilerden uzakta kalmayı başarmış; kentte yurttaşların karar alma süreçlerine demokratik katılımına ek olarak toplumsal refah da artmıştır.

Teorik olarak demokrasinin tabana yayılması ve yerel inisiyatiflerin karar alma süreçlerinde var olması üzerinden yola çıkan katılımcı bütçe deneyimi, bir yandan belediyeye kaynak yaratma, hizmet ve harcama süreçlerini şeffaflaştırıp, yurttaşların karar aldığı bir süreç yaratmayı başarmış bir modeldir.

Katılımcı bütçe deneyimi, yereli çok da tartışmadığımız bir yerel seçim sürecinde olan Türkiye'de umarız belediye başkanlığına aday olan bazı isimler tarafından dikkate alınıp tartışılır, çünkü her şeyden önce **yerel demokrasiyi güçlendirmemiz** gerekiyor. Bu da, yerel demokrasi, katılım ve özerklik gibi söylemleri lafta bırakmayan ve pratiğe de döken yöntemlerle olur. Katılımcı bütçe de böyle ilham verici bir deneyim. ○

lem kentlilerin refahı için yerel yönetimlerin temel hizmetlerde hantal kaldığını; iyi yönetim becerileri sergileyemediğini ve sonuç olarak ilgili belediye hizmetlerinin sadece denetim ve yönergelerin belirlenmesi ile sınırlı kalması gerektiği, özel sektörün su / elektrik gibi temel hizmetleri temin etmesinin daha işlevsel olacağına dair bir söylem üretmektedir.

Yerel yönetimlerin küçülmesi ve hizmetlerin hizmet alımına dönüşüp taşeronlaştırılması neoliberal politikaların kentsel alanlara temel yansıması olarak tanımlanabilir. Ancak kentsel alanda neoliberalleşme, karar alma süreçlerinin belediye yönetimlerinden özel şirketlere aktarılması anlamına gelmekte ve bir demokrasi sorunsalı da ortaya çıkarmaktadır.

Katılımcı Bütçe ve Neoliberalizm

Neoliberalizm, özel sektörün serbest bırakılması ile toplumların refaha ulaşmasının kolaylaşacağını

iddia ediyor; bu yöntemin toplumsal refahı sağlamak için en etkin ve hatta tek yöntem olduğunun savunusunu yapıyor. Ancak, dünyanın dört bir yanındaki katılımcı bütçe deneyimleri, alternatifin olduğunu gösteriyor; yerel yönetimlerin katılımcı demokrasi ile yönetilebileceğine, doğrudan demokrasi yöntemi uygulayarak bütçeleme modelinin kentsel refahı geliştirdiğine ve yoksullukla etkin mücadele imkânı sunduğuna dair veriler sunuyor.

Porto Alegre'deki değişim bunun önemli bir örneği aslında: 1990'ların başında Brezilya'daki tüm kentlerde ekonomik sıkıntılar ve neoliberal politikalar yüzünden yoksulluk ve işsizlik artmış olmasına rağmen, Porto Alegre'deki yoksullukla mücadelede önemli adımlar atılabildi. Örneğin 1986'da sadece 1700 kişiye hizmet verebilen kamu barınma birimleri, 1989 yılı sonunda ek 27.000 kişiye daha hizmet verebilir duruma geldi. Porto Alegre'nin kanalizasyon ve su

REIMAGINE REDESIGN REGENERATE

Marka Stratejisi
Tüketici Davranışları
İletişim
Tasarım ve İnovasyon
Tedarik Zinciri

**MARKA DEĞERLERİ
DEĞİŞİYOR.
DEĞİŞİMİN
İÇİNDE OLUN.**

Swiss Otel The Bosphorus

İletişim: sbi@sustainablebrandsistanbul.com

www.surdurulebilirmarkalarkonferansi.com

www.sustainablebrandsistanbul.com

facebook.com/SurdurulebilirMarkalar
twitter.com/surmarkalar

Elektrikli Araba Komadan Çıkıyor mu?

“Who Killed The Electric Car?”
(Elektrikli Arabayı Kim Öldürdü?)

2006 yapımı ve elektrikli arabaların ortaya çıkışı ve yok oluşu üzerine bir belgeseldi. Beyazperde.com film için “1996’da General Motors tarafından piyasaya sürülen EV1 adlı araba sadece

elektrikle çalışıyordu, hiçbir emisyonu yoktu. Bu araba varlığı ile Amerikan teknolojisini bir anda otomotiv endüstrisinin en başına taşımıştı. Özel bir bakıma hiç ihtiyacı olmayan bir araçtı bu. Sadece silecek suyunun değiştirilmesi ve rot-balans ayarının kontrolü gerekiyordu o kadar. Gerçekten de bu aracı kullananlar ziyadesi ile hoşnutlardı. Ancak vakti gelidiğinde onu yaratan firma sonunda ortadan kaldırmayı tercih etti” yorumunu yapmış. Ardından da şu soruyu sormuş “Bunun gerçek nedeni neydi? Gerçekten de talep yetersizliği mi, yoksa daha farklı etkenler mi vardı?”

Ben filmi edininip izlemenizi öneririm. Eğer Türkçe olarak edinemezseniz, Youtube’da İngilizcesini online olarak bulmanız da mümkün. Ben izledim. Size spoiler vermemek için detaya girmeyeceğim. Kaliforniya’nın ABD’nin en yoğun hava kirliliği olan eyaleti iken, **EV1** çoğunlukla egzoz dumanının neden olduğu bu soruna çok iyi bir çözüm olabileceken ve kullanıcılar da arabanın performansı ile ilgili hiçbir ciddi şikâyet iletmemişken, “O zaman neden infaz edildi?” sorusuna, **General Motors** yetkililerinin verdiği cevapların sizi tatmin edip etmeyeceğini merak ediyorum doğrusu.

Ama gerçeğin ve haklı olanın er geç ortaya çıkma gibi bir huyu var. Bu nedenle alternatifenerji.com olarak yayın hayatına başladığımız iki yıl içinde yaptığımız haberleri şöyle bir taradığımız zaman, geçtiğimiz bir sene içinde gerek teknik gerek pazarlama açısından elektrikli arabaların ne kadar ilerlediğini görüp etkilenmemek mümkün değil. EKOIQ’nun bu sayısında sizler için son bir ay içinde elektrikli arabalarla ilgili haberleri derledik. Gördüğünüz gibi tüm büyük otomotiv markalarının, hatta lüks tüketimle özdeşleşmiş olanların bile artık ya hibrid ya da elektrikli modelleri var, ya da çıkmak üzere...

Görünen o ki elektrikli araba henüz ölmemiş, sadece uzun bir komaya girmiş. Ve ister kapitalizmin gereği olsun, ister çevresel etkenler yüzünden olsun, şimdi komadan çıkmak üzere. Görünen o ki dönüşü de muhteşem olacak...

Herkese güzel günler dilerim

Senem Gençler

“Sürdürülebilir Ulaşım Ödülleri 2014”, Buenos Aires’in

2005 yılından bu yana Ulaşım Araştırma Kurulu Konferansı (Transportation Research Board) tarafından verilen Sürdürülebilir Ulaşım Ödülleri, sene içinde gerçekleştirdikleri yenilikçi ve sürdürülebilir ulaşım projeleriyle öne çıkan şehirleri teşvik etmeyi amaçlıyor. Bu sene Buenos Aires’in kazanmasını sağlayan uygulamalar, iki yeni metrobüs sisteminin açılması ve bu hatların da katkısıyla şehir merkezinin yürümeyi ve bisiklet kullanımını teşvik eden, yaya-dostu bir alana dönüştürülmesi oldu. Günde 200 bin yolcunun seyahatini kolaylaştıran yeni hatların hayata geçmesi politik olarak zorlu olsa da sonuçları ortada. Uygulamadan önce şehri bir uçtan diğer uca geçmek 40 dakika sürerken uygulama ile birlikte bu süre 14 dakikaya düştü. Metrobüs sistemi ile birlikte ortak bisiklet kullanım sistemi 300 km daha genişletildi, şehir merkezi ve birçok meydan araç trafiğine kapatıldı.

Kütahya’dan Elektrikli Araç Satışları

Çin malı elektrikli araçların Ege bölge bayiliğini Kütahya’nın Simav ilçesinden yöneten İbrahim Gök, son 15 gün içerisinde elindeki yedi araçtan beşini sattığını, kalan iki aracı almak isteyen vatandaşların sayısının da giderek çoğaldığını söyledi. Vatandaşların elektrikle çalışan ucuz araçlara olan ilgisinin son günlerde arttığını vurgulayan Gök, elinde kalan iki kişilik elektrikli aracın fiyatının 18 bin lira olduğunu ve vatandaşlara cazip geldiğini söyledi.

<http://www.alternatifenerji.com/ucuz-elektrikli-araca-turkiyeden-buyuk- ilgi.html>

Renault ZOE için Sarayın Kapıları Açılıyor

Ülkemizde koca bir yılda sadece 32 adet elektrikli otomobil satılmasına rağmen Avrupa'da tek başına şimdiden 10 bin adetlik satış rakamını gören ve 2013 yılının en iyi superminisi seçilen ZOE, 2014 yılına girerken Versailles Sarayı'nda övgüleri kabul edecek! Sarayda düzenlenecek etkinlikte araç sahipleri ZOE ile yaşadıkları deneyimleri anlatacak. Test sürüşüne katılmanın bile aracı satın alma duygusu oluşturduğunu söyleyen ZOE sahiplerinin %98'i memnun ve %97'si otomobili öneriyor.

<http://www.alternatifenerji.com/renault-zoe-icin-sarayin-kapilari-aciliyor.html>

Güneş Enerjisi ile Bedava Amerika Turu

Amerikan elektrikli otomotiv sektörünün önemli ismi Tesla Motors Company, şehirlerarası yolculuklarda gerekli enerjiyi, ülkenin dört bir yanına kurduğu güneş enerjili şarj istasyonlarıyla sağlıyor, üstelik bunu Tesla kullanıcıları için bedava yapıyor. Çünkü güneş enerjisi sonsuz bir enerji ve Tesla Motors bunun önemini vurgulayarak stratejisini geliştirdi. Türünün tek örneği olarak, New York'tan Los Angeles'a kadar ilerleyen şarj noktalarının haberini, kurucu ortak Elon Musk twitterdan duyurdu.

<http://www.alternatifenerji.com/gunes-enerjisi-ile-amerika-turu.html>

Leonardo Di Caprio İlk Elektrikli Araba Yarışı Serisinde!

DiCaprio, dünyanın ilk elektrikli yarış arabası serisi olan Venturi Grand Prix Formula E takımının azimli üyelerinden biri. Tüm ekip olarak 2014 Eylül ayında düzenlenecek olan FIA Formula E Championship yarışlarına hazırlanmaya devam ediyorlar. Bu renkli ekibin içerisinde DiCaprio dışında, Venturi Elektrikli Otomobil üretici firması Venturi Automobiles'ın kurucularından Gildo Pallanca Pastor, Bert Hedaya ve Francesco Costa gibi isimler de bulunuyor.

<http://www.alternatifenerji.com/leonardo-dicapriodan-dunyanin-ilk-elektrikli-yaris-arabasi-serisi.html>

Ford'dan Elektrikli Otomobilde Devrim

Ford, C-Max Solar Energi Concept adını verdiği çalışmasını tanıttı. Arabanın tavan kısmında, güneş paneli bulunuyor. Araç bu sayede güneş enerjisi ile bataryalarını doldurabilecek. Tam şarj halindeki araç, güneş enerjisini elektrığe çevirecek ve 33 km boyunca seyahat imkanı sağlayacak. Konsept arabanın ilk resmi açıklamaları, detaylı bir biçimde CES 2014 Fuarı'nda açıklanacak.

<http://www.alternatifenerji.com/ford-c-max-gunes-enerjili-otomobilde-devrim.html>

Cihan KORAL MALAK
cihankoral@gmail.com

Ofis Dışı Yeşil Etkinlikler

Sürdürülebilirlikle ilgili etkinlikler ve işler, hepimizin fark ettiği gibi her geçen gün artıyor. 10 sene önce kurumsal iş dünyasında yeşil yakalı işlerin neredeyse tamamı, çevre mevzuatını üretim tesislerinde uygulayan arkadaşları işaret ediyordu. Daha kapsamlı tanımıyla sürdürülebilirlik ise, çok nadir olarak, sadece bazı öncü kuruluşlarda yerini bulmuştu. Hatta küresel kuruluşların Türkiye ofislerinde bu çalışmaları yapan kişiler için bile, yan iş olarak görülüyor, konu unvanlarına eklenmiyordu.

Sivil toplum alanında o zaman da bugünkü gibi pek çok kişi sürdürülebilirlik bakış açısının geniş anlamıyla çalışıyor ve etkinlikler düzenliyorlardı. Ne yazık ki kuruluşlarda doğrudan bağlantı kuracak bölümler pek nadir karşılıyor, genelde her proje için farklı bölümler ve kişilerle işbirliğine gidiyorlardı.

EKOIQ'da da buluşan sevgili sürdürülebilirlik camiası gün geçtikçe büyüdü, birbirini okudu ve daha önemlisi kaynaştı. Kimimiz zaten içindeydik, kimimiz zorunlulukla bu konuya bulaşmıştık, kimimizin kalbi hep dünyayla birdi, kimimiz içerikle ilgilenmeden sadece iş faydası olarak görüyorduk. Ama kaynaşmaya başladık. İşte bu kaynaşma ile artık **küçük bir Türkiye Sürdürülebilirlik Camiası** oluştuğunu bile iddia edebiliriz.

Üniversiteler, sivil örgütlenmeler ve kuruluşlar yakınlaştıkça, işbirliği ve aslında hep varolan proje fırsatları gün yüzüne çıkmaya başladı. Tabii ki her zaman gelişmeye açık kalacak şekilde, birbirimizi görmeye ve birbirimizden destek almaya başladık.

Günlük kurumsal projelerimiz paralel olarak, ofislerimiz dışında da farklı projeler ve girişimler devam ediyor. Yeşil Günlük'te her ay, fark edebildiğim kadariyle, izlediğim çeşitli kampanya ve girişimleri paylaşmaya çalışacağım. Ofis dışı yeşil etkinliklerle, ofis içi yeşil etkinliklerin farkının bir gün kalması dileğiyle...

Buğday Derneği Bağımsız Gönüllüleri Buluştu

Buğday Derneği'nin 2014 yılı ilk üye ve gönüllü toplantısı, 5 Şubat tarihinde Galata Şifahanesi'nde gerçekleşti. Buğday Hareketi, 90'lardan beri olduğu gibi yine koşullardan ve engellerden ötesini isteyen gönüllülerine, devam eden herkesin parçası olabileceği projelerini aktardı. Birbirimizi dinleyerek ve öğrenerek, önümüzdeki projeleri konuştuk.

Her zamanki gibi, bu kadar az kişi ile ne kadar büyük işlerin tamamlanabileceğini, bir şeyi yapmak isteyen insanlar ile yapmak zorunda olan insanlar arasındaki farkı, beş saat süren toplantı boyunca hatırladım. 90'larda Victor Ananias'ın bildiklerini aktarma aşkıyla ortaya çıkan Buğday Hareketinin temelleri ve buğdayın büyüme/çürüme süreçlerinin insan ile olan paralelliği sizin de ilginizi çekiyorsa, herhangi bir etkinliğine bir kere gelmenizi öneririm. Ekolojik yaşam ve Homo sapiens'in insan olma serüvenine dair dönülemeyecek bir yola girmenizi sağlayabilir. <http://www.bugday.org>

Üye ve gönüllü buluşmasında Buğday Derneği'ni bir iletişim hareketi olarak, derneğin fanzin, dergi ve rehber halinde dönüşüm geçiren yayınlarını inceledik. İçinde bulunduğumuz zamanın gereksinimi sosyal medya ve elektronik bültenle ilgili detayları ve Ekim ayında İstanbul'da Buğday Derneği ev sahipliğinde gerçekleşecek 18. Dünya Organik Kongresi'nin gelişmelerini dinledik. %100 Ekolojik Pazarlar'daki gelişmeler ve denetlemeler hakkında bilgi aldık. Tohum takas ağı projesinin genel hatları ve kaydedilen son gelişmeler aktarıldıktan sonra, çok yakında tohumların takas edilebileceği

Siz ne yapabilirsiniz?

- Buğday Derneği'ne üye olarak, mali destek programlarına katkıda bulunabilirsiniz.
- Ekolojik pazarlara gidebilir, TaTuTa çiftliklerinde konuk veya gönüllü olabilirsiniz.
- E-bültenlere üye olabilir, eğitimlere katılabilirsiniz.
- Projelerde gönüllü çalışabilirsiniz. (Güncel: Ekim ayındaki 18. IFOAM Dünya Organik Kongresi'ne gönüllüler aranıyor.)

tohumtakas.org internet sitesinin açılacağı duyuruldu. Kişisel planların, TaTuTa Ekolojik Çiftlikleri'nde hiç beklenmedik şekilde nelere dönüşebileceğini dinledik.

İşte Buğday'ın şu anda Türkiye çapında devam eden çeşitli projelerinden örnekler:

%100 Ekolojik Pazar: Evet, gerçekten tüm ürünler organik! Pazarın %80'i doğrudan tüketiciye ulaşmaya çalışan üreticiler. Havası, bildiğimiz pazarlara benzemiyor. Organik pazı ve gözleme servis edilirken, siz pazarı dolaşmak isterseniz, çocuğunuzu gönül rahatlığı ile herhangi

bir tezgâha emanet edebilecek derecede aile ortamı kurulmuş. Şişli, Kartal, Beylikdüzü, Bakırköy, Meram, Seferihisar, Kayseri Kocasinan ve Burhaniye'de kuruluyor. <http://ekolojikpazar.org/>

101 Soruda Organik Ürün Rehberi: Buğday Ekolojik Yaşamı Destekleme Derneği'nin işbirliğiyle, National Geographic Türkiye'nin yayınladığı 101 Soruda Organik Ürün Rehberi'ne online ulaşabilirsiniz.

TaTuTa çiftlikleri: Türkiye çapındaki 89 çiftlikte istediğiniz alanı seçerek gönüllü çalışabilirsiniz. Kişisel olarak favorim, keçi çiftlik-

leri. İsterseniz beğendiğiniz çiftliği ücretli olarak konuk olabilirsiniz.

<http://www.tatuta.org>

TohumTakas Ağı: Çiftçilerin ve kentlerde kısmen de olsa kendi gıdasını yetiştirenlerin, yerel tohumları takas etmesi için kolaylaştırıcılık işlevi gören projede, yerel tohumlarımızın "tohumdan tohuma" devinimleri izleniyor ve tüm bilgilere katılımcı olarak ulaşılan açık platformlar yaratılıyor. www.yasasintohumlar.org

Çamtepe Ekolojik Yaşam Eğitim, Araştırma, Uygulama ve Gösterim Merkezi: Yaşamımız boyunca doğa üzerinde bıraktığımız olumsuz etkiyi en aza indirebilmenin yollarını göstermek ve bu olumsuz etkiyi olumluya çevirebilmek adına bu yönde çözümler oluşturmak, var olan çözümleri paylaşarak çoğalmasını sağlamak amacıyla kuruldu. <http://www.camtepe.org>

Dİ AY DA!

#1 Bıyda (Koray Dinçalp)
 #2 ShareMyFare (Egemen Alpaz)
 #3 Uyanma Saati (Nil Soygür Yalçınkaya)
 #4 Zumbara (Yeliz Yılmaz)
 #5 FonlaBeni (Cemil Sobacı)
 #6 AskıdaNeVar (Oguzhan Canım)
 #7 TutumluAnne (Ozden Akarsu Pusat)
 #8 BookSerf (Erbil Sivaslıoğlu)
 #9 CivardaBul (Anıl Çelik)
 #10 Evarkadaşım (Anıl Çelik)
 #11 EşyaKütüphanesi (Aysu Erdoğan)
 #12 Gıysi Takası (Nazlı Odevci)
 #13 FreeCycle Türkiye (Tamer Gökçe)
 #14 YeryuzuDerneği (Hüseyin Varış)
 #15 Paylaşarak, bisikletle avrupa turu (Rüzgar Yolgezer)

Logos: Eşya Kütüphanesi, CivardaBul, Zumbara, BookSerf, Evarkadaşım, Fonlabeni, Gıysi Takası, Uyanma Saati.com

1. Türkiye Paylaşım Ekonomisi Buluşması: Satın Almadan Tatmin Olabilir miyiz?

Markalar, -eğer geleceğin iş modellerini şimdiden yaşatan nadir markalardan değilse- genelde satınalma eylemini körükleme yönünde çalışmalar yapıyor. Pazarlama çalışmaları, kullanıcıya ilgili üründen bir adet varsa yedeğini veya yenisini almayı özendiriyor. Bunun gerekliliği konusunda etkili araştırmalardan inandırıcı kanıtlar sunuluyor.

Alışmış olduğumuz bu düzen içerisinde “deneyimleme”lerden ziyade, sadece “sahip olmayı” gerçekleştiriyoruz. Ürünlerin, deneyimlerimiz için sadece araç olduğunu acaba aklımızdan çıkarıyor muyuz? Bir araba, aslında özlenen bir yakına ulaşmak için araç mıdır, yoksa pencereden her baktığımızda görmemiz gereken bir nesne midir? Kıyafetler, kendimizi ifade etmek için araç mıdır, yoksa evde biz isteyken yalnız durmaları gereken eşyalar mıdır? Bebek arabası, bebeğimizin ilk defa yağmuru veya baharı deneyimlemesi için bir araç mıdır, yoksa sürekli apartman boşluğunda duran ve markası büyük puntolarla görünmesi gereken bir nesne midir?

Ve eğer deneyimlerimizi, eşyalara oranla daha fazla biriktirmek istiyorsak, sahip olmadan bunu başarmak mümkün müdür? Daha da önemlisi, alışmadığımız şekilde, araçları satın almadan, deneyimlerden tatmin olmamız mümkün müdür? Evet, mümkün ve ortak adı da konuşmuş durumda: **Paylaşım Ekonomisi**

Küresel hale gelmemizdeki en temel araç olan internet sayesinde artık pek çok kişinin ve grubun paylaşım ekonomisi konusundaki akademik çalışmalarını öğrenebiliyoruz. Sadece teorik kalmayıp, projelendirilen çalışmaları da örnek alabiliyoruz.

Dünyada pek çok uygulaması olan paylaşım ekonomisinin Türkiye’deki ilk zirvesi 1 Şubat tarihinde İstanbul’da gerçekleştirildi. Mesai dışı yeşil aktivitelerin takipçilerinin bileceği üzere, bu tür aktivitelerdeki yüksek pozitif enerji her zaman ki gibi 210 kişilik grupta da motive ediciydi. “Bizpaylaşıyoruz” ekibinin paylaşım ekonomisine giriş sunumunun ardından, Avrupa’da yüksek katılım sağlamış çok başarılı OUI SHARE girişiminin kurucuların-

Siz ne yapabilirsiniz?

- Küresel çalışmalar ile ilgili bilgi edinebilirsiniz.
- Türkiye’deki sistemlere katılarak, paylaşım ekonomisini kullanmaya başlayabilirsiniz.
- Kendi projenizi hayata geçirebilirsiniz.

dan paylaşım ekonomisini dinledik.

<http://www.ouishare.net/>

Genel anlamda teknoloji ve ağlar üzerine vurgu yapan paylaşım ekonomisi örneklerini dört ana grupta toplayabiliyoruz; tüketim, üretim, bilgi ve finans. En çok örneğini gördüğümüz ortak tüketim kavramını ise ürün ve hizmetlerin teknoloji ve ağlar üzerinden paylaşılması, kiralanması, takası ve hediye edilmesi olarak tanımlayabiliriz.

Türkiye’den 17 girişim sahibi projelerini aktardı. Hareket noktaları ortaklığı, heyecanları ve umutları ortaklığı, sorunları da ortaklığı. Tüm projelerdeki çalışma prensipleri ve hayata geçiş amacını en iyi sitelerinden edinebileceğimiz için sizi liste ile baş başa bırakıyorum. Zirvedeki tüm sunumları ve daha fazla bilgiyi www.paylasimekonomisi.com adresinde bulabilirsiniz.

Paylaşım ekonomisi hakkında yabancı kaynaklar:

- The Mesh
- What’s Mine is Yours: The Rise of Collaborative Consumption
- Future Perfect: The Case for Progress in a Networked Age
- Share or Die: Voices of the Get Lost Generation in the Age of Crisis
- Creating Sustainable Societies: The Rebirth of Democracy and Local Economies,
- Going Solo: The Extraordinary Rise and Surprising Appeal of Living Alone,
- Networked: The New Social Operating System
- Resilience: Why Things Bounce Back

yoga

JOURNAL TÜRKİYE

hayatınızda
bir fark
yaratın

Yoga ve iyi yaşamla ilgili
dünyanın en çok okunan dergisi
artık Türkiye'de

güçlü olun

gülümseyin

rahatlayın

mutlu olun

esnek olun

yılda 6 sayı 60TL yerine sadece **45TL**
www.yogajournal.com.tr/abonelik

Özgür ÖZTÜRK
Akçansa Hammaddeler ve
Çevre Müdürü
ozgur.ozturk@akçansa.com.tr

İş Dünyası, Enerji, Kısıtlar ve Fırsatlar

Sürdürülebilirlik konuları sosyal medyada nasıl anlatılıyor?

@GuardianSustBiz <http://gu.com/p/3mzdx/tw>

Şirketler sürdürülebilir değişimi anlatmak için daha fazla kaynağa ihtiyaç duyuyorlar. 2013 yılında dünya genelinde **475 Şirketin sürdürülebilirlik iletişimi** incelenmiş. Sonuç: sürdürülebilirlik veya kurumsal sosyal sorumluluk konularında iletişim yapan şirket sayısında ciddi bir patlama görülüyor! 475 şirketin yaklaşık yarısı sosyal medya kanalları veya kampanyalarıyla sürdürülebilirlik ve kurumsal sosyal sorumluluk çalışmalarını anlatıyorlar. Bu gerçekten etkileyici bir rakam, üstelik dört yıl önce sadece 60 büyük şirketin sürdürülebilirlik için sosyal medyayı kullandığını düşündüğümüzde! Şirketler tüketicilerini sürdürülebilirlik hedefleri konusunda ağırlıklı olarak **kurumsal siteleri veya kurumsal raporları** üzerinden bilgilendiriyorlar. 10 büyük hızlı tüketim malları şirketinin 113 markasına baktığımızda, sadece 35'inin sosyal medya kanalları üzerinden bu iletişimi yaptıkları görülüyor: Yani, bu patlamaya karşın, sürdürülebilirlik anlatımının daha hızlı gelişmeye ihtiyaç duyduğu da açıkça ortada...

Dünyanın en büyük güneş enerjisi tesisi Amerika'da

www.usatoday.com/videos/news/nation/2014/02/13/5445145

Kaliforniya-Nevada sınırındaki **Mojave Çölü**'nde Las Vegas'a 45 dk. uzaklıkta 2,2 milyar USD yatırımla kurulan dünyanın en büyük güneş enerjisi üretim çiftliği hizmete açıl-

dı. Bilgisayar kontrolünde çalışan, her birisi garaj kapısı büyüklüğünde 350 bin adet güneş panelinden oluşan konsantre güneş enerjisi (CSP) tesisi, ürettiği elektrikle bölgedeki **140 bin evin ihtiyacını karşılayacak**. Ancak projeye ABD hükümetinin şartlı onay verdiğine dair de haberler geliyor: Proje sahibi şirket bölgedeki **çöl kaplumbağası ve kuşları** korumak için panel sayısını 3'te 1 oranında azaltacak. Santaldeki tüm tasarım yenilenecek ve ısı emisyon değerleri vahşi yaşamı koruma amacıyla yeniden belirlenecek. Bu uygulama önemli bir yenilenebilir enerji projesinin bile doğal yaşam için kısıtlanabileceğini kanıtladı! Dünya için hâlâ umut var gibi!

2050'de şehirlerde günlük 8 milyon tondan fazla atık oluşacak

@wbsustaindev <http://wrlld.bg/tqhJc>

Kentleşme ve ekonomik büyüme ile şehirlerde oluşan atığın miktarı süratle artıyor. Atık yönetiminin zayıf kalması halk sağlığı, bölgesel ve global çevre ile ekonomi üzerinde çok büyük olumsuz etkiler oluşturuyor. Çıkan maliyet atığın ilk yerinde yönetiminden kat kat daha fazla, üstelik uzun vadede oluşan metan, iklim değişikliğine de büyük etki yapıyor. Verilere göre global ölçekte 2013'te, günlük 3,5 milyon ton katı atık üretilmişken, bu rakamın

2025'te 6,0 milyon ve 2050'de en az 8 milyon ton olacağı hesaplanıyor. Çözüm ise; karmaşık yollara gitmeden **atık yönetimini en başından iyi kurmak**; bölgesel işletilen ve desteklenebilen teknolojiler tercih etmek; bölgesel müşteri ile yapılabilen toplama ve bertaraf yöntemlerine öncelik vermek olacak.

İlk karbon-nötr tesis

@SustainBrands <http://sbshare.co/1bySNxy>

İsveç'in güneyindeki Volvo fabrikası yenilenebilir kullanımıyla dünyanın ilk karbon-nötr tesisi oldu. 45 bin metrekarelik tesiste kullanılan enerjinin tamamı **rüzgâr, biyokütle ve su gücüyle** üretiliyor. Volvo yönetimi sonraki aşamada tesisteki boşa tüketilen enerji miktarını azaltma hedefinde olduğunu söylüyor. İşlem fırın ve kazanlarından çıkan atık ısının geridönüşümü ise ilk inisiyatif olacak.

"Enerji Verimliliği Sanayi Projesi" ile 65 milyar TL tasarruf

@enerjienstitusu <http://dlvr.it/4nJInl>

Türkiye'de sanayi sektöründe yapılacak olan enerji verimliliği artırıcı projelerin çıkarılacak tebliğle teşvikten faydalandırılması gündemde. "Güçlü Sanayi, Verimli Enerji" sloganıyla yola çıkılan proje için **13 Enerjide Verim Artıcı Proje (EVAP)** alanı belirlendi. Ülke genelindeki tüm OSB'lerde (Organize Sanayi Bölgeleri) Enerji Yönetim Merkezleri oluşturulacak ve merkezlerle ortak çalışılarak OSB'lerdeki enerji tüketimiyle ilgili ön rapor hazırlanacak.

IRENEC 2014

IRENEC

**4. ULUSLARARASI %100 YENİLENEBİLİR
ENERJİ KONFERANSI**

www.irenec2014.com

%100 YENİLENEBİLİR ENERJİYE GEÇİŞ TEK ÇÖZÜM

IRENEC 2014

Konferansında sizi de aramızda görmekten çok mutlu olacağız.

www.eurosolar.org.tr

**26-28 HAZİRAN 2014
T Ü R K İ Y E**

Marmaris'in **Orhaniye** köyünde bulunan arkeolojik SİT alanında kurulan marina ve otelin genişletilmesi talebiyle ilgili karar çıktı. Danıştay, talebi reddetti.

İstanbul'da 20 dereceye çıkan sıcaklıkla, Şubat ayı **sıcaklık rekoru** kırıldı.

Eski sahipleri arasındaki anlaşmazlık ve icralar nedeniyle kayıtlara göre içindeki **1500 ton LPG** ile 7 yıldır İzmit Körfezi'nde çürümeye terk edilen tanker, nihayet gidiyor. Kocaeli Valisi Ercan Topaca, sürekli sızıntı yapan tankerin içindeki LPG'nin ihaleyi alan firma tarafından Tekirdağ açıklarında boşaltılacağını söyledi.

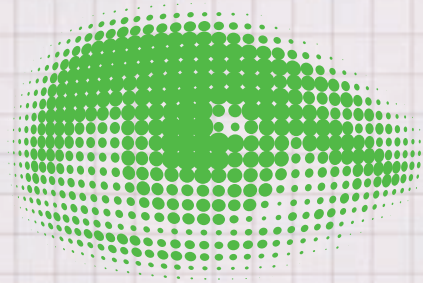
Kahramanmaraş'ta son aylardaki kuraklığın ardından baraj suları altında kalan köyün kalıntıları ortaya çıktı. Merkeze bağlı **Kürtler Avşarı köyü**, 1991'de Ceyhan Nehri üzerine kurulan Sır Barajı havzasında kalınca, o dönemde boşaltma kararı alınmıştı.

İstanbul Kuyubaşı'nda mahallenin olası bir deprem durumunda gidebileceği tek yeşil alan olan **Kuyubaşı Fidanlığı**, "dini tesis alanı" ilan edildi. Arazinin üzerinde zaten 124 yıllık bir cami bulunduğunu belirten mahalleli, projenin iptal edilmesi için eylem yaptı.

3. Havalimanı Projesi'nin ÇED olumlu raporuna karşı açılan davadan yürütmeyi durdurma kararı çıkarken, Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü "İşlemlerin durdurulması söz konusu olmayıp, proje ile ilgili süreçler planlandığı şekilde devam etmektedir" açıklamasını yaptı.

Danimarka'nın başkenti Kopenhag'daki hayvanat bahçesinin sakinlerinden **zürafa Marius**, genetik

GÖZÜMÜZDEN

KAÇMAYANLAR

Bir ayda av tüfeğiyle 22 sokak köpeğini öldürmek kaç para? büyük set resifine kömür tehdidi; Brezilya'da yeni bir tür nehir yunusu keşfedildi. "İstanbullular manda sütünü çok özleyecek"; Manyas Gölü'nün suları 200 metre çekildi...

✍ Gözde İVGİN

çeşitlilik gerekçe gösterilerek öldürüldü, cansız bedeni aslanlara verildi. Dünyanın dört bir yanından tepki mesajları yağdı.

Atatürk Orman Çiftliği ile ilgili, Sayıştay'ın 2013 raporlarında çarpıcı bilgiler yer aldı. Raporda, Başbakanlık Sarayı için 60 bin metrekarenin, yıllık 60 bin liraya Başbakanlık'a kiraya verildiği ortaya çıktı.

ABD'de yapılan bir araştırmada, uzun yıllar boyunca zirai müca-

delede kullanılan **DDT** adlı güçlü böcek öldürücü kimyasalına bir kez bile maruz kalmanın, **Alzheimer** olma riskini artırdığı ortaya çıktı.

Kütahya Orman Bölge Müdürlüğü, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından da tescillenen 1025 yaşındaki 5 kestane ağacından alınan tohumlarla bir **kestane ormanı** kurdu.

Uşak'taki Organize Sanayi Bölgesi'nde, **bir ayda av tüfeğiyle 22 sokak köpeğini** itlaf ederek toplu halde gömen kişiye, 19 bin 272 lira ceza kesildi.

Karadeniz'in en büyük limanı olacak **Filyos Limanı**'nın da yer alacağı; organize sanayi bölgeleri, barajlar ve enerji santrallerini kapsayan Filyos Vadi Projesi'yle ilgili Danıştay önemli bir karara imza attı. Sınırları belli olmayan Filyos Vadi Projesi kapsamındaki "acele kamulaştırma" durduruldu.

Türkiye'nin dokuz sakin şehri'nden biri **Muğla Akyaka** merkezindeki "özel çevre koruma bölgesi" içerisinde bulunan yaklaşık 20 dönümlük zeytinlik alanın Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından satılmak istenmesi, bölgede betonlaşma endişesine neden oldu. ÖİB, hazineye ait ve içerisinde yüzlerce yetişkin zeytin ağacının bulunduğu arazi için önce imar planı değişikliği yaptı ve araziye yoğun inşaat izni verdi.

Erzincan'da avcılarının vurduğu ve Kars Veteriner Fakültesi'ne gönderilirken yolda ölen **vaşağın**, travmaya bağlı geçirdiği beyin kanaması sonucu öldüğü anlaşıldı.

ABD Dışişleri Bakanlığı, Kanada ile ABD arasında inşa edilmesi düşünülen **Keystone petrol boru hattının** çevreye ciddi bir tehdit oluşturmadığı sonucuna vardı. Son sözü ise

ABD Başkanı Barack Obama söyleyecek. Hem “küresel ısınmaya savaş açmaktan” dem vuran, hem de çevreye zarar veren yeni petrol çıkarma yöntemlerini destekleyen Obama’nın kararı merak konusu...

ABD’nin Kaliforniya eyaletindeki Su İdaresi, **kuraklık** nedeniyle yakında şebeke sularında ilk kez ke-sintilerin yapılabileceğini duyurdu.

Greenpeace, Akkuyu’da nükleer santral kurmayı planlayan şirketin henüz **Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu’nu almadan inşaata başladığını**, bunu bölgeden çektiği fotoğraflarla belgelediğini duyurdu. Greenpeace ayrıca, inşaatın genişlediğini iddia etti. Bunun bilirkışı raporuyla da doğrulandığını belirten örgüt, çalışmaların yürütüldüğü alanın 5265 metrekairelik kısmının, orman arazisi olduğunu belirtiyor.

Britanya’nın kuzeybatısındaki **Sellafield nükleer tesisi** çevresinde radyasyon seviyesinin anormal düzeyde olması nedeniyle, tesis kısmen kapatıldı.

İngiltere’nin güneyi **aşırı yağışlara bağlı sellerle** mücadele ediyor. Bazı bölgelerde olağanüstü hal ilan edildi, iki kişi hayatını kaybetti. Seller, tarım alanlarını da kullanılamaz hale getirdi. Başbakan, gerekli tedbirleri almamakla eleştiriliyor.

Dünyanın en yaşlı flamingosu, 83 yaşında, Avustralya’da hayatını kaybetti. **Greater** isimli kuşun, yaşlılık nedeniyle eklemelerinde oluşan rahatsızlıktan ötürü ilaçla uyutularak öldürüldüğü açıklandı.

Kaz Dağı eteklerinde, Karaköy bölgesinde, Kuzey **Biga Madencilik Şirketi** adına altın sondaj çalışması yapan taşeron Spektra Jeotek Sanayi ve Ticaret A.Ş.’nin Çan ilçesi sınırlarında kalan sondaj alanına

tepki göstermek için giden orman işçileri Mustafa Günenç, Mehmet Akkaya ve Muhammet Özer, çalışanlardan bölgeyi terk etmesini istedi. Üç işçi hakkında Çan Sulh Ceza Mahkemesinde, “İş ve çalışma hürriyetini ihlal”den dava açıldı. İşçilere “adli kontrol tedbiri” uygulanırken, üç ay sondaj alanına girmeme cezası verildi.

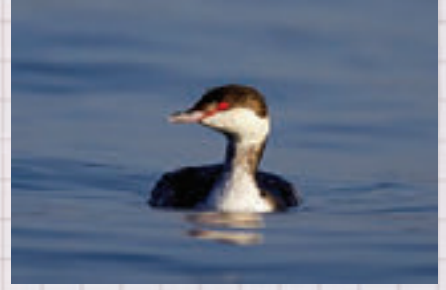
Sütlüce’de Beyoğlu Belediyesi’nin kentsel dönüşüm projesi **“Haliç’e Nazır”**, gecikmelerden dolayı mahalle sakinlerince protesto edildi.

Dünyanın en büyük ikinci Tuz Gölü **Urmiye**’nin %95’i kurudu. Başkent Tahran’da görülen su sıkıntısının boyutları iktidarı acil durum planı hazırlamaya itti. Ağustos ayında seçilen Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani, suyu **“ulusal güvenlik önceliği”** ilan ederken, kuraklığın vurduğu bölgeleri her ziyaretinde “suyu getirme” sözü veriyor.

Uzaydan görülebilen, canlı organizmaların oluşturduğu en büyük yapı olan ve UNESCO’nun dünya mirası listesinde yer alan **Büyük Set Resifi** tehlike altında. 28 milyar dolarlık kömür limanı projesi kapsamında, mercanların oluşturduğu resif yakınlarına milyonlarca metrekaire çamur yığılacak.

Brezilya’da yeni bir tür **nehir yunu-su** keşfedildi. Yaşadığı nehrin ismi olan **“Araguaia”** adı verilen yunusun ırmak havzasındaki nüfusunun, 1000 civarında olduğu sanılıyor.

Muğla’nın Fethiye İlçesi’nde düzenlenen **Karaçalha Deve Güreşleri**’nde “Dinimizde hayvan dövüştürmek haramdır, yasaktır, günahdır. Peki, buradaki vahşet nedir?” yazılı pankart açan **Hayvan Dostları (HAYDOST) Derneği Kurucu Başkanı Türkan Dağdelen** ve İngiliz uyruklu iki dernek üyesi tartaklandı.

Türkiye’nin yalnızca kuzey sahillerine çok nadir uğrayan kış göçmeni **Kulaklı Batağan** kuşu, yedi yıl aradan sonra Samsun Limanı’nda, fotoğrafçı **Mutlu Salman** tarafından görüntüledi.

İstanbul, Ataköy sahilinde, TOKİ’ye ait olan ve içinde tarihi **Baruthane binaları ve tescilli ağaçların** da olduğu 160 parselde yapılan çalışmalar, İstanbul 1 No’lu Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu’nca durduruldu.

Olimpos Beydağları Milli Parkı sınırları içinde yapılmak istenen 5 yıldızlı tatil köyü konusu Meclis’e taşındı. Antalya CHP Milletvekili **Yıldırım Sapan**, tatil köyüyle ilgili Kültür ve Turizm Bakanı Ömer Çelik’in cevaplama talebiyle altı soru yöneltti.

İstanbul **Polonezköy**’ü imara açacak imar planına itiraz süresi doldu. Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü’nün yapılan itirazlara bir ay içinde cevap vermesi gerekiyor. Vermezse reddetmiş sayılıyor.

ABD’de yapılan bir araştırmanın sonuçlarını dikkate alan Amerikan Gıda ve İlaç İdaresi (FDA) gazlı içeceklerde kullanılan renklendirici madde **4-Methylimidazole** hakkında inceleme başlattı. Bu maddenin, kanserojen olduğu iddia ediliyor.

Sakarya Balık Tutkunları ve Sportif Olta Balıkçıları Derneği ile Doğal Hayatı Koruma Kulübü, **Sapanca Gölü** için imza kampanyası başlattı.

Karadeniz Teknik Üniversitesi Sürmene Deniz Bilimleri Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Kadir Seyhan, Karadeniz'de yaklaşık 30 balık türünün son 5-10 yılda 3'e, 4'e kadar düştüğünü açıkladı. Seyhan'a göre azalmanın nedenlerinden biri **kirlilik**, diğeri ise **aşırı avlanma...**

Nesilleri tehlike altında olan **tepeli pelikan** ve **küçük karabatağ**'ın da aralarında bulunduğu 66 kuş türünün önemli üreme alanlarından Kuş Cenneti Manyas Gölü'nde kış mevsiminde görülen su çekilmesi, kuş yuvalarının neredeyse tamamının karada kalmasına neden oldu. Karada kalan hayvanlar yırtıcı hayvanlara yem oluyor.

Diyarbakır'da **vurulan leopar**, diş ve gözün montajı, makyaj ve fönün ardından bir kayanın üzerinde "ölümsüzleştirildi" .

Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde başta madencilik olmak üzere doğayı tehdit eden yatırımlara karşı mücadele eden **çevre örgütleri İstanbul'da biraraya geldi**. 15 STK yaptığı ortak açıklamada; musluklarından arsenikli su içtiklerini, siyanürlü havayı soluduklarını, tarlalarından ürün alamaz duruma geldiklerini ve hukuki güvenlikten mahrum kaldıklarını söylediler.

İhraç edilen sebze ve meyvelere yönelik ilaç kalıntısı iddiaları üzerine ilk kez 2012 yılında başlatılan "**hasat öncesi**" denetimler olumlu sonuç verdi. 81 ilde riskli 26 ürün üzerinde yapılan incelemelerde, 14 bin 875 numune incelendi. İnsan sağlığına zararlı ilaç kalıntısı oranı %2,2 çıktı. Ürünler imha edildi.

İstanbul Eyüp'te altı köyün sakinleri ile Kuzey Ormanları Savunması Üyeleri, 3. Köprü, 3. Havaalanı ve Kanal İstanbul Projelerinden dolayı mağdur oldukları gerekçesiyle ey-

lem yaptı. Eylemde, "**İstanbulular manda sütünü çok özleyecek**" pankartları dikkat çekti.

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek'in TRT'nin arazi-sinden yol geçirme isteği, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na takıldı. Bakanlık talebi "**yayınlar etkilenecek, ağaçlar kesilecek**" diyerek reddetti. TRT yönetimi de bir açıklama yaparak, açılmak istenen yol nedeniyle yüzlerce ağacın kesileceğini bildirdi.

Sinop'un Gerze ilçesinde yapılması planlanan **termik santrale itiraz eden köylülerin mücadelesi**, mahkeme salonlarında devam ediyor. 40 köylü hakkında açılan davada toplam 320 yıl hapis cezası isteniyor.

Japonya'da, okyanus dibindeki bir yanardağın Kasım ayında patlamasının ardından ortaya çıkan **adanın büyümesi durmuyor**. Boyutu 30 kat artan gizemli adanın, kayıp kıta Atlantis olabileceği iddia ediliyor.

Sakarya'da bir sürücünün, aracın tamponuna bağladığı köpeği peşinden koşturması tepkilere neden oldu. Orman ve Su İşleri Şube Müdürlüğü olayla ilgili inceleme başlattı. Sürücü tespit edilirse 5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'nun ilgili maddesine 454 lira para cezasına çarptırılacak.

Ordu Üniversitesi (ODÜ) Fatsa Deniz Bilimleri Fakültesi Dekanı Prof. Dr. İsmet Balık, Akdeniz Genel Balıkçılık Komisyonu'nun 2012 yılı raporuna göre; **Karadeniz'deki hamsi avının %97'sinin Türkiye tarafından yapıldığını** söyledi.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın hazırladığı taslak düzenlemeyle, **peynir ve zeytindeki tuz oranları düşürülüyor**. Taslakla, meyve sularına ilave şeker katılması da yasaklanırken, mamalarda protein listesi güncellenecek.

BDP Batman Milletvekili Ayla Akat Ata, Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'na, bir soru önergesiyle **Batman'a yapılacak HES'leri** sordu. Önergede "Batman'lıların talepleri ve sıkıntıları gözardı edilerek HES'ler inşa ediliyor ve ciddi ölçülerde doğa tahribatı yapılıyor" denildi.

Bursa'nın Yıldırım ilçesindeki bir apartmanın çatısına geçtiğimiz yıl konulan **baz istasyonuna** ilave iki istasyon daha kurulunca, mahalleli tencere, tavalarla eylem yaptı ve baz istasyonlarının kaldırılmasını istedi.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı **doğal sit alanlarını** yeniden gözden geçirmeye karar verdi. Buna göre doğal sit alanları ve kategorileri yeniden değerlendirilecek. Türkiye'de 1700'e yakın doğal sit alanı bulunuyor.

Mersin'de Akkuyu Nükleer Güç Santrali'ni kuracak olan ROSATOM ve Akkuyu NGS A.Ş., nükleer enerjinin temiz ve güvenilir olduğu propagandasında imamları, müftüleri ve diğer cemaatlerin önde gelenlerini kullanmaya hazırlandığı iddia edildi. "**Din Adamları Enerji Halkası Projesi**" kapsamında din adamlarıyla bir araya geleceği öne sürülen Akkuyu NGS uzmanları, toplumdaki olumsuz nükleer enerji algısını camilerdeki vaazlarda; nükleer enerjinin güvenilir olduğuna dikkat çekilmesi yoluyla kırmaya çalışacak. Mersinli yerel kaynakların detaylarına ulaştığı proje hakkında Müftülük, kendilerine henüz bir talep gelmediğini bildirirken; şirket yetkilileri de projeyi yalanladı.

Karaman'da HES inşaatında, toprak kayması sonucu bir işçi öldü, iki işçi yaralandı.

Çin'in doğusundaki **Şanghay kentinde "yoğun hava kirliliği"** yaşıyor. Ülkenin ekonomi ve finans merkezi Şanghay'da havadaki zararlı partikül oranını ölçen yetkililer, PM 2,5 değeri 311'e ulaştı. Dünya Sağlık Örgütü'nün "sağlıklı" kabul ettiği eşik değerinin 12 katına çıkan kirlilik nedeniyle halk, maskeyle sokağa çıkıyor.

Balıkesir'de **Manyas Gölü**'nün suları 200 metre çekildi. 690 milyon metreküp kapasiteli Manyas Gölü'ndeki su miktarı, 199 milyon metreküpe geriledi.

Normalin 140 kat üzerindeki radyasyon değeriyle gündeme gelen Manisa'nın **Köprübaşı ilçesindeki radyasyon tehdidinin**, 2008 yılından beri yetkililer tarafından bilindiği ancak herhangi bir tedbir alınmadığı ortaya çıktı. Pek çok farklı rapora göre, test edilen bölgedeki kuyu ve kaynak suları yüksek düzeyde uranyum içeriyor.

Hatay Havalimanı'nda bir yolcunun bagajında nesli tükenmekte olduğu için koruma altına alınan ve "**Türk semenderi**" olarak da bilinen 4 adet **kuyruklu kurbağa** ele geçirildi. Türk semenderleri ya da diğer adıyla Ortadoğu lekeli semenderleri, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Zooloji Anabilim Dalı Başkanı Yrd. Doç. Erol Atay'a teslim edildi.

Artvin Arhavi'de yeşilin 27 ayrı tonuna ev sahipliği yapan **Kamilet Vadisi**'ne yapımı planlanan Taşlıkaya HES projesinin İl Genel Meclisi'nde oy çokluğuyla kabul edilen imar planı sonrası tartışmalar devam ediyor. İmar planlarının hem İl Özel İdaresi'ne hem de Çevre ve Şehircilik Bakanlığı birimlerine

gönderildiği ortaya çıktı.

Kuşadası'nda şehir merkezine çok yakın olmasına rağmen yüksek bir tepede yer aldığı için insan etkilerinden kısmen uzak kalan yeşil alan, zengin bitki örtüsü ve çiçek çeşidiyle dikkat çekiyor. **Kuşadası Belediyesi**'nin destekleriyle Pamukkale Üniversitesi ve Ekosistemi Koruma ve Doğaseverler Derneği'nin yürüttüğü araştırmalarda, **18 orkide çeşidi** ve 400'e yakın bitki türü tespit edildi.

Doğal sit alanı olan **Bozcaada**, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın onayladığı planla bağlevi, tarımsal fabrika ve turizm alanı adı altında yeni yapılaşmaya açılıyor. Bakanlığın hazırladığı ve 25 Aralık 2013 tarihinde onaylayarak askıya çıkardığı yeni plana göre, adanın %90'ını kapsayan tarımsal alanlar yapılaşmaya açılırken, güney kıyılarında da konut ve turizm tesisi alanı adı altında inşaat yapılabilecek.

Kayak ve kış turizminin gözde merkezlerinden, "beyaz cennet" olarak anılan Uludağ'da yağışsız geçen haftaların ardından **kar kalınlığı 12 santimetreye kadar düştü**. Oteller Bölgesi ve pistlerde toprak zemin iyice gün yüzüne çıkarken, kayak yapmak neredeyse imkansızlaştı.

"Çılgın Projelerden" **Kanal İstanbul** için ilk yatırım ödeneği belli oldu. Kanal İstanbul'un sadece bağlantı yolları etüt proje ve yapımı için 5 milyar liralık ödenek belirlendi.

Fransa'da yapılan bir araştırmaya göre, Antarktika'nın en büyük buzulu **Pine Island** yok olma tehlikesiyle karşı karşıya. Yakın bir süre içinde buzuldan bir parça daha eriyip koptu.

Endonezya'da 400 yıl sonra canlanan **Sinabung** yanardağının 4,5 kilometre öteye püskürttüğü yakıcı

kül ve ateş topları halkın üzerine yağdı. 20'ye yakın kişi, hayatını kaybetti.

İstanbul Tarabya'da Boğaz kenarındaki tarihi **Zarifi Köşkü**'nün asırlık ağaçlarla dolu korusunda izinsiz çalışan iş makineleri, mahalle sakinlerini endişelendirdi. Ağaçların kesildiği şikâyeti üzerine Boğaziçi İmar Zabıta Amirliği, Boğaziçi öngörünüm alanında bulunan ve doğal sit alanı olan bahçede izinsiz iş makineleri çalıştırıldığını tespit ederek çalışmayı durdurdu. Kesimi yapan firma, "**budama yaptık**" açıklamasını yaptı.

Kış mevsimine rağmen yağışların istenilen düzeyde olmaması nedeniyle Türkiye'nin en uzun nehri **Kızılırmak**'ın Sivas bölümündeki Dikmencik ve Söğütluhan mevkilerinde, debide yaklaşık 7 kat düşüş yaşandı.

Japon Balıkçılık Araştırmaları Kurumu, **Fukuşima Nükleer Santrali** yakınlarındaki balıklarda normalin 124 kat üzerinde radyasyon bulunduğunu açıkladı. Çalışma sonrası balıkların satışı yasaklandı.

Yağışların Türkiye genelinde mevsim normallerinin altına düşmesi ile yazın kuraklık yaşanma ihtimali baş gösterdi. Konya'da tohumlar toprak altından çıkmazken, uzmanlar iklim değişikliği nedeniyle kuraklığın geçici değil, kalıcı olduğunu belirtiyor. Yağışlar 2013 yılında Ege hariç tüm bölgelerde en az %10 azaldı.

KAYNAKLAR: Akis, Bianet, Milliyet, Cumhuriyet, Anadolu Ajansı, Radikal, Taraf, greenpeace.org, Birgün, Doğan Haber Ajansı, baskahaber.org, haberartibir.com, Karşı, Hürriyet.

Bilim ve Eğlence Yan Yana! Benim Küçük Deneylerim - Sürdürülebilir Dünya

Yazar: Melanie Perez

Çeviri: Sema Gürler

Kapak Tasarımı: Emrullah Öz

*Yayınevi: ODTÜ Geliştirme Vakfı Yayıncılık /
Çocuk Kitapları Dizisi*

Gerçekten en iyi öğrenme yöntemlerinden biri deneyler. Hele çocuklar için. Küçükken hava basıncını ve vakum etkisini öğrenmek için

yapılan, şişe ağzından yumurta geçirme deneyini unutan var mı hiç? ODTÜ Geliştirme Vakfı tarafından yayınlanan

Melanie Perez'in "Benim Küçük Deneylerim - Sürdürülebilir Dünya" kitabını görünce, bir süredir küçük kardeşlerimizi ihmal ettiğimiz aklımıza geliverdi. Bu dünyanın geleceğine büyük ihtimalle bizden çok daha itinayla yaklaşacak çocuklarımıza, eğlenceli sürdürülebilirlik deneyleri fırsatı vaat eden kitabın alt başlığı da şöyle: Yenilenebilir enerji, geridönüşüm ve adil ticaret. İyi okumalar ve iyi eğlenceler...

Yenilenebilir enerji, geridönüşüm ve adil ticaret.

İyi okumalar ve iyi eğlenceler...

İyi okumalar ve iyi eğlenceler...

İyi okumalar ve iyi eğlenceler...

İyi okumalar ve iyi eğlenceler...

İyi okumalar ve iyi eğlenceler...

İyi okumalar ve iyi eğlenceler...

Sürdürülebilir ve Dirençli Topluluklar İçin

Yazar: Stephen J. Coyle

Yayınevi: Wiley Series in Sustainable Design, Mart 2011

Mademki bu sayımızı önümüzdeki yerel seçimlere yönelik tasarladık, adaylara, ekiplerine ve onları denetleyecek yurttaşlara da bir kitap önermek iyi olur. Sürdürülebilir ve Dirençli Topluluklar: Kasaba, Şehir ve Bölgeler için Kapsamlı Bir Eylem Planı (*Sustainable and Resilient Communities: A Comprehensive Action Plan for Towns, Cities, and Regions*), tam da böyle bir kitap. Öyle her şeyi yurtdışından ithal etmek gerekmiyor ama Ağrı Dağı'nı tekrar tekrar tavaf etmek de çok anlamlı değil. Kitabı önünüze koyup, kolayca bir yol haritası çizmek mümkün. İnsanlığın ortak mirasıyla, kendi bilgi ve deneyimimizi birleştirdiğimizde ve tabii asıl olarak da vicdan ve cesaretimizi ortaya koyduğumuzda, nasıl daha etkin bir mahalle kültürünü de inşa edebileceğimizi bulabiliriz, yerel yönetimlerin iktisadi olarak dirençli bir bölgeyi nasıl yaratacağını da.

Mademki bu sayımızı önümüzdeki yerel seçimlere yönelik tasarladık, adaylara, ekiplerine ve onları denetleyecek yurttaşlara da bir kitap önermek iyi olur. Sürdürülebilir ve Dirençli Topluluklar: Kasaba, Şehir ve Bölgeler için Kapsamlı Bir Eylem Planı (*Sustainable and Resilient Communities: A Comprehensive Action Plan for Towns, Cities, and Regions*), tam da böyle bir kitap. Öyle her şeyi yurtdışından ithal etmek gerekmiyor ama Ağrı Dağı'nı tekrar tekrar tavaf etmek de çok anlamlı değil. Kitabı önünüze koyup, kolayca bir yol haritası çizmek mümkün. İnsanlığın ortak mirasıyla, kendi bilgi ve deneyimimizi birleştirdiğimizde ve tabii asıl olarak da vicdan ve cesaretimizi ortaya koyduğumuzda, nasıl daha etkin bir mahalle kültürünü de inşa edebileceğimizi bulabiliriz, yerel yönetimlerin iktisadi olarak dirençli bir bölgeyi nasıl yaratacağını da.

Mademki bu sayımızı önümüzdeki yerel seçimlere yönelik tasarladık, adaylara, ekiplerine ve onları denetleyecek yurttaşlara da bir kitap önermek iyi olur. Sürdürülebilir ve Dirençli Topluluklar: Kasaba, Şehir ve Bölgeler için Kapsamlı Bir Eylem Planı (*Sustainable and Resilient Communities: A Comprehensive Action Plan for Towns, Cities, and Regions*), tam da böyle bir kitap. Öyle her şeyi yurtdışından ithal etmek gerekmiyor ama Ağrı Dağı'nı tekrar tekrar tavaf etmek de çok anlamlı değil. Kitabı önünüze koyup, kolayca bir yol haritası çizmek mümkün. İnsanlığın ortak mirasıyla, kendi bilgi ve deneyimimizi birleştirdiğimizde ve tabii asıl olarak da vicdan ve cesaretimizi ortaya koyduğumuzda, nasıl daha etkin bir mahalle kültürünü de inşa edebileceğimizi bulabiliriz, yerel yönetimlerin iktisadi olarak dirençli bir bölgeyi nasıl yaratacağını da.

Mademki bu sayımızı önümüzdeki yerel seçimlere yönelik tasarladık, adaylara, ekiplerine ve onları denetleyecek yurttaşlara da bir kitap önermek iyi olur. Sürdürülebilir ve Dirençli Topluluklar: Kasaba, Şehir ve Bölgeler için Kapsamlı Bir Eylem Planı (*Sustainable and Resilient Communities: A Comprehensive Action Plan for Towns, Cities, and Regions*), tam da böyle bir kitap. Öyle her şeyi yurtdışından ithal etmek gerekmiyor ama Ağrı Dağı'nı tekrar tekrar tavaf etmek de çok anlamlı değil. Kitabı önünüze koyup, kolayca bir yol haritası çizmek mümkün. İnsanlığın ortak mirasıyla, kendi bilgi ve deneyimimizi birleştirdiğimizde ve tabii asıl olarak da vicdan ve cesaretimizi ortaya koyduğumuzda, nasıl daha etkin bir mahalle kültürünü de inşa edebileceğimizi bulabiliriz, yerel yönetimlerin iktisadi olarak dirençli bir bölgeyi nasıl yaratacağını da.

Mademki bu sayımızı önümüzdeki yerel seçimlere yönelik tasarladık, adaylara, ekiplerine ve onları denetleyecek yurttaşlara da bir kitap önermek iyi olur. Sürdürülebilir ve Dirençli Topluluklar: Kasaba, Şehir ve Bölgeler için Kapsamlı Bir Eylem Planı (*Sustainable and Resilient Communities: A Comprehensive Action Plan for Towns, Cities, and Regions*), tam da böyle bir kitap. Öyle her şeyi yurtdışından ithal etmek gerekmiyor ama Ağrı Dağı'nı tekrar tekrar tavaf etmek de çok anlamlı değil. Kitabı önünüze koyup, kolayca bir yol haritası çizmek mümkün. İnsanlığın ortak mirasıyla, kendi bilgi ve deneyimimizi birleştirdiğimizde ve tabii asıl olarak da vicdan ve cesaretimizi ortaya koyduğumuzda, nasıl daha etkin bir mahalle kültürünü de inşa edebileceğimizi bulabiliriz, yerel yönetimlerin iktisadi olarak dirençli bir bölgeyi nasıl yaratacağını da.

Mademki bu sayımızı önümüzdeki yerel seçimlere yönelik tasarladık, adaylara, ekiplerine ve onları denetleyecek yurttaşlara da bir kitap önermek iyi olur. Sürdürülebilir ve Dirençli Topluluklar: Kasaba, Şehir ve Bölgeler için Kapsamlı Bir Eylem Planı (*Sustainable and Resilient Communities: A Comprehensive Action Plan for Towns, Cities, and Regions*), tam da böyle bir kitap. Öyle her şeyi yurtdışından ithal etmek gerekmiyor ama Ağrı Dağı'nı tekrar tekrar tavaf etmek de çok anlamlı değil. Kitabı önünüze koyup, kolayca bir yol haritası çizmek mümkün. İnsanlığın ortak mirasıyla, kendi bilgi ve deneyimimizi birleştirdiğimizde ve tabii asıl olarak da vicdan ve cesaretimizi ortaya koyduğumuzda, nasıl daha etkin bir mahalle kültürünü de inşa edebileceğimizi bulabiliriz, yerel yönetimlerin iktisadi olarak dirençli bir bölgeyi nasıl yaratacağını da.

Mademki bu sayımızı önümüzdeki yerel seçimlere yönelik tasarladık, adaylara, ekiplerine ve onları denetleyecek yurttaşlara da bir kitap önermek iyi olur. Sürdürülebilir ve Dirençli Topluluklar: Kasaba, Şehir ve Bölgeler için Kapsamlı Bir Eylem Planı (*Sustainable and Resilient Communities: A Comprehensive Action Plan for Towns, Cities, and Regions*), tam da böyle bir kitap. Öyle her şeyi yurtdışından ithal etmek gerekmiyor ama Ağrı Dağı'nı tekrar tekrar tavaf etmek de çok anlamlı değil. Kitabı önünüze koyup, kolayca bir yol haritası çizmek mümkün. İnsanlığın ortak mirasıyla, kendi bilgi ve deneyimimizi birleştirdiğimizde ve tabii asıl olarak da vicdan ve cesaretimizi ortaya koyduğumuzda, nasıl daha etkin bir mahalle kültürünü de inşa edebileceğimizi bulabiliriz, yerel yönetimlerin iktisadi olarak dirençli bir bölgeyi nasıl yaratacağını da.

Mademki bu sayımızı önümüzdeki yerel seçimlere yönelik tasarladık, adaylara, ekiplerine ve onları denetleyecek yurttaşlara da bir kitap önermek iyi olur. Sürdürülebilir ve Dirençli Topluluklar: Kasaba, Şehir ve Bölgeler için Kapsamlı Bir Eylem Planı (*Sustainable and Resilient Communities: A Comprehensive Action Plan for Towns, Cities, and Regions*), tam da böyle bir kitap. Öyle her şeyi yurtdışından ithal etmek gerekmiyor ama Ağrı Dağı'nı tekrar tekrar tavaf etmek de çok anlamlı değil. Kitabı önünüze koyup, kolayca bir yol haritası çizmek mümkün. İnsanlığın ortak mirasıyla, kendi bilgi ve deneyimimizi birleştirdiğimizde ve tabii asıl olarak da vicdan ve cesaretimizi ortaya koyduğumuzda, nasıl daha etkin bir mahalle kültürünü de inşa edebileceğimizi bulabiliriz, yerel yönetimlerin iktisadi olarak dirençli bir bölgeyi nasıl yaratacağını da.

Mademki bu sayımızı önümüzdeki yerel seçimlere yönelik tasarladık, adaylara, ekiplerine ve onları denetleyecek yurttaşlara da bir kitap önermek iyi olur. Sürdürülebilir ve Dirençli Topluluklar: Kasaba, Şehir ve Bölgeler için Kapsamlı Bir Eylem Planı (*Sustainable and Resilient Communities: A Comprehensive Action Plan for Towns, Cities, and Regions*), tam da böyle bir kitap. Öyle her şeyi yurtdışından ithal etmek gerekmiyor ama Ağrı Dağı'nı tekrar tekrar tavaf etmek de çok anlamlı değil. Kitabı önünüze koyup, kolayca bir yol haritası çizmek mümkün. İnsanlığın ortak mirasıyla, kendi bilgi ve deneyimimizi birleştirdiğimizde ve tabii asıl olarak da vicdan ve cesaretimizi ortaya koyduğumuzda, nasıl daha etkin bir mahalle kültürünü de inşa edebileceğimizi bulabiliriz, yerel yönetimlerin iktisadi olarak dirençli bir bölgeyi nasıl yaratacağını da.

Mademki bu sayımızı önümüzdeki yerel seçimlere yönelik tasarladık, adaylara, ekiplerine ve onları denetleyecek yurttaşlara da bir kitap önermek iyi olur. Sürdürülebilir ve Dirençli Topluluklar: Kasaba, Şehir ve Bölgeler için Kapsamlı Bir Eylem Planı (*Sustainable and Resilient Communities: A Comprehensive Action Plan for Towns, Cities, and Regions*), tam da böyle bir kitap. Öyle her şeyi yurtdışından ithal etmek gerekmiyor ama Ağrı Dağı'nı tekrar tekrar tavaf etmek de çok anlamlı değil. Kitabı önünüze koyup, kolayca bir yol haritası çizmek mümkün. İnsanlığın ortak mirasıyla, kendi bilgi ve deneyimimizi birleştirdiğimizde ve tabii asıl olarak da vicdan ve cesaretimizi ortaya koyduğumuzda, nasıl daha etkin bir mahalle kültürünü de inşa edebileceğimizi bulabiliriz, yerel yönetimlerin iktisadi olarak dirençli bir bölgeyi nasıl yaratacağını da.

Mademki bu sayımızı önümüzdeki yerel seçimlere yönelik tasarladık, adaylara, ekiplerine ve onları denetleyecek yurttaşlara da bir kitap önermek iyi olur. Sürdürülebilir ve Dirençli Topluluklar: Kasaba, Şehir ve Bölgeler için Kapsamlı Bir Eylem Planı (*Sustainable and Resilient Communities: A Comprehensive Action Plan for Towns, Cities, and Regions*), tam da böyle bir kitap. Öyle her şeyi yurtdışından ithal etmek gerekmiyor ama Ağrı Dağı'nı tekrar tekrar tavaf etmek de çok anlamlı değil. Kitabı önünüze koyup, kolayca bir yol haritası çizmek mümkün. İnsanlığın ortak mirasıyla, kendi bilgi ve deneyimimizi birleştirdiğimizde ve tabii asıl olarak da vicdan ve cesaretimizi ortaya koyduğumuzda, nasıl daha etkin bir mahalle kültürünü de inşa edebileceğimizi bulabiliriz, yerel yönetimlerin iktisadi olarak dirençli bir bölgeyi nasıl yaratacağını da.

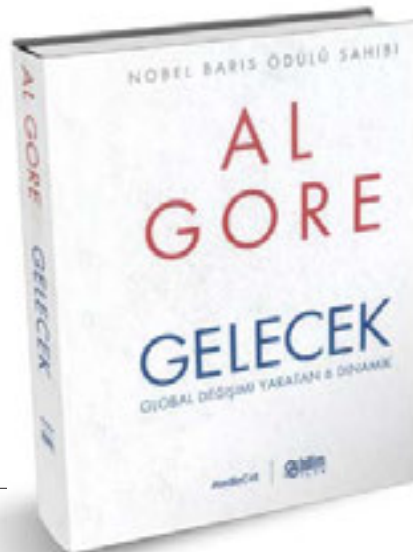

Global Değişimi Yaratan Altı Dinamik GELECEK

Yazar: Al Gore

*Yayınevi: MediaCat / Bilim İlaç,
İstanbul 2013*

Kim ne derse desin, Al Gore, İklim değişikliği konusunun dünya kamuoyunda tartışılmasını sağlayan belki de en önemli isim. Daha önce "Uygunsuz Gerçek" (An Inconvenient Truth: The Crisis of Global Warming) ve "Tercih Sizin" (Our Choice: A Plan to Solve the Climate Crisis) kitaplarıyla ve belgeselleriyle konuyu geniş kesimlerin gözünün önüne getirmeyi başaran eski ABD

Başkan yardımcısı, son kitabı "Gelecek" (*The Future: Six Drivers of Global Change*) ile yine gündem belirlemeyi başarıyor. Bilim İlaç'ın katkılarıyla yayınlanan Gelecek'te global değişimi yaratacağı iddia edilen altı dinamiği sayalım ve okuma heyecanını okuyucularımıza bırakalım: Dünya A.Ş. (küresel ekonomi), Küresel Akıl (anlık iletişim), uluslararası ilişkiler, demografi ve kapitalizm, insan sağlığı ve biyoteknoloji, doğal kaynaklar ve iklim değişikliği.

Daha Az **SU**, Daha Çok **İÇECEK**

Coca-Cola İçecek olarak, tüketicilerimize en kaliteli ürünleri sunarken, şirketimizin çevresel etkilerini en aza indirmek ve doğal kaynakları korumak için özenle çalışıyoruz. "Daha az su kullanarak daha çok içecek üretmek" anlayışı ile ürünlerimizde kullandığımız su miktarını her geçen gün daha da azaltmayı hedefliyoruz.

2006 yılından bu yana tüm dünyadaki Coca-Cola fabrikaları içerisinde en düşük su kullanım oranlarından birine sahibiz.

Sürdürülebilirlik Raporumuza
www.cci.com.tr
adresimizden ulaşabilirsiniz.

Coca-Cola İçecek

VitrA
dünyada seramik
sağlık gereçleri için
Çevresel Ürün Beyanı
sahibi ilk marka

Artema
Çevresel Ürün Beyanı
sahibi Türkiye'nin
ilk ve tek armatür
üreticisi

Artema
Türkiye'de Su Etiketli
sertifikası sahibi olan
ilk ve tek marka

VitrA
mobilya alanında
FSC sertifikalı ürünler
Gretan Türkiye'den ilk
marka

**Institut Bauen
und Umwelt e.V.**

VitrA
Türkiye'de banyo
mobilyaları için
Çevresel Ürün
Beyanı çalışmalarına
başlayan ilk marka

**Institut Bauen
und Umwelt e.V.**

VitrA
Çevresel Ürün Beyanı
sahibi Türkiye'nin
ilk porselen karo
üreticisi

VitrA Karo
Avrupa Birliği
Eko-Etiket sahibi
Türkiye'den
ilk marka

Üstümüze vazife

Yaşamın bir bütün olarak korunması, doğal kaynakların tüketilmeden, sürdürülebilirlik ilkesi içinde değerlendirilmesi bize göre ayrıntı veya entelektüel duyarlık konusu değil; asli görev, işimizin ayrılmaz parçası. VitrA ve Artema olarak, Eczacıbaşı Yapı Ürünleri Grubu'nun Blue Life adını verdiği anlayış doğrultusunda çevreye, doğal kaynaklara ve topluma özen gösteriyoruz.

Bu alanda ulaştığımız düzeyi kanıtlayan uluslararası etiketler, ürünlerimizin çevreci niteliği hakkında doğru bilgi sağlıyor, çevreci seçimler yapmayı kolaylaştırıyor.

Çünkü mavi gezegenimizin geleceği, üstümüze vazife.

Blue Life

Mavi gezegenimiz için...